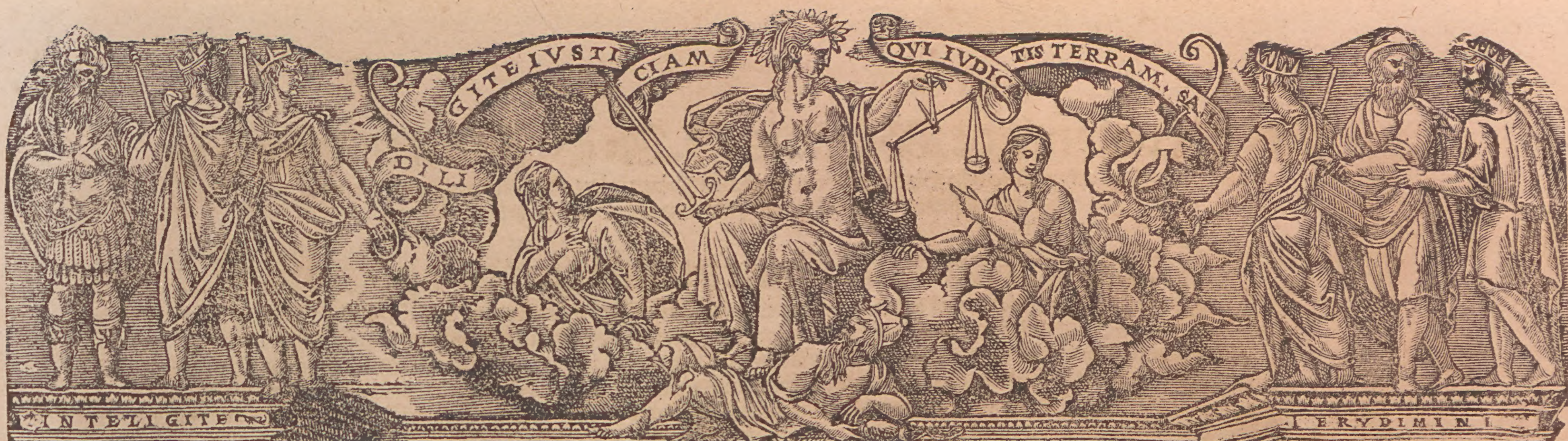
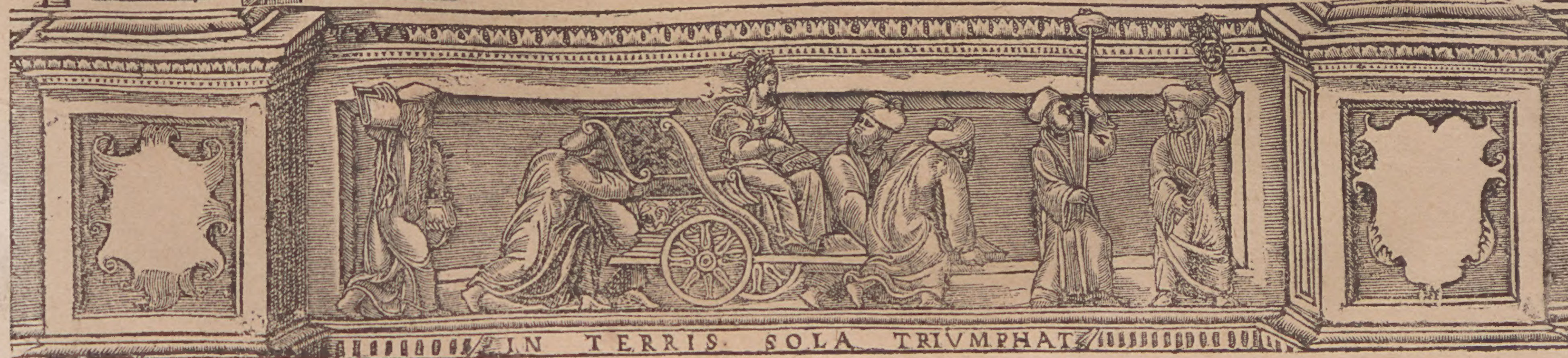

GHERIANA
D. HIPPOLYTI
DE MARSILIIS BONONIENSIS.

HIPPOLYTI DE MARSILIIS BONONIENSIS facundissimi. V. I. Doctoris, ac Ciuilium studiorum Professoris eruditissimi, pręgnans & admodũ frugifer L. vnicæ. C. de raptoribus virginum Commentarius, in almo Bononiẽsi gymnasio solẽniter declamatus, summo etiã artificio atq; pleno apparatu ad postremã Autoris recognitionem elaboratus, cui præter omniũ hactenus æditiones, in hac nouissima impressione castigationis ornatus demum accessit. Sũmaria item solerter reposita sunt, cum Indice ingenti studio, diligentiaq; minime vulgari concinnato, & aucto supramodũ. Et hoc legale opusculum auspicijs & nomine Gherianæ, ab autoris cui dicata est cognominæ, feliciter euulgatur.

M. D. XXXII.

❧ Hypolytus de Marsilijs. J. V. D. Reuerendissimo in Christo patri ⁊ Dño dño Ghoro Gherio Pistoreñ Phani electo Placentieq̈ʒ Gubernatori dignissimo salutem optans, plurimum se commendat ⁊c.

Epius Reuerendissime presul repetēs sapiētis illud. quod vita nostra equiparata est ferro, ꝙ si adoperatur consumitur, sin autē rubigo eū consumit. Statui pro solito more meo ne in me rubigo locum sibi vindicet: ⁊ pro vtilitate scholarium ⁊ versantium in palatijs: per modum repetitionis commentare notabilem ⁊ famosam legem vnicam. C. de raptu virginum. Quod quidem opusculū ne in lucem veniat vllo absq̈ʒ nomine: decreui conditorum morem sequens illud alicui digno ⁊ insigni viro inscribere dedicareq̈ʒ. Cunq̈ʒ diu animo reuoluens cui illud assignare deberem: tu solus mihi hac tempestate occurristi inter omnes Italie presules mecenas nouus: ⁊ inter sapientes alter Plato sapientissimus oblat⁹ es: cui inclyta Placentie ciuitas plurimum debet: cum non modo ipsius conseruande: verum etiam mirum in modum augende curam susceperis: adeo vt te auspice ⁊ duce aliarum omnium florentissima hoc tempore dici possit. Et vt de summis diuinisq̈ʒ virtutibus tuis aliqua loquar: omni integritate fulges: cōtinentia Fabium: liberalitate Cesarem: gloria Pompeum: sapientia Catonē: fide Regulum: ac deniq̈ʒ quosuis Romanorum illustriores antecellis. Quare admirētur alij, ⁊ Latiū obstupescat incredibilē tuā in gubernādo scientiaʒ, in administrādo prudētiā: in deliberando grauitatē: in apparando diligentiam: in conficiendo celeritatem. Extollant alij perfectam ac summam sapientiam ingenij: acumen velox: altissimum mentis consilium: animi magnitudinem atq̈ʒ constantiam: predicent alij ꝙ sis cordatissimus ⁊ oculatissimus. Testentur alij te non solum per inclytam Placētie vrbē nominis claritate ⁊ splēdore: sed etiam per totā Italiam celebrari. Exclament alij ꝙ omnium hominū iudicio sis assequutus, vt in quibuscūq̈ʒ rebus peragendis vniuersa Italia tibi prudentie ⁊ fortitudinis partes sine controuersia concedat. Tu insuper adeo literarū studiosos beneficijs foues: meritis ornas: maximisq̈ʒ stipēdijs ꝓsequeris: vt omnium bonarū artiū ꝓfessores tibi vni ꝙ maxime debere fateātur: tibiq̈ʒ de oib⁹ bonarū artium studijs optime merenti quisq̈ʒ officium suum exhibeat. Qui ingenuas artes profitentur omni studio enitantur nomen ⁊ famam tuam perpetuis ac indelebilibus literis celebrare: ⁊ te posteris imitādū ꝑponere. Tu vnus doctoꝝ virorū patronus. Tu precipuus fautor atq̈ʒ adiutor nusq̈ꝫ desinis augere bonaꝝ artiū disciplinas: tueri doctos, ⁊ eos honorib⁹, cōmodis, beneficijs, maximisq̈ʒ stipēdijs prosequi: cū intelligas literas omnium virtutū esse fundamentum. Illud etiam precipue admiror ⁊ obstupeo: ꝙ iustitiā ꝙ maxime colas ⁊ obseruas, ac iustitie trutinam tanta rectitudine teneas vt nullū fauori: nullum gratie ac potentie locum concedas. Non sinis eos q viribus prestāt imbecillium iura opprimere. Non sinis inopes a diuitibus: aut plebeios a nobilibus pessundari. Nullius nisi solide iustitie rōnem tenes. Librata est tibi in iure reddendo equitas: mixta seueritati misericordia: ⁊ in facile ignoscēdo naturalis clemētia. Que a te sapiētius sunt prudētius excogitata celerrime ac fortissime cōfecta: vniuersus populus ⁊ predicat ⁊ admirat. Subditorū quippe querelas libenter exaudis: ⁊ faciles interpellantibus aditus prestas: omnes ad te pro iustitia confluunt: omnibus pro iustitie debito satisfacis. Nemo ꝙuis humilis ⁊ deploratus te iudice suo iure diffidit. Quos iudicas ita prius rōnib⁹ cōuincis: vt inuicti sese merito cōuictos: ⁊ qui plectuntur se pena iuste affectos fateantur. Et si qd vnquā asperius discernere coactus fueris: misericordia, lenitate, ⁊ beneficiorum largitate compēsas. Mirum est cū ad presentiam tuam causarum patroni accedunt: postq̈ꝫ multis verbis hincinde disceptatum est, cum velox ⁊ perspicacissimum sit tibi ingenium, illico percipis vbi difficultas consistat: ⁊ illico difficultatis nodum resoluis. Procuratorum cauillationes ⁊ versutias adeo calles, vt eos qui verborū figmēta fabricāt, sic acutis interrogationibus captas: vt vel sibi ipsis cōtradicere ostendas, vel eos aperte mentiri ⁊ fallacias cōstruxisse patefacis. Hac tua ꝑcipua iustitie ⁊ equitatis obseruatione cūctos sub bene recteq̈ʒ viuēdi normā redegisti. Talē equidem te presuleʒ ac iustitie moderatorem prestas: vt sub tuo nomine recte diffiniri possit quicqd iusti: equi: pij: ac sancti significare voluerimus. Nec patet quispiam tui sermonē meū aliqua assentatione prolatum: quoniam absurdū ⁊ temerarium foret admodum si ego humilis seruus ⁊ tenue mancipium tuū tibi presuli ⁊ antistiti dignissimo assentarer: immo qui te minus laudāt, admirantur, obstupescunt, predicantq̈ʒ summis merito laudibus: insani mentis incōpotes: inuidi ac detractores potius cēsendi sunt ꝙ assentatores. Qui enim calūniose me assentatorē in hoc affirmarent: ponderent incredibilem tuam gubernandi scientiam: altissimā administrandi prudentiam, ⁊ animi magnitudinē ⁊ constantiam cōtemplentur, aliaq̈ʒ egregia opera tua rimētur diligenter: ex post omni liuore semoto iudicēt. Tu vaferrimi vir ingenij aliorum doctissimus hoc euo duceris. Tu consilij plenus in reruʒ omnium experiētia cedis nemini. Tu res quocunq̈ʒ cedant prouidentia vteris sapientissimus. Scis tēpora cum aduerso vel tranquillo tempore vt res expostulat constantissimus fortiter insequi. Domus equideʒ tua omnibus apertū est refugium: liberale hospitium: consilij studiū: virtutis tutela ⁊ Apollinis aditus. Et tante es vir discipline: facūdie, integritatis, nobilitatis, fidei, grauitatis, iustitie ac religionis lumen splendidissimū: vt te nihil dignius, nil ꝑstantius, nil deniq̈ʒ excellentius comperiri possit. Magnus in vrbe splēdor ac maximū decus solaq̈ʒ Pistorij felicitas hac etate nuncuparis. Sed quid plura: in te conspicimus quicquid virtutū humanū genus vniuersum possidet: es quidē nature opus mirabile ⁊ virtutū morumq̈ʒ omnium viua ymago: fidei ⁊ probitatis simulachrum: scientiarū theatruʒ: literarum ac literatorum asillum, ⁊ nostri eui speculum ⁊ exemplar admirandum, ⁊ quoddā diuine prouidentie dono genitum, quem indulgentissima natura suis quibuscunq̈ʒ peculiaribus dotib⁹ exornauit, vt quas posset in te virtutes locaret: ⁊ locatas experiretur: ⁊ expertas ceteris imitādas proponeret. Taceo preterea virtutes alias quāplures ⁊ laudes immensas, que de te dici ⁊ enarrari possent. Nā si mēbra artusq̈ʒ mei omnes in linguas disertissimas verterētur: totusq̈ʒ efficerer lingueus adhuc etiam illas sufficienter exprimere non possem. Has igitur presuluʒ decus lucubrationes accipias queso: in quib⁹ si aliquid: aut magnitudine tua: aut auribus dignū extiterit plurimū delector: sin minus nō sane: ideo feci vt rem tibi facerem insuauem. Spero tñ tua singulari humanitate fretus te munusculum hoc non recusaturū: non eñ minus imperatoris est parua munera accipere ꝙ magna elargiri. Proinde si quid mihi maius vel fortuna mea vel ingeniū tulisset, id tibi longe libentius prestitissem. Tanta enim est magnitudo tuorū in me meritorū: vt si mihi illa Ciceronis facundia ⁊ Crassi opes forent, nunq̈ꝫ mihi satis vel in te laudando vel gratiam referendo satisfacere possem. Commentariolum igitur hoc leto animo accipies: ⁊ ea frōtis qua soles hylaritate. ꝙ tanti quidem apud omnes futurū est quantū ipse tu existimādū putaueris. Nam sola auctoritas tua que per vniuersam Italiam celebratur huic famam afferre potest: cum etiaʒ minima queq̈ʒ tuo nomini dedicata maxima esse censeant. Reliquū est ne pluribus agam vt simul hoc cum opusculo ⁊ operā quoq̈ʒ meam: studium: diligentiam: fidem: ⁊ oēs deniq̈ʒ cogitatiōes tue. R. D. consecrem: meq̈ʒ totum ei ⁊ vsu ⁊ possessione dedaʒ: que nunquam precipue quadam pietate destitit me, ⁊ omnem familiā summis honoribus ⁊ emolumento prosequi: fertilissimos agros imitata, ꝙ longe plura ac potiora reddunt ꝙ acceperint. ¶ Vale presulum decus ⁊ virtutum exemplar admirandum ⁊ incomparabile ⁊c.

Commentum mei Hippolyti de Marsilijs Juris vtriusq; docto. super Lege vnica.C.de raptu virginum.

Summarium.

1 Licitum est patri occidere adulterantem filiam.
2 Marito an & quando liceat adulterantem vxorem occidere.
3 Vindicta alicui competens an possit alteri demandari.
4 Pater potest mandare filio vindictam sibi concessam.
5 Pater & filius censentur vna & eadem persona.
6 Pater non dr̃ libere relaxatus de carceribus qñ coactus fuit relinquere filium pro obside in carceribus.
7 Filius aliquid faciens vt liberet patrem a violentia corporali ille actus dicitur factus per metum.
8 Prohibit⁹ alienare ĩ potẽtiorẽ p̃t ĩ filiũ q̃uis potẽtiorẽ alienare.
9 Confessio ob metum torquendi filium non valet.
10 Emphiteosis simpliciter recepta pro se intelligitur etiaʒ recepta pro filijs masculis.
11 Qui potest licite se vindicare potest vocare secum socios sine quibus tute non posset facere illam vindictam et tales socij non puniuntur sicut non punitur principalis.
12 Statutũ puniẽs rapiẽtẽ mulierẽ nõ hʒ locũ in rapiẽte mulierẽ p vim & eã ibi proijcit in terram & carnaliter eam cognoscit.
13 Statutũ loquens de rapiente mulierem non hʒ locum in rapiente mulierem solutam que al's ab alio fuit carnaliter cognita.
14 Raptus non dr̃ sine violentia adeo ꝙ si quis blandis verbis subducit mulierem non incidit in penam raptus.
15 Statutum puniens adulterantem mulierem inuitam comprehẽdit illum qui ppter traditionem pecunie habuit rem cuʒ aliqua.
16 Munera excecant oculos sapientum & mutant verba iustorum.
17 Vbi nõ orit̃ actio ciuilis parti nõ orit̃ actio crimĩalis rei publice.
18 Qñ iudici constat agẽti nullum ius competere non potest facere quin eum repellat.
19 Rapiens meretricem an cadat in penam huius.l.et quid in meretrice nupta.nume.30.
20 Jura loquentia in meretrice nõ habent locum in meretrice emẽdata & reducta ad bonos mores.
21 Filia que peccauit in corpus suum si est emendata et reducta ad bonos mores debet ali & dotari a patre.
22 Fili⁹ q cõmisit cãʒ ĩgratitudinis cõtra p̃rẽʒ ppter quã poterat exheredari si viuo patre agat pniam nõ poterit ampli⁹ exheredari.
23 Cessante causa cessat effectus.
24 Priuilegium ciuilitatis factũ aliquibus ppter concordiã inter eos existentem cessat rupta inter eos guerra.
25 Prohibitio alienatiõis facta a testatore eo q̃ vult ꝙ res alienari phibita vadat ad talem si ille talis moriatur ante heredẽ poterit tunc illam rem alienare non obstante dicta prohibitione.
26 Substitutio facta in legato vel hereditate cã certe infirmitatis si testator liberat̃ ex illa & moriat̃ ex altera euanescit substitutio.
27 Si pater relinquit.200.pro filia maritanda & postea eaʒ maritauit cum centum, an filia poterit petere illa alia centum.
28 Priuilegiũ cõcessum filijs pp parẽtes nõ durat mortuis parẽtib⁹.
29 Filia si renũciauit hereditati paterne ppter fratres illis mortuis renunciatio sibi non nocebit.
31 Meretrix maritata vni lenoni hr̃ pro meretrice non maritata.
32 Maior & improbrior est rapina q̃ furtum.
33 Rapina non fit sine violentia.
34 Bona meretricis possunt impune furari.
35 Jura loquentia in violentia habent locum in furto.
Qui passus est furtum põt probare q̃titatem rerum furto subtractarum per iuramentũ sicut si passus esset violentiam.
36 Si ex forma statuti bannitus potest impune occidi, poterunt et eo viuente bona sibi auferri.
37 Stãte statuto ꝙ bãnitus possit impune offendi poterit etiã impune occidi.
38 Minora delicta confunduntur sub maiori.
39 De iniuria facta moniali dʒ haberi pax a papa cum ex tali iniuria fiat iniuria deo cuius est vicarius.
40 Habens rem cum moniali qua pena puniatur.
41 Filius natus ex moniali non succedit matri.
42 Qua pena puniatur monialis hñs rem cum aliquo.
43 Monialis facta per vim vel metũ suoruʒ põt exire monasteriũ.
44 Statutum volens ꝙ cognoscens carnaliter mulierẽ nuptã puniatur, extenditur ad cognoscentem carnaliter monialem.
45 Si p̃r in testõ reliquit filie sue mille si nupserit & cc. si religionem intrauerit, si ingrediatur religionẽ debebit tñ habere illa mille.
46 Maior est affinitas spiritualis q̃ carnalis.
47 Monialis dicitur sponsa Christi.
48 Mulier cõmittẽs adulteriũ perdit dotem & actionem de dote.
49 Vidua durante viduitate dr̃ esse in primo matrimonio.
50 Vidua gaudet priuilegijs q̃ habebat ppter maritũ eo viuente.
51 Vidua sequitur forum viri premortui.
52 Per stuprũ cõmissum in viduã ita fit iniuria marito defuncto et consanguineis sicut per adulteriũ cõmissum viuente marito.
53 Percutiens clericum mortuum est excommunicatus.
54 Vidua tutrix filiorum perdit tutelam si viuit luxuriose licet nõ transeat ad secunda vota.
55 Vidua luxuriose viuens perdit omnia priuilegia viduitatis.
56 Pene inducte cõtra mulieres transeuntes ad secunda vota habent locum in vidua luxuriose viuente.
57 Vidua inops debet ali ab heredibus viri durante viduitate si nõ habet vnde se alat.nume.217.
58 Dos vidue retinet priuilegia que habebat durante mr̃imonio.
59 Statutũ dicẽs ꝙ mulier nõ possit testari de dote sua nisi de quarta parte stantibus filijs cõprehendit ẽt viduam.nume.219.
60 Mulier ppter adulteriũ viri lucrat̃ donationẽ ppter nuptias.
61 Argumentũ a cõtrario sensu nõ vʒ qñ resultat peccatum.
62 Si maritus in vita sua nihil dixit de adulterio cõmisso per vxorem, heredes hoc non pñt ei obijcere ꝙ limita.nume.64.
63 Felonia cõmissa per vasallum finit̃ morte dñi adeo ꝙ heres dñi non poterit eam opponere vasallo si dñs nihil dixit in vita. Et idem econtra in felonia domini.nume.64.j.
65 Jniuria que trahit secum executionem transit in heredem.
66 Ad validitatem actus requiritur citatio partis.
67 Si maritus in vita nesciuit adulterium commissum per vxorem et ideo de eo nihil dixit an heredes possint illud opponere vxori repetenti dotem.
68 Sponsus rapiens sponsam an cadat in penam huius legis.
69 Si iuuenis et iuuencula inuenti in actibus venereis confiteantur inter eos contraxisse matrimoniũ euadunt penã adulterij.
70 Qui de proximo est cingendus habetur pro cincto.
71 Qñ fideiussor est cõdemnãdus potest agere contra principalẽ debitorem anteq̃ soluat.
72 Fructus de proximo recolligendi habentur pro recollectis.
73 De proximo condemnandus habetur pro condemnato.
74 De proximo banniendus habetur pro bannito.
75 Reus criminis lʒ nõ sit fideiussorib⁹ relaxãd⁹ de pena corporali: tamen qñ apparet ꝙ de proximo est absoluendus dʒ fideiussoribus relaxari.
76 Facta p infactis haberi nõ pñt ẽt apud deum.nume.222.
77 Qñ due rõnes cõcurrũt in lege cessante vna nõ cessat legis dispõ.
78 Quandoq; attenditur ꝙ in consequentiam sequitur.
79 Pricipalis rixe punit̃ p delicto qñ nescit̃ spãl'r quis deliquerit.
80 Agẽtes & ad delictũ auxiliũ prestantes pari pena puniuntur.
81 Nõ punit̃ quis de auxilio nisi sit probatum ꝙ ad maleficium committendum precesserit tractatus.
82 Delicta non debent remanere impunita.
83 Pena debet tenere suos auctores: & non alios.
84 Statutum imponens penam corporalem vel infamiam vni pro delicto alterius non valet.
85 Jlle qui post delictum adiuuat delinquẽtem nõ dictur proprie ei dare auxilium.nu.197.
86 Associans malefactorem post delictum an dicatur prestare auxilium maleficio: & qua pena puniatur.nu.179.186.
87 Jn dubio an qs p̃sumat̃ affuisse delicto casual'r vel data opera.
88 Multa licent cõtra reptũ in fragranti crimine q̃ al's non licerẽt.
89 Clericus reptus in fragranti crimine põt impune offendi.
90 Judex laic⁹ v'l ali⁹ laic⁹ p̃t sine ĩcursu excõicationis cape clericũ reptũ in fragranti crimine. & eũ ducere ad iudicem ecclesiasticum.
91 Defensio põt tolli reo reperto in fragranti crimine.
92 Defensio an tolli possit reo in causis criminalibus.
93 Reptus in fragrãti crimine si est cõdemnatus nõ põt appellare.
94 Contra repertum in fragranti crimine põt incipi ab executione

95 Repertus in fragranti crimine potest sine ꝓcessu cõdemnari.
96 Imperator est mundi dñs.
97 Imperator est supremus omnium principum ⁊ in temporalibus preest oĩbus clericis ⁊ laicis in terris imperij.
98 Imperator est vicarius dei in temporalibus.
99 Imperator coronat oẽs reges ⁊ potest tollere ius ciuile.
100 Committens enorme crimen non est securus in aliquo loco: sed vbiqꝫ potest capi.
101 Cõmittẽs graue delictũ põt renuntiare defensionibus suis.
102 Pro furibus insignibus iudex nõ dꝫ pati aliquem aduocare.
103 Assasinus põt defensionibus ⁊ dilationibus suis renuntiare.
104 Contra assasinum de facto proceditur.
105 Propter enormitatẽ criminis potest procedi contra reum iuris ordine non seruato.
106 In crimine assasinatus ꝓpter eius enormitatem nõ requiritur plena probatio: sed sufficiunt probabilia argumenta.
107 Assasinus si est clericus põt puniri per iudicem secularem.
108 In generali abolitione delinquentium nõ cõprehenduntur delinquentes in crimine lese maiestatis.
109 Raptor mulieris an possit capi in ecclesia.
110 An confugiens ad ecclesiam possit ibi capi, ⁊ si extrahatur de ecclesia dicatur bene captus nume. 111.
112 In delictis attenditur initium ⁊ non finis. nu. 251.
113 Licet pro debito ciuili quis non possit capi in domo si tñ repertus fuerit per officialem extra domum ⁊ aufugerit in domo tũc poterit extrahi de domo.
114 Judeus confugiens ad ecclesiam post delictum commissum an gaudeat priuilegio ecclesie.
115 Ille qui ducit̃ captus per ecclesiã an gaudeat ĩmunitate ecclesie.
116 Cõfugiẽs ad ecclesiã interdictã an gaudeat imunitate ecclesie.
117 Clericus q̃diu est interdictus suspensus vel excommunicatus non percipit commodum de beneficijs suis ecclesiasticis.
118 Valet argumentum de personis ad locum.
119 Legatum factum ecclesie non debetur ecclesia destructa.
120 Ciuitas destructa ⁊ postea reedificata nõ retinet priuilegia que ante habebat.
121 Clericus depositus caracterẽ retinet ⁊ qui in ipsum manus violentas iniecerit est excommunicatus.
122 Degradatus retinet priuilegium nisi reddatur incorrigibilis.
123 Reus criminis an debeat remitti ad locum delicti.
124 Rõne domicilij põt quis cõueniri ex contractu vbiqꝫ celebrato.
125 In contractibus an fiat remissio.
126 Confugiens ad ciuitatem confederatam põt ibi capi et puniri de delicto pro crimine commisso in alia ciuitate.
127 Bannitus de vna ciuitate intelligitur etiam bannitus de alia ciuitate illi confederata.
128 Bãnitꝰ ď vno loco cẽset̃ bãnitꝰ ď oĩbꝰ locis q̃ sũt sub eodẽ dñio.
129 Non sufficit sola contumacia ad hoc vt contumax possit condẽnari pro delicto sed ẽt requiruntur vere probationes delicti: licet ex forma statuti contumax habeatur pro confesso.
130 Attendi dꝫ q̄ de iure fit non autem q̄ de facto fit.
131 Vera pena delicti nõ imponitur ex presumptionibus damnato.
132 Contumacia dicitur ficta probatio ⁊ non vera.
133 In criminalibus probationes debent esse luce clariores.
134 Sententia lata contra contumacem magis presumitur lata propter vitium contumacie q̃ propter ius partis.
135 Occidẽs bãnitũ ad hoc vt gaudeat bñficio statuti ꝑmittẽtis bãnitũ posse ĩpune occidi dꝫ occidere bãnitũ ex ṽis ꝓbatiõibꝰ delicti.
136 Quilibet admittitur comparere pro occidente bãnito ad petendum q̄ iudex vlterius cõtra eũ non procedat: q̄ ille erat bãnitus ex veris probationibus et poterat impune occidi.
137 An valeat statutũ q̄ ex sola ꝯtũacia possit q̃s ꝯdẽnari ad mortẽ.
138 Condemnatus de raptu virginis non appellat.
Item cõfessus ⁊ conuictus non appellat.
Itẽ ꝯdẽnatus ex ꝓ̃sumptionibꝰ iuris ⁊ ď iure ⁊ reꝰ spõte ꝯfessus.
Itẽ nõ appellat̃ a pluribus aliĩs sentẽtĩjs vt apparet. nu. 139.
140 A sententia sortis vel fortune non appellatur.
141 Ubi periculum est in mora non admittitur appellatio.
142 Notorie criminosus non appellat.
143 Clausula appellatione remota quid importet.
144 Sententia in causa criminali si est condemnatoria non trãsit in rem iudicatam licet ab ea non appelletur.
145 Snĩa lata a peritis in arte non transit in rem iudicatam.
146 Sententia lata ex presumptionibus potest sine appellatione retractari ex validiori presumptione.
147 Snĩa lata ex consilio doctoris põt semper sine appellatione retractari si consilium alterius peritioris inueniatur.
148 Sententia habens grauamen successiuum non transit in rem iudicatam ⁊ semper ab ea potest appellari.
149 Snĩa in cã matrimoniali non transit in rem iudicatam.
150 Snĩa nutriẽs pctm̃ ꝑ ꝑtes remissibile nõ transit in rem iudicatã.
151 Snĩa lata sup etate ex aspectu nõ transit in rem iudicatam.
152 Pauptas opat̃ q̄ snĩa lata cõtra pauperẽ q̃ ꝓpter eius paupertatẽ eã non potest prosequi non transit in rem iudicatam.
153 Qñ appellans non põt prosequi appellationem propter factuꝫ iudicis sententta nõ transit in rem iudicatam.
154 Plures sunt ẽt alij casus in q̃bus snĩa nõ trãsit in rẽ iudicaam.
155 Si non põt appellari a snĩa an tñ possit dici de nulltiate ipsius.
156 Nullitas potest proponi licet appellatio sit sublata per clausulam appellatione remota.
157 De nullitate etiã dici potest post executionem sententie.
158 Non potest tolli appellatio vbi grauamen est notorium.
159 Qñ nullitas sententie est euidens tunc impeditur ipsius executio etiam si sententia transiuit in rem iudicatam.
160 An ꝓhibitio appellationis tollat recursum ad supiorẽ. nu. 161.
162 In cã recursus hꝫ locuꝫ regula non probatum probabo ⁊ nõ deductum deducam.
163 Si ex forma statuti in cã crĩali nullꝰ dꝫ audiri ad aliquã exceptionez opponẽ. nisi ꝑsonaliter cõpareat poterit tñ implorari offm̃ iudicis vt ipse iudex capiat informationes facientes pro reo.
164 Qñ ex forma statuti nõ admittitur ad excipien. nisi satisdet potest tamen officium iudicis implorare.
165 Procurator licet non admittat̃ in causa criminali potest tamen implorare officium iudicis.
166 Qñ lapsus est terminus probatorius, potest tamẽ implorari officium iudicis vt se informet de iuribus partis.
167 Si exceptio nõ nũerate pecunie vel nõ nũerate dotis nõ ꝑt vlterius opponi ꝓpter lapsuꝫ tpis põt tñ implorari officiũ iudicis.
168 In casibus in quibus nõ admittitur appellatio minor potest petere restitutionem in integrum.
169 Statutum tollens appellationem ⁊ omnem defensionem tollit etiam recursum ad superiorem in ciuilibus.
170 Princeps lꝫ in cã ciuili de plenitudine ptãtis possit tollere defensionem, hoc tñ facere non potest in causa criminali.
171 In facto notorio iudex supplet ex seipso.
172 Officium iudicis non potest tolli per statutum.
173 Statutum q̄ in criminalibus nõ possit appellari an valeat.
174 Occidens seruum magis punitur q̃ occidens liberum.
175 Occidens xp̄ianum magis punit̃ q̃ occidens infidelem.
176 Maius peccatum est interficere paganum q̃ xp̄ianum.
177 Occidens clericũ magis punitur q̃ occidens laicum.
178 Magis punitur homicidium recens q̃ antiquum.
180 Armatus maleficio assistens licet arma non moueat dicit̃ prestare auxilium maleficio. nume. 184.
181 Ille ďr auxiliari ex cuius presentia insultatus redditur timidior.
182 Clericus assistens maleficio ex cuius pñtia accenduntur magis pugnantes si sequitur homicidium est irregularis.
183 Clericꝰ ĩspiciẽs duellũ vel aliquẽ furcha suspẽdi grauiter peccat.
185 Ille qui hꝫ ensem in manu ⁊ minatur mihi ďr preparatus ad me offendendum cum armis, adeo q̄ mihi licitum est eum offendere.
187 Mulier dicitur viuere in pudicitia etiã si nubat.
188 Mulier transiens ad secunda vota an ⁊ quando perdat legatuꝫ sibi a marito factum.
189 Mulier si est relicta vsufructuaria a marito ĩ bonis suis nõ perdit vsumfructum sit transit ad secunda vota.
190 Raptor an possit contrahere matrimonium cũ muliere rapta.
191 Matrimoniũ cũ sit vnũ de septẽ sacramentis ecclesie dꝫ regulari nõ iure fori: sꝫ iure poli ⁊ non ꝯm leges ciuiles sed ꝯm canones.
192 Leges ciuiles non dedignantur sacros canones imitari.
193 Lex ciuilis ĩ spũalibꝫ vr̃ velle subijci dispositionibus canonicis.
194 Quãdo ius ciuile ⁊ ius canonicũ cõtrariatur si sumus in terris ecclesie stamus iuri canonico.
195 Testm̃ cum duobus testibus in terris ecclesie valet.
196 Receptans delinquentem punitur eadẽ pena qua delinquens.
197 Receptans affinem vel cõiunctum delinquentem non punitur.
198 Jura ꝓhibẽtia cõionẽ cũ excõicato nõ cõprehẽdit ipsi cõiũctos.
199 Meretrix coniuncta potest institui a fratre alicuius et non dicitur instituisse turpem personam.
200 Stante statuto q̄ bannitus possit impune occidi non potest frater fratrem bannitum impune occidere.
201 Affinitas operatur vt affinis pupilli vel minoris possit cogi assumere onus alimentandi ⁊ gubernandi eum.
202 Affinis ꝑt cogi accipere compromissum de controuersia existẽte inter affines.
203 Coniunctio sanguinis aliqualiter excusat consanguineum si eũ non accusauit de crimine lese maiestatis.
204 Statutũ puniẽs receptãtẽ reũ crĩs nõ ꝯꝓhẽdit coacte receptãtẽ.
205 Ignoranter receptans bannitum non punitur.
206 Idẽ operatur amicitia q̄ operatur coniunctio sanguinis.
207 Affectio operat̃ q̄ ex testõ nõ solẽni q̃cũqꝫ legata debeantur.
208 Maxima amicitia copulatus propinquo similis est.
209 Amicus comparens pro amico citato est audiendus.

Insultans

210 Insultans cum armis amicum meum maxima amicitia coniunctum potest a me impune occidi.
211 Uidua dr̃ illa que nũꝗ̃ habuit virũ ⁊ illa que fecit diuortium.
212 Uidua etiam dicitur que habet virum inutilem.
213 Falsus denarius non est denarius.
214 Priuilegia que dant̃ viduis dant̃ etiã inutiliter nuptis.
215 Uidua retinet forum mariti premortui.
216 Uidua retinet dignitatẽ quam habebat viuente marito.
218 Uidua mortuo marito põt propria auctoritate remanere in detẽtione domus quã cũ marito habitabat iure familiaritatis tãꝗ̃ vxor ⁊ etiã põt propria auctoritate possidere.
220 Priuilegiũ ꝯcessum alicui ⁊ oĩb9 descẽdẽtibus suis tã masculis ꝗ̃ feminis nõ cõpetit filiabus nuptis sꝫ viduis ⁊ non nuptis.
221 Statutũ loquẽs de viduis an habeat locum in vidua diuite.
222 Uirginitas corrupta etiã a deo restitui non potest.
223 Mulier rapiens virũ libidinis causa an puniat̃ sicut vir rapiẽs mulierem.
224 Masculinum non cõcipit femininum in odiosis.
225 Qñ sumus in materia indifferenti que põt adaptari vtriqꝫ sexui tunc masculinum concipit femininum.
226 Constitutio penalis loquens in fratibus mendicantibus extẽditur ad moniales mendicantes.
227 Statutuꝫ prohibẽs ꝙ nullus possit ire de nocte sine lumine cõprehendit etiam mulieres.
228 Mulieres ita ligantur statutis penalibus sicut viri nisi specialiter sint exceptuate.
229 In odiosis nõ sit extẽsio nisi extẽsio tẽdat ad fauorẽ rei publice.
230 Statutum dans premium accusanti extenditur ad denuntiantem fauore rei publice.
231 Dispositio vtriqꝫ parti fauorabilis comprehendit illos qui al's proprie nõ comprehenduntur sub verbis ipsius.
232 Lex etiã adaptatur ad ea que raro accidunt.
233 Uerbum oportet quid importet.
234 Uerbum debet quid importet. nume. 235.
236 Dictio potest quid importet.
237 Uolenti non fit iniuria.
238 Prohibitũ fauore alicuius non põt fieri etiã illo volente.
239 Medicus salariatus de publico nõ dꝫ petere p̃miũ ab infirmis.
240 Notarius antianorum salariatus de publico nõ potest aliquid accipere etiam a sponte dante.
241 Prohibitum dari ꝓpter bonuꝫ publicũ, ꝓhibitum est accipi a sponte dante.
242 Qui repto stupro illud ꝑ preciũ remittit punit̃ pena adulterij.
243 Raptor mulieris est infamis ⁊ repellit̃ a testimonio.
244 Uadens ad aliquã domum animo rapiendi mulierem si nulla ibi reperit̃ tamẽ ille punitur pro raptu.
245 In atrocioribus delictis tractatus pro facto habetur.
246 Mãdãs aliqd occidi ꝑ assasinamẽtũ punit̃ ẽt si nõ sequat̃ mors.
247 Mãdans aliqd occidi per assasinamentũ dꝫ puniri etiã si ante homicidium reuocauerit mandatum.
248 Qui accessit animo furandi ⁊ timens videri retrocessit ⁊ nõ furat̃ debet puniri pena extraordinaria.
249 Conatus ꝑcutere clericũ si tñ eũ nõ ꝑcutit nõ est excõicatus.
250 Rapiẽs mulierez Bononie ⁊ eam ducens Ferrariaz: ibiqꝫ eam carnaliter cognoscens in quo loco puniatur.
251 Exñs Florẽtie mãdãs alicui ꝙ aliquẽ ĩterficiat ⁊ ille ĩterficit illũ ferrarie si iste mãdãs repiat̃ ferra. poterit ibi puniri sicut ꝑ̇ncipal'.
253 Si ꝑ nũtiũ vel epl'am ego exñs Perusij vẽdidi tibi exñti Bononie fundũ ⁊ tu ꝯsentis ibi si volo agere vbi ĩtelligit̃ esse cõtractũ.
254 Raptus punibilis an cõmittat̃ si nõ sequat̃ carnis cõmixtio.
255 Si clericus voluit facere homicidium sed tamen illud non fecit: qꝛ non potuit est irregularis.
256 Pena ẽ ꝯmẽsurãda delicto, ⁊ vbi ẽ maior culpa ibi maior pena.
257 Fili9 nat9 ex muliere rapta ⁊ violẽter cognita ẽ legitim9 ipi mr̃i.
258 Maritus hꝫ manus iniectionẽ in vxorẽ si eã bñ tractat ⁊ illa secũ habitet, sec9 si fcm̃ sit diuortiũ ĩter eos ꝓpter mala tractamẽta.
259 Uxor non est restituenda viro si non potest secuꝫ secure morari: absqꝫ periculo persone, immo hec est cã sufficiens separandi matrimonium inter eos quo ad thorum.

Aptores. Lex ista notabilis est sꝫ vere parum est cõmentata respectu eius materie a doctorib9 qui super ea parũ dicunt. Ego autem conabor latius loqui adducendo plura omissa hic a doctorib9 q̃ iudicio meo nõ sunt omittenda cũ sint nota. ⁊ seruiant ad plura tã in ciuilib9 ꝗ̃ in criminalib9. ¶ Et lex ista diuiditur in quatuor partes ꝑ̇ncipales. In prima ponit prohemium in quo detestat̃ hoc enorme crimẽ raptus. In scd'a parte ponit per quos possint ⁊ debeant puniri raptores virginum. In tertia parte ponit qua pena puniant̃ tam raptores ꝗ̃ socij coadiuuantes ⁊ receptatores. In quarta parte remouet oĩa alia. c. legis iulie. Ita hanc legẽ diuidit hic Cy. Bald. aũt dicit ꝙ hec lex hꝫ principal'r duas partes. In prima loquit̃ de pena imponẽda ratione huius criminis in persona raptoris. In secunda ponit de pena imponẽda raptori in bonis. Secũda incipit ibi: ⁊ si quidem. Item dicit ipse Bald. ꝙ prima pars facit quatuor. Primo premittit crimen detestan. Secundo ꝓ tali crimine imponit penam capitalẽ. Tertio dat licẽtiam quibuscũqꝫ occidendi raptores inuentos in crimine. Quarto mouet iudicem ꝙ condẽnet raptores fugientes ⁊ eos tradat vltimo supplicio fori declinatione ⁊ appellatione remotis. Et summat̃ hec lex fm Bald. hoc modo. Pro raptu mulieris honeste imponitur pena amissionis capitis, ⁊ deprehensus in fragranti. i. in instanti crimine potest a coniunctis ꝑsonis ⁊ tutoribus ⁊ curatorib9 mulieris occidi impune: ⁊ fugiẽs vbicunqꝫ deprehendi potest ⁊ debet ad mortẽ dãnari: res vero rapientiuꝫ non publicant̃, sꝫ si rapta nõ sit ingenua successoribus reseruantur: si autem sit ingenua ipsi applicant̃ ⁊ pena que imponit̃ rapienti imponit̃ prestantibus eidem auxiliũ ⁊ fauorez in ipso actu, ⁊ rapta non põt nubere raptori. h. d. lex ista fm Bal. Uel sic fm Ang. Rapiẽs virgines ac mulieres honestas ĩgenuas aut seruas desponsatas ac etiam sanctas mulieres ⁊ prebẽtes eis auxilium ⁊ fauorem eo tempore ac etiam postea: ac etiaꝫ ipsas mulieres raptas seu raptores receptantes penis grauissimis hic insertis puniendi sunt non obstante aliqua prescriptione fori, ⁊ oĩa alia capita huius legis salua permanẽt. h. d. fm Ange. Uel sic. Raptores virginum, nuptarum vel viduarum honeste viuentium ingenuarum vel ancillarum volentium vel non ⁊ eorum comites ⁊ ministri in fragranti delicto reperti impune occidi possunt, ⁊ nõ occisi delicto probato capite veniunt puniendi sublato remedio appellandi: ⁊ vbiqꝫ possunt fugientes inquiri nulla obstante prescriptione fori. ⁊ mulierib9 raptis ingenuis tm̃ eorũ bona veniũt applicanda matrimonio eis cum raptoribus interdicto, ceteri auxilium eis extra rapinam prebentes capite puniuntur sed eis bona non auferunt̃ nisi auxiliantes fuerint serui: qꝛ tunc sunt concremandi ⁊ mulieruꝫ parẽtes hoc tolerantes sunt deportandi. h. d. ista lex fm Saly. Casus ⁊c. Litera est clara. ¶ Ex hac. l. nota primo fm Cy. ꝙ parẽtes qui raptores inueniũt ⁊ alij consanguinei possunt illos interficere in fragranti crimine, ⁊ in casu isto permittitur vindicta quod dicit Cy. esse speciale, al's autem nõ ꝑmittit̃ vindicta regulariter sed defensio vt habet̃ fm eũ in. l. j. s̃. vnde vi. Tu autem dicas ꝙ immo hoc nõ est speciale in casu raptus quia
1 etiã in casu adulterij † licitum est patri occidere adulterantẽ filiaꝫ dũmodo etiã filiã occidat. l. patri. ⁊. l. nec in ea. ⁊. l. ꝙ ait lex. §. pe. ⁊ fi. ff. de adul. ⁊. l. marito. in prin. ⁊. l. nihil interest. eo. ti. ⁊ hoc intellige dũmodo cõcurrant illa que habentur in dictis legibus ⁊ q̃ habent̃ ꝑ Ang. ĩ trac. suo malefi. in verbo, che hay adulterata la mia dona. in. j. char. in versi. an patri liceat, vbi fortius dicit ꝙ licitum est patri occidere adulterũ repertum cũ filia in actu veneris ⁊ ꝙ actus veneris dicit̃ nõ tm̃ si actualiter sit repertus nudus cũ nuda in actu carnali venereo sed etiã si eũ reperiat in preludijs veneris: vt solus cum sola in camera cum verbis blandis ⁊ laxiuis, vel cum basijs, vel cuꝫ tactu mamillarũ que oĩa sunt adulterij preludia, vt fm eũ not. gl. ⁊ Bar. in. l. j. ff. de varijs ⁊ extraor. cri. ⁊ glo. ⁊ Bar. in d. l. ꝙ ait lex. ⁊ in. l. capite. v. eo. ti. ad quod etiam allegat Saly. in l. gracchus. C. de adulte. Ita dixit Ange. de aret. vbi. s̃. ponendo septem requisita ad hoc vt ipsi patri liceat occidere adulterum filie. Et fortius subdit Ange. in fi. dicti ver. videlicet ꝙ licitum est patri concurrentibus illis septem requisitis occidere adulteruꝫ etiam si sit in magistratu cõstitutus. ad quod allegat Bart. in. d. l. ꝙ ait lex in. §. illud. ad qd̃ vide tex. ĩ. l. marito. §. illud eo. ti. ¶ Itẽ ꝙ etiã in alio casu vltra raptũ ꝑmittatur vindicta ⁊ sic cõtra Cy.
2 hic qui dicit ꝙ hoc est speciale in raptu patet. † Nam marito etiã permittit̃ vindicta cõtra adulterantem vxorem suam qñ adulter est vilis persona vt habetur in. l. gracchus. C. de adul. ⁊ in. l. marito. ff. de adul. de quo tamen vide latius per Ang. de are. ⁊ ibi per d. Augu. ari. in addi. in dicto verbo: che ay adulterata la mia dona. ĩ prin. Iteꝫ in alio casu licita est vindicta marito si in casu aut̃. siquis ei quẽ. s̃. de adulte. ⁊ in aut̃. vt lice. matri ⁊ auie. §. his quoqꝫ. ⁊ ibi habetur ꝑ doc. ⁊ voluit Bar. in. l. gñali in fi. C. de decurio. lib. x. pro quo facit tex. in. c. ij. de coha. cle. et mulie. De quib9 omnibus latius dixi in. l. patre vel marito in. j. colum. ff. de qõni. ⁊ in l. j. in prin. in. iij. colum. ff. de sicca. Ex quibus patet ꝙ Cy. hic nõ rite loquutus est inꝗ̃tum dixit ꝙ est speciale in casu raptus ꝙ ꝑmittat̃ vindicta, qꝛ immo alij sunt casus vt dixi. ⁊ alios ẽt casus in
3 quibus permittit̃ vindicta posui in. d. l. j. ff. de sica. ¶ † Sed ego vltra doctores hic quero an qñ alicui permittit̃ vindicta illa possit alteri demãdare illis personis quibus lex nõ permittit dictam vindictaꝫ. In quo dicas ꝙ nõ põt alteri demãdari fm Bal. in. l. accusationis. C. qd̃ me cã. ⁊ in. l. vt viꝫ in. iij. colum. ff. de iust. ⁊ iur. ⁊ in. c. j. in. §. si vero de pace iura. fir. et in. l. ad officium in fi. C. com mu. diui. ⁊ in. l. j. C. vnde vi. de quo etiam per Paul. de castr. in. l. si

cũ dotẽ in.§.trãſgrediamur.ff.ſo.ma.⁊ ꝑ Lu.ro.in.l.iij.in.§.ſi ma-
ritus.ff.ad ſille.⁊ latius per Alex.in.l.nõ ſolũ in.§.ſi mãdato meo
4 ff.de iniur.† Quod tñ nõ habet locũ in filijs qm̃ pater hñs ptãtẽ
ſe vẽdicandi põt talem vindictã demãdare filijs ⁊ filij poterunt il
lã impune facere:vt facere poterat pater.Ita no.dixit Bar.in.d.
l.nõ ſolũ in.d.§.ſi mandato in.ij.colũ.vbi dicit ꝙ quis ſit licitum
patri occidere filiã ſuã cõprehẽſam in adulterio ⁊ licet hoc nõ poſ
ſit alteri demãdare ꝙ poterit tñ hoc mãdare filijs ſuis.qd̃ dictum
approbat Saly.in.l.gracchus.C.de adul.in prin.⁊ in vlti.col.⁊.d.
Fely.in.c.ſi vero el.j.in.j.col.de ſen.excõ.de quo etiã dixi in ſingu.
5 meo.cccxlviij.inci.hñs poteſtatẽ ⁊c.† Et hoc nõ eſt admiratione
dignũ cũ pater ⁊ filius cẽſeant̃ vna eadẽ perſona vt in.l.cũ ſimus
j.de agri.⁊ cenſi.lib.xj.⁊ in.§.ei vero qui.inſti.de inut.ſtip.⁊ in.l.ſi.
C.de impu.⁊ alijs ſubſt.⁊ voluit Spe.in tit.de teſte.§.j.in.ij.colũ.
6 ver.itẽ ꝙ eſt parens ⁊c.† Et adeo eſt verũ hoc ꝙ pater ⁊ filius cẽ-
ſentur vna ⁊ eadẽ perſona qd̃ dixit.d.Maria.ſoci in cõſi.ſuo.liij.
incip.magnifice capitanee ⁊c.ꝙ nõ dꝛ quis liber relaxatus de car
ceribus pro obſide.Et facit ꝙ dixit Lud.Ro.in.l.j.ff.in ius voc.
vt eant ⁊c.vbi inquit ꝙ ẽt vbi electa eſt induſtria pſone põt quis
7 ſeruire per filium.allegat.l.ſciendũ in.§.legati.ff.de legatis.† Et
dixit ſingu.Inn.in.c.cum locũ in prin.extra de ſponſa.ꝙ ſi patri
ſit violentia corporalis ⁊ filius aliquid facit vt liberet patrẽ ꝙ il-
8 le actus dꝛ factus ꝑ metũ ac ſi illatus fuiſſet filio.† Et dixit Bal.
in.l.ſi ea.l.in.viij.col.C.de cõdi.ob cãm.ꝙ ꝓhibitus alienare in po
tentiorẽ põt alienare in filiũ q̃uis potẽtiorẽ alle.gl.in.l.ſi ita quis
9 in.§.ea lege.ff.de verb.ob.† Et facit etiã nã ſicut nõ valet confeſ-
ſio facta metu tormẽtorũ vt habetur in.l.j.in prin.et ibi dixi.ff.de
queſtio.⁊ per Bal.in.l.ij.in ſi.C.quorũ appell.⁊ eſt tex.⁊ ibi Bal.⁊
doc.in.l.nec ſi volens.C.de libera.cauſa.⁊ Bal.in.l.ij.C.ꝙ me cau-
ſa.⁊ dixi in ſing.meo.cccxxix.inci.plures ſunt ⁊c.in ſi.ita nõ valet
cõfeſſio ob metum torquendi filium ſm docto.poſt glo.in.c.affer
te de preſum.pro quibus etiam faciunt alia plura adducta per.d.
Fely.in.d.c.afferte in.j.colum.⁊ in.c.ſi vero in.j.colum.in verſi.li-
mita de ſenten.excom.Et adde Ange.in.l.j.§.ſi pater el.ij.per il-
lum tex.ff.ad ſille.vbi dixit ꝙ vaſallus qui nõ iuuat patrem do-
10 mini ſui ita priuatur feudo ſicut ſi nõ iuuiſſet dominũ † Et facit
ſingulare verbum Andre.de yſer.poſt glo.in.c.j.in prin.in finali.
verbis quibus mo.feu.cõſti.poteſt.vbi dixit ꝙ feudũ ſimpliciter
receptũ intelligitur receptũ pro ſe ⁊ filijs ſuis maſculis licet in in
ueſtitura de nullo herede ſit facta mẽtio.⁊ idẽ dicit eſſe in emphy
teoſi qd̃ dicit eſſe notandum ⁊ cordi tenendũ.⁊ idem etiã dixit ibi
Bal.in ſi.⁊ ipſe Andre.in.c.j.quib⁹ cauſis feu.amit.⁊.d.Alexã.in
cõſi.ſuo.xviij.inci.attentis ⁊c.in.ij.colũ.in.v.vol.de quo etiã per
d.Alex.late in.l.qui rome in.§.duo fratres.in.xxxj.colum.verſic.
ſed circa hoc.ff.de ver.ob.⁊ per Iaſ.in.l.ij.in.lxxvj.colum.C.de iu-
re emphi.in ſi.pro quo dicto faciunt optime que habentur in.l.
cũ acutiſſimi.C.de fideicõ.⁊ in.l.cũ auus.ff.de condi.⁊ de.⁊ in.l.ſi
vnq̃.C.de reuo.dona.⁊ faciunt dicta per me in ſing.meo clx.incip.
11 pater ⁊ filius ⁊c.vbi retuli predicta latius.¶ † Et circa illud qd̃
dixi proxime ꝙ habens poteſtatẽ a.l.ſe vendicandi in aliquo ca
ſu nõ põt talem vindictã alteri demandare.Scias tñ ꝙ põt ami-
cos vel affines ſecũ ducere ad faciendam talem vindictã ſine qui-
bus illam tute facere nõ potuiſſet ⁊ tales nõ punientur ſicut non
punitur principalis cui permittitur talis vindicta.pro quo pri-
mo eſt regula illa ꝙ cõceſſo vno omnia vident̃ cõceſſa per q̃ deue-
nitur ad illud.l.ij.ff.de iuriſ.om.iu.l.iij.§.qui habet.ff.de ſer.ruſti.
predi.l.ſi vẽditor.ff.de relig.⁊ ſump.fune.l.vxori.ff.de aur.⁊ arg.
leg.⁊ habetur late per Oldr.in cõſi.ſuo.xj.inci.thema tale eſt ⁊c.⁊
in alio ſuo cõſi.xxviij.inci.thema tale eſt ⁊c.⁊ per.d.Feli.in.c.cau-
ſamq̃.in.j.⁊.ij.col.de re iudic.⁊ in.c.q̃ ſit.circa prin.de iudeis.Et
in terminis ꝙ ille cui permittit̃ vindicta in aliquo caſu poſſit vo
care ⁊ ſecũ ducere amicos ⁊ affines ad illã faciendã ⁊ non puniant̃
ſicut non punitur principalis firmauit expreſſe Pau.de caſt.in.l.
refectionis gratia,per illum text.in verbo,ego fabriq̃ mei ⁊c.ff.cõ
mu.prediorum.vbi dicit ꝙ illud quod facere poſſum per me poſ-
ſum facere per miniſtros meos ad hoc neceſſarios ⁊ illis reſiſtens
videtur mihi reſiſtere.⁊ de hoc dicit eſſe glo.fin.in.l.cum fundum.
ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ reſpondet ad contraria ⁊ dicit ꝙ hoc tenuit Iac.
but.in.d.l.refectionis gr̃a.Et idẽ tenuit ipſe Pau.de caſt.in.l.ra
ptores.in.ij.col.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ Bal.in.l.j.in antepenulti.colum.
ver.ſed qd dicemus ſtatutũ ꝑmittit ⁊c.C.vnde vi.⁊ Bald.in.l.vt
vim in.iij.col.ff.de iuſt.⁊ iure.⁊ idem firmat.d.Feli.in.c.ſuper lite-
ris.in.xiij.col.de reſcrip.⁊ Bal.in.c.decetero de re iudic.⁊ Ioã.de
ana.in.c.ſi.in.ij.col.ver.vlt.pro ampliori ⁊c.de rapto.⁊ domi.Bar
tho.cep.in cõſi.ſuo.iiij.inci.querela ⁊c.in vlt.col.vbi ſubdit ꝙ per
has doctrinas ipſe al's obtinuit in contingentia facti in ciuitate
Verone vbi eſt ſtatutũ ꝙ ſi frater reperiat aliquẽ turpiter cõuer
ſantẽ cũ ſorore ſua poſſit ipſum impune occidere,ꝙ vnus q repe-
rerat quedã in camera cubiculari cũ ſorore ſua cũ armis conuoca-
uit amicos armatos ⁊ occidit illum.⁊ licet ſtatutum loqueret̃ de
fratre tm̃,tamen dixit ꝙ debet extendi etiam ad amicos cõgrega-
tos ſine quibus non potuiſſet tute occidere illum repertum cum
ſorore.⁊ refert ꝙ ita per totam curiam Verone iudicatum fuit.de
quib⁹ omnibus latius dixi in ſing.meo.clxxv.inci.cõceſſo vno ⁊c.
⁊ idẽ dixit ipſe.d.Bartho cepo.in tract.de ſerui.in.xxiij.colũ.ſub
rub.qualiter quis vti debeat ſeruitute.in.iij.col.verſi.item licitũ
eſt.¶ Item hanc partem etiam tenuit Bal.in.c.ſi.in.ij.col.de iu-
ra.calũ.vbi dixit ꝙ ſi aliquis ex forma ſtatuti poteſt ſe propria au
ctoritate vindicare licet hanc facultatem non poſſit alteri cedere
ſm gl.in.d.l.cũ fundus,attamẽ poteſt ſecũ adhibere ſocios ⁊ cõpli
ces ſine quibus veriſimile non poſſet tute ꝑagere tale factũ qꝛ cui
cõceditur aliqd videt̃ cõcedi ẽt cũ familiaribus ⁊ amicis ſine qui-
bus id facere non poſſit.allegat tex.no.in.l.ſi ſtipulatus fuero per
te non fieri.ff.de verb.ob.ſed poterat etiam allegare bonũ text.in
l.ceterum.ff.de vſu ⁊ habi.⁊ in.l.penul.ff.de precario.⁊ in.l.vete-
res.ff.de itinere actuq̃ priuato.vbi ad hoc eſt etiam bona glo.itẽ
poterat etiam allegare text.in.l.ij.in ſi.iuncta gloſ.C.de epiſ.⁊ cle.
et tex.in.l.huiuſmodi.in ver.ſine quibus nauis ſalua peruenire
non poterat.ff.qui potio.in pig.habe.⁊ text.cum pluribus con-
cordan.ibi in glo.poſitis.in.l.ij.ff.de iuriſ.om.iu.ad quod etiã fa-
cit tex.in.c.⁊ preterea.⁊ in.c.ſuſpitionis de offi.dele.⁊ tex.i.l.iij.§.
ſi.in ſi.ff.de penu legata ⁊c.Et facit qd̃ voluit Old.in.d.cõſi.ſuo.
xj.inci.thema tale eſt in quadã clauſula priuilegij ⁊c.vbi dixit ꝙ
ſi conceſſum eſt priuilegium cuidam hoſpitali pauperũ ꝙ de pro-
uentibus ⁊ redditibus qui expenduntur in vſus pauperũ nõ ſol-
uatur decima,ꝙ etiam de prouentibus ⁊ redditibus qui expẽdũ-
tur in vſus illorũ qui hoſpitali preſunt ⁊ pauperibus deſeruiũt
non debebit ſolui decima:quia ſine talibus ſeruientibus paupe-
res illi viuere non poſſent.ad quod allegat plura iura de quibus
ibi per eum.qd̃ dictũ ⁊ aliqua alia ad hoc propoſitũ refert.d.Iaſ.
in.d.l.ij.in.j.col.ff.de iuriſ.om.iu.pro q̃bus etiã facit quod voluit
Pau.de caſt.in.l.inuictum circa ſi.ff.de ſeruit.vrba.predio.quẽ vi
de.Et per iſta al's dixi ꝙ cum quidam paterfamilias nocturno tẽ
pore ſenſiſſet fures in domo ſua aſportantes bona ſua ſurrexit de
lecto ⁊ vocauit vicinos vt irent ſecum vt caperet fures vel ſaltem
bona ſua eriperent a manibus eorum,qui paterfamilias cum di-
ctis vicinis euntes poſt dictos fures eos inuenerunt,qui fures in
uenti ceperunt admenare cũ armis cõtra dictũ patrẽfamilias et
contra dictos vicinos qui finaliter interfecerunt dictos fures.di-
xi ꝙ dicti vicini erãt immunes a pena homicidij ſicut ⁊ ipſe pater
familias principalis cuius erant bona.¶ Nota.ij.ex iſto text.ſm
Bald.ꝙ raptus cuiuſlibet honeſte mulieris punietur pena capi
tis in libero hoĩe ⁊ pena cõbuſtiõis in ſeruo vt in fine hui⁹ legis di
cit̃.Ex quo apparet ꝙ pena ignis ẽ maior q̃ pena decapitatiõis.
et ideo pena ignis imponitur ſeruo quia maior.pro quo facit ſm
Bald.j.de maleſi.l.nemo.⁊.C.de mulieri.que ſeruis proprijs.l.vni
ca.Sed circa hanc penam imponendam pro raptu aduertas ne
erres.quia non ſemper dicitur raptus quando mulier etiã hone-
12 ſta abducitur.† Et ideo ſcias ꝙ ſi ſtatutum dicit vt dicit hec lex
ꝙ rapiens mulierem puniatur pena mortis ſi aliquis cepit per
vim quandam virginem ⁊ eam proſtrauit in terram et ibi eã car
naliter cognouit ꝙ tamen hoc caſu talis non punietur pena ra-
ptus ⁊ ſic pena mortis ⁊ ratio eſt,quia lex ⁊ ſtatutum loquitur de
rapiente:ſed iſte non rapuit:quia raptus eſt quando mulier per
vim capitur ⁊ tranſducitur de loco ad locum,ſed ſi per vim virgo
capiatur ⁊ carnaliter cognoſcatur tunc eſt proprie ſtuprum ⁊ non
raptus vt colligi poteſt inſtitu.de pub.iudi.in.§.item lex iulia de
adulterijs.⁊ in.§.item lex iulia.de vi publica verſic.ſi autem per
vim.ita ſingu.dixit Albe.de roſa.in.ij.parte ſtatutorum.q.xxxj.
incip.item pone queſtionem quã narrat Gand.⁊c.⁊ idem expreſ-
ſe dixit Paul.de caſt.in.l.raptores.C.de epiſco.⁊ cleri.in.j.colum.
⁊ Rapha.cuma.in cõſi.ſuo.xcv.inci.chriſtoforus ⁊c.⁊ idem dixit
Gand.in ſuo tracta.maleſi.ſub rub.de multis queſtionibus depẽ-
dentibus a ſtatutis.in.ij.char.in.iij.colum.in verſi.item pone que
ſtionem de facto.⁊ idem tenuit Bald.in conſi.cccvj.incip.ſtatuto
Placentie ⁊c.in.iij.volu.de quo dixi ego in ſingu.meo.lxv.incip.
13 ſtatuto cauetur.¶ † Item circa hanc materiam ſcias etiam ꝙ ſta
tutũ loquẽs de rapiente mulierem vt puniat̃ pena capitis nõ ha-
bet locũ in' rapiente mulierẽ ſolutam que al's ſemel ab alio fuit ta
cta ſeu carnaliter cognita vel quã al's oſculat⁹ eſt,qꝛ talis non p̃ſu
mit̃ rapta ꝑ vim ↄ eius volũtatẽ cũ al's ſemel volũtarie alteri cõ-
ſenſerit.ita ſingul'r cõſuluit Pau.de ca.in ↄſi.ſuo.cccv.inci.viſo
dicto ſtatuto ⁊c.ad qd̃ allegat.l.ſtuprũ in ſi.ff.de ritu nuptia.Et
idẽ dixit Alb.de roſ.in.ij.pte ſtatutorũ.q.xcij.ĩci.ſꝫ pone aliqs ⁊c.
⁊ Gãd.in trac.ſuo maleſi.ſub rub.de aliq̃bus q̃õnibus varijs in ma
leficijs.in.j.col.in.ſi.ver.q̃ro de facto ⁊c.de quo latius dixi in ſing.
meo.lxxiiij.inci.tu habes regulã ⁊ in.l.maritus.in vlti.colũ.ff.de
q̃õnib⁹.vbi etiã ĩ dictis locis plura adduxi ꝓ illo cõſilio Pau.de
ca.que hic nõ refero cã breuitatis.de quo ẽt dixi in repe.mea rub.
14 ff.de fideiuſ.in.xx.col.ver.addo etiam predictis.¶ † Vlterius ſci
as ꝙ raptus non dꝛ ſine violentia vt dicunt hic doct.⁊ ꝓbat text.
in.c.de raptoribus.xxxvj.q.j.⁊ voluit Ange.in.l.ſed eximendi.ff.

ne quis

ne quis eum qui in ius voca. est. ⁊ Jo. de ana. eũ referens in rub. ex
tra de rapto. Et ideo si quis subduceret mulierem blandis verbis
vel cum promissionibus vel cũ pecunijs non diceret eam rapuisse
si cum istis non interuenit violentia, ⁊ ideo non puniret pena hu
ius. l. Et ideo dicit Ang. in. d. l. sed eximendi ꝙ cautus debet esse
ille qui accusat de rapina vt semper deducat actus necessario con
15 cludentes violentiam alis succumberet. ¶ †Teneas tamẽ menti
vnum qđ satis videt cõtra predicta. vcꝫ ꝙ si per traditionẽ pecu-
nie inducit mulier ad committendũ adulteriũ licet cõtenta fue-
rit cõmittere tale adulteriũ, tñ inuita reputat illud cõmisisse ⁊ ille
qui pecuniã dedit punit pena statuti que imponitur adulteranti
mulierẽ inuitã. ita singu. dixit Ang. in auf. de lenonibus. §. si. cir-
ca fi. qđ dictũ pro nota. refert ⁊ sequit. d. Philip. decius in consil.
suo. clxx. incip. viso themate in. ij. col. pro quo ꝯm eum facit text.
16 no. hic ante fi. ⁊ l. j. §. persuadere. ff. de seruo corrup. †Et facit etiã
nam auruꝫ seu munera faciũt nolentem velle. ideo scribitur De
ntero. c. xv. ꝙ munera excecant oculos sapientum ⁊ mutant verba
iustorũ. qđ dictũ refert Ange. ⁊ Jas. post eum in. l. non dubium in
prin. C. de testa. ⁊ dicit tex. in. c. qui recte. xj. q. iij. ꝙ acceptio mune
rũ preuaricatio veritatis est. ⁊ facit tex. no. in. c. pauper. xj. q. iij. in
versi. cito violatur auro iustitia. de quibus latius dixi in sing. meo
ccclij. inci. datio pecunie ⁊c. ¶ Modo circa hoc no. vcꝫ ꝙ raptor
cuiuscunqꝫ honeste mulieris punitur pena mortis. ¶ Querẽdũ
est in quibus personis habeat locũ dispositio huius legis, in quo
dicas primo ꝙ habet locũ in rapiente virginem non nuptã etiaꝫ
si ipsa consentiret dũmodo sit in potestate parentum: quia ex tali
raptu licet ipsa sit contenta rapi tñ iniuriantur parẽtes ⁊ affines.
⁊ hoc modo intelligitur iste tex. inquãtũ dicit qđ ea volente etiaꝫ
committit pena raptus. pro quo facit glo. no. in. c. contingit el. j.
de sen. excõ. sed secus esset si ipsa virgo nõ esset in potestate alicu-
ius ⁊ consentiret raptui ⁊ abductioni. nã tunc nõ puniret raptor
qꝛ volenti scienti ⁊ consentienti nõ fit iniuria nec dolus. vt in. l. ne
mo videt. ff. de reg. iur. in. l. cum donationis. ꝯ. de transac. et in. l. j.
§. vsqꝫ adeo. ff. de iniur. ⁊ in. l. venditor. ꝯ. de rescin. vendi. cũ si. Et
pro hoc facit ratio. nam si ipsa cõsensit nulla sibi cõpetit actio cõ-
tra ipsum raptorẽ per dictam regulam ꝙ volenti non fit iniuria.
sed si sibi non cõpetit aliqua actio cõtra ipsum raptorẽ, ergo nec
17 reipublice orit actio vel inquisitio cõtra eundẽ raptorem. †Nam
vbi non nascitur parti actio ciuilis tunc nec reipublice competit
actio vel inquisitio criminalis. ita dixit Salice. in. l. eos. ꝯ. de fur. ⁊
Bar. in cõsi. suo. c. incip. a dño Cy. de boñ. in. j. col. ⁊ Cepo. in cõsi.
suo. lix. incip. Pau. faber ⁊c. in pe. col. ⁊ Soci. in consi. suo. cxxvij.
incip. visis capitulis ⁊c. in. j. col. ⁊. d. Nellus in tracta. suo bannit.
in. ij. parte scđi tp̃is. in. j. q. in fi. prime col. ⁊ voluit etiam. d. Paris
de puteo in tracta. sindi. in. lj. charta. in. j. col. ⁊. d. Philip. deci. in
consi. suo. cxxxvij. in. j. col. post med. Pro quo facit in arg. l. si pu-
pilli. in. §. videamus. ff. de neg. gest. ⁊ l. quotiens in. §. qui tempo-
rali. ff. de excusa. tu. Et faciunt optime dicta per Dy. in consi. suo
xxxviij. incip. ꝙ cõtra ⁊c. in ver. item patet qꝛ eo casu ⁊c. ¶ Et fa-
cit qđ dixit Alexan. in cõsi. suo. ccvij. inci. viso summario. in. iij. col.
18 in. ij. volu. vbi dicit †ꝙ qñ constat iudici agẽti nullum ius compe-
tere ꝙ tunc non potest facere ipse iudex quin repellat taleꝫ agen
tem. ad qđ allegat plura de quibus ibi per eum. Et de hoc etiam
latius dixi in practica mea causarum criminalium. in. §. constãte.
19 nu. xxxiij. ¶ †Modo queri potest an rapiens meretricem cadat
in penam huius legis. in quo doc. hic tenent ꝙ non. ita etiam te-
net glo. j. hic que alleg. tex. in. l. que adulterium. ꝯ. de adul. ⁊. l. ve-
rũ. ff. de fur. ⁊ probatur optime in isto text. in verbo honestarum.
ergo a contrario sensu inhoneste mulieres ⁊ sic meretrices non cõ
prehenduntur in hac. l. ⁊ hoc etiam tenet glo. in. §. item lex iulia.
in versi. viduam. insti. de publi. iudi. ⁊ Bart. in. d. l. verum in fi. ff. de
fur. ⁊ Pau. de cast. in consi. suo. cccv. incip. viso dicto statuto ⁊c. de
quo etiam vide per Math. in nota. suo. cxl. incip. nota vnũ ⁊c. Et
dicit hic Sali. ꝙ istud est notandum pro scholaribus qui rapiũt
frequenter meretrices. Et subdit ipse Sali. idem esse in tenenti-
bus tales meretrices clausas in aliquo loco libidinis causa, quia
tales non committunt priuatum carcerem cum de vi non teneat.
vt in. d. l. verum dicit postea ꝙ Cy. refert ꝙ quidam dicunt hanc
glo. ⁊ predicta iura procedere nisi meretrix contradixisset eo quia
illius vite vellet penitere qđ facere posset etiã si cõtrariũ iurasset.
vt in auf. scenicas nõ solũ. §. j. ⁊. ꝯ. de nupt. in. l. imperialis: sed di-
cit ꝙ tñ etiã per hoc credit glo. istã procedere. Et ideo dicit distin
guendũ esse hoc modo vcꝫ ꝙ aut talis meretrix desierat meretri-
cari aut nõ desierat: si desierat meretricari ⁊ inceperat honeste viue
re ⁊ tũc habet locũ pena huius legis. qꝛ sufficit tp̃e raptus eã ho-
nestã esse. vt in prin. alle. ad hoc. l. si vxor. ff. de adulte. Aut nõ de-
sierat meretricari ⁊ procedit gl. ista. aut desierat meretricari. sed tñ
nõ viuebat honeste qꝛ erat facta cõcubina sacerdotis ⁊ adhuc nõ
habet locũ pena huius legis qꝛ vita honesta q̃ exigit deficit. Aut
dubitat an meretricari desierit ⁊ tunc ex eius habitu ⁊ incessu iu-
dicabit. vt. ff. de iniur. l. item apud labeonẽ. §. si qs virginẽ. simili-
ter iudicabitur ex loco in quo morari ⁊ conuersari reperiet. vt. l. q̃
adulteriũ. ꝯ. de adul. itẽ dicit Sali. ꝙ tũc ei nõ proderit si dicat se
velle penitere qꝛ cõtradictio opposita oppositi vel presumpti nõ
admittit illã penitentiã verbalem, sicut nõ auditur ille q negat se
possidere cum possederit tp̃e litis cõtest. vt in. l. nõ ignorat. ꝯ. ad
exhibẽ. cũ si. ibi not. in gl. Itẽ dicit postea ꝙ Cy. dixit qđ si mere-
trix causam cõiunctionis allegasset ꝙ haberet locuꝫ pena huius
l. qđ dicit ipse Sali. non admittere ex quo honeste nõ viuebat qđ
exigitur. vt pena huius. l. locũ habeat. ita residet in hoc Sali. hic.
¶ Mihi aũt videt dictis per euꝫ aliqđ addi posse. ⁊ ideo dico qđ
inquantũ dicit ꝙ si meretrix desierat meretricari ⁊ inceperat ho-
20 neste viuere ꝙ tũc cõtra raptorẽ habet locũ pena huius. l. †Dico
ꝙ ℞ hoc facit optime qđ voluit Bal. in. l. si filiã. ꝯ. de inoffi. testa.
vbi dixit ꝙ lꝫ mater meretrix nõ possit filiã ꝑpter meretriciũ exhe
redare ꝑ tex. in. l. in arenã. eo. ti. tñ hoc fallit nisi talis mater esset
emẽdata ⁊ ad honestã vitã reducta qꝛ tũc poterit talẽ filiã meretri
cẽ exheredare qꝛ vltima consuetudo attẽdi debet. l. mella. §. pe. ff.
de alimẽ. ⁊ ciba. leg. ⁊ idẽ tenet Raph. Fulg. in. d. l. in arenã. vt ibi
refert ⁊ sequit Jas. ⁊ alle. Raph. ad hoc meliorẽ tex. i. l. imperialis
in prin. ꝯ. de nup. vbi Bar. ⁊ Bal. no. ꝙ qui deliquit post peractã
21 penitẽtiã ⁊ indulgentiã ht perinde ac si nõ deliquisset. ¶ †Item
adduci etiã põt ad p̃dicta. Nã licet filia q̃ peccauit in corpus suuꝫ
nõ debeat ali nec dotari a patre vt no. Spec. in ti. q sint legi. in. §.
pen. in versi. qđ si filia peccauit. ⁊ Bal. in. l. fi. ꝯ. de do. promis. tñ fi-
lia ꝑ penitentiã emendata dꝫ ali ⁊ dotari a patre ꝯm Specu. in. d.
versi. qđ si filia peccauit ⁊c. ⁊ ibi in versi. qđ si penitentiã egerit. et
eũ sequunt Can. in. c. qntaual. de iureiur. ⁊ ibi. d. Ant. in. iij. col. et
Abb. in. ij. col. vbi etiã allegat bonũ tex. in. c. ferrũ. ⁊ ibi gl. l. dist. ℞
quo facit gl. in. l. consentaneũ. ꝯ. quõ ⁊ qñ iudex. q̃ dicit ꝙ huma-
nũ est peccare, Angelicũ emẽdare, ⁊ diabolicũ ꝑseuerare. Et hoc
qđ tenet Spe. etiã tenet Jas. in. d. l. in arenã. in. ij. col. ⁊ in. l. ius au
tẽ ciuile. in. v. col. ff. de iust. ⁊ iur. ⁊ voluit Alex. in. l. j. in. xvj. colũ. in
fi. ff. solu. ma. de quo etiam ꝑ Bald. in. l. si ℞ ea. in. viij. q. ꝯ. manda-
22 ti. †Et propter hoc dicit. d. Alex. in. d. l. j. ff. sol. ma. ꝙ si filius q cõ
misit ingratitudinẽ ꝑ quam poterat a patre exheredari si penitẽ-
tiã viuo patre agat vel añ cõditũ testamentũ nõ poterit amplius
exheredari: qđ dictũ refert ⁊ sequit Jas. in. d. l. in arenã vbi etiam
adducit Bar. in. l. iij. §. fi. per illũ tex. ff. de adi. leg. vbi dixit ꝙ si pr̃
exheredauit filiũ ex iusta causa ⁊ postea filius se recõciliauit cum
patre exheredatio cẽsetur adẽpta qđ dicit esse no. de quo ibi la-
tius per eũ. ℞ quibus faciunt dicta ꝑ Alex. in cõsi. cxxiij. inci. viso
⁊c. in. ij. col. in fi. in. vij. volu. ⁊ ibi in consil. clviij. incip. viso ⁊c. ad fi.
23 ¶ †Et vltra p̃dicta pro istis optime facit regula illa vulgata vcꝫ
ꝙ cessante causa cessat effectus: vt in. l. adigere in. §. q̃uis. ff. de iu-
re patro. ⁊. c. cũ cessante de appel. ℞ qua regula ⁊ pro cõfirmatiõe
predictorũ adduco aliqua nota. digna. Et primo adduco nã licet
pr̃ possit vendere filiũ ꝑpter necessitatẽ famis. l. ij. ⁊ ibi doc. C. de
patri. q fili. distra. ⁊ voluit glo. in. c. si quis. extra de fur. ⁊ in. c. disci-
pulos. de cõse. di. v. ⁊ Abb. in. c. nõne in prin. vlti. col. de presump.
tñ talis filius vẽditus a patre propter necessitatem famis potest
agere cõtra patrẽ vt pater eum redimat si peruenit ad pinguiorẽ
fortunã ⁊ sic cessante causa vẽditionis predicte. ita sing. dixit Bal.
in. c. ex rescripto in fi. de iureiuran. qđ dictum refert ⁊ sequitur. d.
Feli. in. c. cum dilecta. in. xxvij. col. versicu. fallit octauo. de rescri.
de quo etiã dixi in. l. etiã si redhibitus in pe. col. ff. de qđ. ⁊ in sing.
meo. cij. inci. pater põt vendere ⁊c. Itẽ facit etiam: nã qñ dñs vult
reparare vel reaptare domũ q̃ indiget refectione vel reparatione
põt expellere cõductorẽ. l. eadẽ. C. loca. ⁊. c. propter sterilitatẽ. ex-
tra de loca. Attñ domo ipsa reedificata vel reparata ⁊ sic cessante
dicta causa poterit cogere dñm ad dandã sibi dictam domũ ⁊ ad
perseuerandũ in dicta locatione: ita no. dixit glo. iũcto tex. in. l. si
duo in. §. si inquilinos in verbo dñm. ff. vti possi. quã glo. ibi sum-
me no. Bar. ⁊ eam refert etiã pro singu. ⁊ sequit Lud. ro. in singu.
suo. ccxxxv. inci. tu habes ⁊c. ⁊ Fran. de crema in no. suo. lxxij. inci.
tu scis ⁊c. Et faciunt dicta per Pau. de cast. in. l. nec patronus. C.
de op. liber. vbi dixit ꝙ si conduxi quendam scholarem ad scriben
dum mihi librum si eligatur in rectorem studij non potero illum
vlterius cogere ad scribendum: attamen finito officio rectoratus
potero ipsum cogere ad scribendum dictũ librũ. qđ etiã voluit ibi
Jaco. butri. ꝯm eum facit. nã licet ex causa possit princeps aufer-
re rem suam vni, tamen si causa illa cessat debet res ipsa sibi resti-
tui si potest vt non sit consumpta: ita dixit Innocẽ. in. c. quia ple-
riqꝫ extra de immu. eccle. et do. Anto. ⁊ Joan. de imol. in. c. que in
ecclesiarum de consti. ⁊ ibi do. Feli. in. xj. colum in versi. ij. declara-
tio ⁊c. vbi subdit ꝙ in foro contentioso ⁊ in foro consciẽtie actus
principis non tenet cessante illa causa. ⁊ alleg. etiam tex. in. c. pri-
scis: ⁊ ibi Archi. ⁊ Gemi. lxv. di. vbi dicitur ꝙ lex dispensatiua ces-
sat cessante causa dispẽsationis. Itẽ refert etiã do. Feli. vbi. ꝯ. Lu.
ro. in cõsi. suo. ccccxiij. inci. in casu proposite ⁊c. vbi consuluit ꝙ pa
ctũ factum ꝑ creditores cum debitore fallito vel fugitiuo ꝑpter
eius paupertateꝫ cessat si perueniat ad pinguiorẽ fortunã. ℞ quo

inter alia alle.c.cũ tu iñicta gl.in ver.donec de vsu.vbi odiosa con-
stitutio edita cõtra vsurarios odio vsure cessat cessante vsura ſm
Ludo.ro.in dicto cõsi.qui etiam alle.tex.in.l.fi.C.qui non pos.ad
liber.peruenire:per quem text.dicit Bald.ibi ꝙ si mulier priua-
tur patria ex forma statuti propter maritũ bannitum ꝙ eo mor-
tuo reuerti põt.alle ẽt.l.j.C.de nau.feno.per quã dicit ibi Bal.ꝙ
cõstitutio aliquid ꝑmittẽs ꝓpter periculum cessat cessante peri-
culo.Itẽ ipse.d.Feli.in.d.c.q̃ in ecclesiarũ in.d.xj.col.adducit etiã
ad hoc propositũ Ludo.ro.in cõsi.suo.ccccxvij.inci.in proposito
casu ⁊c.vbi plura ⁊ plura dicit in hac materia:⁊ inter alia dicit qd
si aliqs populus cogit soluere cẽsum superiori protegẽti terrã eiꝰ
24 ⁊ illa terra demoliat nõ cogit amplius soluere. ¶ †Itẽ adducit
etiã eundẽ Lud.ro.in cõsi.suo.cccclix.inci.in proposita consulta-
tione ⁊c.vbi cõsuluit ꝙ priuilegium ciuilitatis cõcessum a Senẽ-
sibus forẽsis Pisanis propter cõcordiam inter eos existẽtẽ cessat
rupta inter eos guerra.ad qd alleg.iura de qbus ibi ꝑ eum.quem
etiã refert Ias.in.l.sciendũ in.§.si fundũ.in.ij.col.in fi.ff.qui satis.
25 cog. ¶ †Item ad predicta vltra.d.Feli.ego adduco Soci.in cõsi.
suo.liij.incip.in presenti cõsultatione.in.v.col.in.j.volu.vbi dixit
ꝙ si testator prohibuit alienationẽ rerum suarum: qꝛ vult ꝙ post
mortẽ heredis vadant ad Titiũ qd si moriat Titius ante heredẽ
ꝙ ipse heres hoc casu poterit alienare talia bona.qꝛ deficiẽtibus
illis ꝑsonis ad quas dꝫ deuenire res deficit prohibitio alienatio-
nis.alleg.l.qui filiũ in prin.ff.ad treb.⁊ que habent in.l.fi.fa.in.§.
diui.ff.de leg.j.⁊.l.quotiens.C.de fideicõ.de quo latius per Soci.
26 in.d.suo cõsi. ¶ †Et facit dictũ Bar.in.l.alumne in.§.cum post.
ff.de alimẽ.leg.vbi dixit ꝙ substitutio facta de aliquo propter ali
quam infirmitatem euanescit si ille sit liberatus ab illa infirmita-
27 te. ¶ †Et facit etiã.Nam si pater relinqt.cc.pro filia sua maritan
da,si postea eã maritauit cum centũ nõ poterit postea ipsa filia pe
tere alia centũ,qꝛ iam est maritata.⁊ sic cessat cã ꝓpter quaꝫ pater
sibi relinquebat.cc.Ideo debet cessare effectus. ita dixit Pau.de
ca.post Dy.in.l.lucius titius.ff.de leg.ij.vbi alle. tenentes cõtra-
rium ⁊ respõdet dictis per eos.vt ibi satis late per eũ.pro quo fa-
ciunt dicta per Mathe.in nota.suo.cx.inci.nota ꝙ si pater ⁊c. de
quo etiã vide Flo.in.l.in fideicõmissi.in.§.cũ pollidius.ff.de vsur.
28 ¶ †Et facit etiã ad predicta regula quã no.gl.⁊ Bart.in.l.ij.per
illũ tex.C.de epis.⁊ cle.vbi habet ꝙ priuilegiũ cõcessum filijs pro-
pter parentes nõ durat mortuis parẽtibus. Et facit.l.non tm̃.§.
eos qui.ff.de excu.tuto.vbi Nico.de neap.in lect. Bart.no.ꝙ pri
uilegiũ ⁊ immunitas cõcessa propter paupertatem finit auctis fa
29 cultatibus.⁊ facit tex.in.l.nec maritus.ſ.solu.ma. ¶ †Itẽ ad pre
dicta faciunt dicta per Bal.in.l.pactũ dotali.in.iiij.q.C.de colla.
vbi dicit qd si filia renũtiauit hereditati paterne propter fratres,
ꝙ illis mortuis renuntiatio sibi nõ nocebit.⁊ idẽ dixit ibi Sali.et
Pau.de cast.⁊ Gemi.in.c.q̃uis.de pac.in.vj.⁊ Lud.ro.in.l.quisu
perstitis.ff.de acqui.here.⁊ eos refert ⁊ sequitur.d.Phili.decius
alia addendo in consi.suo.xxxj.incip.diligẽter consideratis ⁊c.in
j.col.pro quibus etiam faciũt dicta ꝑ Bal.in.l.cui eorũ.§.affinita
tis.ff.de postu.q̃ omnia sunt menti tenenda ad confirmationem
dicte regule ꝙ cessante causa cessat effectus licet etiam plura iura
⁊ doctrine reperiant contra dictam regulam vt apparet ex dictis
Pau.de ca.in.l.ij.ff.de posth. heredi.instit.⁊.l. pluribus.§.j.ff.de
ver.obli.⁊ per Ias.in.d.l.sciendũ.§.si fundũ.ff.q satis.cog.Et ista
pro nunc satis pro cõfirmatione dicti Sali.in q̃tũ dixit ꝙ rapiẽs
meretricem q̃ desierat meretricari ⁊ inceperat honeste viuere pu-
nit pena huius.l.tene mẽti. ¶ Modo vlterius dico ꝙ mihi non
placet dictũ Sali.hic inquantũ dicit ꝙ si meretrix raptori volẽti
eã rapere allegauit coniunctionẽ seu affinitatẽ inter eos ꝙ si hoc
nõ obstante raptor ipsam rapuit non tenet pena huius.l.eo quia
ipsa meretrix oĩno inhoneste viuebat ⁊ qs non punit rapiẽdo mu
lierem inhoneste viuentẽ ⁊c.Quia dico ꝙ immo talis est punien-
dus si vere inter ipsum raptorẽ ⁊ meretricẽ erat affinitas vel con-
iũctio sanguinis qm̃ nõ reperio ꝙ sine crimine incestus qs possit
habere rẽ cũ meretrice cõiũcta vel affine.nam meretriciũ nõ tollit
affinitatẽ nec cõiunctionẽ arg.l.iura sanguinis.ff.de reg.iu.⁊ ideo
dictũ Sali.circa hoc nõ videt mihi verũ. ¶ Vlterius redeũdo ad
hũc tex.ex quo notãt doc.post gl.hic ꝙ rapiẽs meretricẽ nõ incur
30 rit penã huius.l.põt queri.†an hoc habeat locũ in rapiẽte mere-
tricem nuptã seu maritatã in quo Bal.hic dicit ꝙ in tali raptore
meretricis nupte habet locũ pena huius.l.arg.huius tex.in ver-
bo,multo magis ⁊c.Tu aũt pro hac opi. Bald.ꝙ meretrix nupta
non possit rapi sine incursu pene huius.l.Adde ꝙ licet meretrix
possit capi et carcerari pro debito ſm Bald.in.l.consentaneuꝫ.
C.quomodo ⁊ qñ iud.⁊ voluit Ang.in.l.qm̃.ſ.de cu.reo.⁊ Lu.ro.
in.l.alia in.§.elegãter in.iiij.col.ff. solu.ma.hoc tñ fallit nisi talis
meretrix sit maritata qꝛ tũc carcerari nõ poterit pro debito ciuili.
ita dixit Io.and.in addi.Spe.in titu.de iniur.⁊ dam.da. ¶ Pro
quo facit dictũ Bal.in cõpendiosa sua sub rub.de qd.circa sñiam
in versicu.xiiij.querit ⁊c.Vbi dicit qd statutum dicẽs ꝙ meretrix
possit impune offendi non habet locum in meretrice maritata,ꝓ
quibus optime faciũt dicta per Ange.in.l.verũ la.ij.ff.de fur.vbi
no.loquit in hac materia.de quo dixi ego in sin.meo.ccxlviij.inci.
cõditio ⁊c.Et vide omnino in hac materia Gandi.in trac.malefi.
sub rubr.de aliqbus qd. varijs in malefi.q̃ non cõmode adaptant
in.j.col.ver.qd de facto fuit Mutine ⁊c.Et Alb.de ros.in.iij.ꝑte
statu.q.lij.inci.sed pone aliqs intrauit ⁊c.Et vide q̃ dixi in.l.mari
31 tus in vlti.col.ff.de qd.in versi.ꝓ qua doctrina ⁊c. ¶ †Sed tñ ista
possunt limitari ⁊ restringi nõ habere locũ in meretrice maritata
q̃ haberet in maritũ vnũ lenonẽ,vel infamẽ qꝛ tũc reputat ꝓ me-
retrice nõ nupta.ita sing.dixit.d.Io.bap.de sancto Seue.i tract.
suo de debitoribus suspectis ⁊ fugi.in.xiij.col.post me.vbi dicit ꝙ
illud qd dicit Ioã.an.⁊ alij in locis superius alleg.ꝙ meretrix ma
ritata nõ põt carcerari pro debito limitat nisi maritus talis mu-
lieris meretricis sit leno vel infamis,nã tũc cõiugiũ non obstaret
quin talis meretrix nõ posset carcerari pro debito de quo dixi in
sing.meo.clxxix.inci.dixi tibi ⁊c.Et ista sunt notãda in hac mate-
32 ria. ¶ †Circa quã materiã raptus meretricis nolo omittere,vnũ
iudicio meo nõ cõtemnendũ vcꝫ qd maior valde est rapina seu ra
ptus q̃ sit furtũ.Nã improbrior est rapina q̃ furtũ.vt dicit tex.in
l.si cuꝫ exceptione in.§.q vim.ff.ꝙ me.cã.⁊ habet insti.vi bo.rap.
in prin.⁊ in.l.si te.ſ.ex q.cau.in fa.irro.⁊ habet ꝑ Bart.in.l.j.ff.de
effrac.⁊ expilatori.⁊ voluit Bal.in.l.j.in.xiiij.col.versi.sed certe vi
33 det.ſ.q accu.nõ pos.⁊ rõ põt esse†qꝛ rapina nõ fit sine violẽtia vt
habet in.c.penale.xiiij.q.v.⁊ in.l.quo naufragium in.d.§.pe.ff.de
incẽ.rui.⁊ naufra.⁊ voluit Alexã.in.l.iij.in.§.ꝙ pretor.ff.ne qs eũ
qui in ius vo.Sed furtũ fit sine violẽtia vt in dictis iuribus. Iteꝫ
pro rapina imponit pena dupli.vt dicit Bal.in.c.si duo in prin.
de pace tenenda.⁊ in rapina inest furtum non econtra:vt insti.vi
bo.rap.in prin.⁊ voluit Bar.in.l.duobus in.§. si quis intrauerit.
ff.de iure in.⁊ voluit Bal.in.l.si qs nõ dicã rapere. in.iiij.col.versi.
nam incõtinenti.ſ.de epis.⁊ cleri.ergo ex istis apparet multipli-
34 citer ꝙ maior est rapina q̃ furtũ. ¶ †Ex quo ego infero ꝙ potest
impune cõmitti furtũ in bonis meretricis:qꝛ si impune põt rapi
eius persona q̃ est dignior rebus seu bonis suis:vt in.l.in pecudũ.
ff.de vsur.⁊ in.§.in pecudũ.insti.de rerũ diuisio.ergo impune po-
terunt eius bona furto subtrahi cũ vt dixi maior sit valde rapina
quã furtũ.Et adde hic dicta per Ias.in.l.si qñ.ſ.vnde vi.in.x.col.
35 vbi dicit†ꝙ iura loquẽtia in violẽtia habẽt locũ etiam in furto.⁊
ideo dicit ꝙ sicut ille q per violentiam fuit spoliatus bonis suis
admittit ad probandũ illa bona vi arrepta per suũ iuramentũ vt
dicit tex.in.d.l.si qñ.⁊ in.c.fi.qd me.cã.ita etiã ille q passus est fur-
tũ ab aliquo poterit probare q̃titatem ⁊ valorẽ rerũ furto subtra
ctarũ per eius iuramentũ.ad qd alle.Inn.⁊ Hosti.in.d.c.fi.qd me.
cã.⁊ dicit ꝙ hoc fuit de mente gl.in.d.c.fi.in ver.ex maleficio.⁊ idẽ
tenent ibi cano.⁊ maxime Ioã.de imol.⁊ Bal.in.c.j.§. iniuria in
iiij.col.de pace iur.fir.⁊ in.l.si res.ſ.de ord.cog.Ange.in.d.l.si qñ.
⁊ Alex.in.l.ij.ff.de dam.infect.de quo latius valde per Ias.in.d.l.
si qñ in.x.col.vbi alia plura alleg.ad hoc quem vide.⁊ vide etiam
eum ibi.in.viij.colũ.versi.successiue.Tene menti qꝛ sepe iuuenes
furantur bona meretricũ. ¶ Item ⁊ pro hoc dicto meo nouo fa-
cit etiam qd voluit Bald.in.c.in literis:in.j.col.de restitu. spolia.
36 vbi dixit†ꝙ si ex forma statuti bãnitus põt impune occidi ꝙ ipo
viuente potuerũt sibi etiã bona auferri. ⁊ idem tenet Bal.in.l.fi.
circa mediũ.C.si cõtra ius vel vti.pub.vbi alle.tex.in.l.j.§.ꝙ pre-
tor.ff.de aleato.per quẽ dicit melius probari quã alibi ꝙ illa ver-
ba impune offendi intelliguntur in ere ⁊ in persona:⁊ idem tenet
Bart.in.l.nec in ea.ff.de adul.⁊ Bal.in.l.iij.i fi.ſ.si pen.app.mors
interue.⁊ Pau.de ca.in.l.in suis per illũ tex.ff.de li.⁊ posth.quos
refert.d.Fely.in.c.que in ecclesiaruꝫ.in.v.colũ.ver.not.ij.de cõsti.
de quo etiã per do.Fran.de cur.in cõsi.lx.incip.d.Phili.⁊c.in.xj.
col.de quo etiã dixi ego in.l.fi.ff.de qd.in vlti.col.ver.⁊ scias ꝙ stã
te ⁊c.Si ergo ex permisso iure meretrix põt offendi in persona ex
raptu violento ergo poterit etiam offendi in bonis impune.
37 ¶ †Facit etiã pro hac opi.mea.Nã stãte statuto ꝙ bãnitus pos-
sit impune offendi vigore talis statuti poterit etiã impune occidi
qd est plus.Ita dixit Bar.in.l.iij.in.§.fi.ff.de adimẽ.lega.Ioan.
and.in addi.Specu.in ti.de cõsti.in.§.j.in vlti.additio.magna in
fi.⁊ Pau.de cast.in consi.suo.cxciiij.incip.viso in vlti.col.versi.ad
tertiã rationem:⁊ do.Feli.in.c.que in ecclesiarum:in.v.col.de con
stitu.⁊ do.Nellus in tractatu bannitorũ.in.ij.parte scdi tempo.q.
vij.incip.examinatis questionibꝰ:⁊ volunt alij quos retuli in pra-
ctica mea causarũ criminalium.in.clj.char.si ergo permissio statu
ti extenditur ad maiorem casum quã ad casum expressum in ipso
statuto ergo a fortiori ⁊ a maioritate rationis extendetur ad mi-
norem casum.argu.aut. multomagis.ſ.de sacrosan.eccle. sed ra-
ptus est maior furto.vt.ſ.demonstraui ergo sicut persona mere-
tricis potest impune rapi ergo eodẽ modo bona sua poterũt im-
pune derobari:pro quibus omnibus facit regula cui licet de reg.
iur. cum concordan. Et faciunt optime dicta per Iaso. in. l. in
actionibus:in.iiij.colum.ff.de in lit.iuran.Et ad predicta faciunt
etiam optime dicta ꝑ Bald.in.l.si qs non dicam rapere in prin.ſ.
de epis.

de epiſ.⁊ cleri.vbi omnino videas:⁊ dicta per do. Flo.in.l.j.in.§.
hec aũt.ff.de his qui deie.vel effu. Tene mẽti predicta circa mate
riam meretricis.ad quã vide etiam Mathe.in nota.ſuo.cij.ciij.et
ciiij. ¶ Ulterius no.ex iſto tex.ꝙ rapiens monialem vel deo de-
dicatam punitur pena mortis. Et videretur dicendũ ꝙ ſi talis ra-
ptor monialis habuit rem ſecum deberet puniri multiplici pena.
Primo pena raptus. Scdo pena ſacrilegij. Tertio pena ſtupri
vel adulterij. Quarto pena ſtatuti que imponitur iniurianti deũ
qꝛ oĩa predicta cõmiſit ⁊ tñ punitur tm̃ pena mortis. Sed dicas
38 ꝙ ratio eſt qꝛ † minora delicta confunduntur ſub maiori ⁊ ſolum
attendit̃ maius delictũ:ita dixit glo.no.in.l.q de crimine.quaꝫ ibi
ſequunt̃ docto.ſ.de accu.⁊ idem tenet Bal.in.l. aduerſus.in fi.ſ.
de fur.⁊ Barto.in.l.queadmodum.§.illud.ff.ad.l.aql.⁊ in.l. infi-
ciendo:in.§.infans:in fi.ff.de fur.de quo etiam per Pet.de anch.
in cõſi.ſuo.cclxxij.incip.de titulis ⁊c.in pe.col.⁊ p Bal.in.l.diuor-
tio:in fi.ij.col.ff.ſolu.ma.⁊ per do.Flo.in.l.illud queſitũ.in.§.ſi idẽ
eundem ante fi.ff.ad.l.aquil.⁊ per Ange.de aret in tracta.malefi.
in verbo,fecit inſultum.in.j.char.in ver.aduertas tu iudex ⁊c. Et
ibi in addi.⁊ in eodẽ tractatu:in verbo admenauit in prin.et per
Bar.in.l.nunꝙ̃ plura.in pe.colũ.in verſi.ij.pone exemplum.ff.de
priua.delic.⁊ per Joã.an.in addi.Specu.in titu.de homi.in rub.
⁊ faciunt etiã que habent̃ per Bar.in.l.qm̃ multa:in.j.nota.ſ. ad
l.iul.de vi publi.⁊ per Gandi.in ſuo tractatu malefi.in ti.de penis
reorũ:in.xix.col.in ver.pone inſuper ⁊c. Et per Bal.in.l.quicũqꝫ:
in.j.col.ſ.de ſer.fugi.⁊ per Albe.de roſa.in.ij.parte ſtatu.q.xxvj.⁊
q.xxxiij.⁊ per Abb.in.c.j.de pe.⁊ per Gandi.in dicto ſuo tractatu
malefi.ſub dicta rub.de pe.reo.in.xiiij.col.in fi.⁊ per do.Nellum in
tractatu bannitorum:in.iij.parte ſecundi temporis.q.lviij. Jaſ.
in.l.ꝙ dicit̃.ff.de verbo.obliga. Et ponunt exemplum docto.in di
ctis locis:vt pone ſtatuto cauetur qđ portans arma puniatur in
decem:alio ſtatuto cauetur ꝙ vulnerans aliquem puniatur in cen
tum.alio ſtatuto cauetur ꝙ vadens de nocte puniat̃ in quinqua-
ginta.modo aliquis cũ armis de nocte vulnerauit hominẽ an de-
beat puniri in trecentum ⁊ ſic in omnibus penis.dicunt ꝙ nõ pu
nietur niſi in pena centum pro vulnere qꝛ alie pene confundũtur
cũ maiori pena reſpectu delicti:⁊ ſic cum pena vulneris:ita dicen-
dum puto in dicto caſu ꝙ rapiens monialem punietur ſoluꝫ pro
raptu:alie vero pene confundent̃ ſub pena ipſius raptus. ¶ Sed
predicta oĩa limitari poſſent fore vera ſi omnia predicta fierent
vno ſolo impetu ſine aliquo interuallo temporis. Secus autem ſi
fierent cum aliquo interuallo interueniente inter vnũ delictum ⁊
aliud qm̃ tunc omnia delicta ſingulariter punirent̃ pena apposi-
ta tali delicto ⁊ tales pene nõ confunderentur ſub maiori pena:
ita dixit Bal.in.c.j.in.§.iniuria:in.v.colũ.ver.queſiuit Jaco. bu-
tri.⁊c.de pace iura.fir.⁊ Bal.in.l.ij.ſ.de accuſa. in verſi.⁊ predicta
vera:⁊ in verſi.⁊ idem dico vbi eſt tractatus:et idem voluit Sali.
in.l.pe.in.vj.q.prin.ſ.de accuſatio.⁊ do.Fran.de are.in cõſi.ſuo.x.
incip.caſus talis eſt quidam Titius ⁊c.in pe.col.in verſi.dico ⁊c.
De quo etiam latius per do.Lud.bolog.in cõſi.ſuo.viij.in.v.⁊.vj.
39 col. ¶ † Ulterius circa hunc raptũ monialis dicit̃ hic Bal.⁊ Sa-
lice.ꝙ ex quo ex tali raptu iniuriatur deus principaliter qđ ſi ex
forma ſtatuti ſi iniurians habet pacem ab offenſo debeat mino-
rari pena ꝙ tunc ad hoc vt minoretur pena in raptu monialis ꝙ
remiſſio talis iniurie requiretur nedum a tali moniali:ſed requi-
retur pax a papa q obtinet vicem dei in terris. ¶ Ulterius vltra
docto.quero dicitur hic ꝙ rapiens monialem punitur pena mor-
40 tis. † Sed quero quid in illo q nõ rapuit ipſam monialem:ſed ta
men habet rem ſecũ:qua pena puniatur. Jn quo dicas ꝙ punitur
pena vltimi ſupplicij ſi eſt laicus ⁊ eius bona tradunt̃ illi mona-
ſterio vbi morabatur talis monialis ⁊ hoc procedit de iure ciuili.
⁊ Cano.vt eſt tex.in.§.pe.in aut.de ſanctiſ.epiſcopis:⁊ in.c.ſi quis
rapuerit.xxvij.q.j.⁊ habet̃ in.l.ſi quis nõ dicam rapere.ſ. de epiſ.
⁊ cleri.⁊ tria delicta committit cognoſcens monialem ſcꝫ inceſtũ/
adulterium ⁊ ſacrilegium ſm glo.in.c.virginibus.xxvij.q.ij.⁊ no.
Abba.in.c.monaſteria:de vita ⁊ honeſta.cleri.in vlti.colum.et fi-
41 lius † ex tali moniali natus dicitur ſpurius ⁊ non ſuccedit etiam
matri.ſm Bart.in.l.fi.ff.de his quibus vt indig.⁊ habetur in.l.ſi
qua illuſtris.C.ad tertul.⁊ in.§.nouiſſime.inſti.ad orfi.in glo.fin.
⁊ hoc ponit do.Philip.decius in ꝯſi.cccvj.incip.in caſu:in.ij.col.
Si autẽ eſt clericus talis habens rem cũ moniali debet de iure ca
nonico ſuo officio priuari ⁊ detrudi in monaſterio:ita dixit tex.in
c.ſi qua monacharuꝫ.xxvij.q.j.de quo etiã habet̃.in.c.ſi quis epi-
ſcopus ea.cauſa ⁊ queſtione.⁊ per Jo.de ana.in cõſi.ſuo primo:in
vlti.col. Et ſm ſtatuta cõiter exiſtentia per Jtaliã quilibet punit̃
pena vltimi ſupplicij ⁊ profecto eſt laudabile cum hodiernis tem
poribus aliqua monaſteria monialium in aliquibus ciuitatibus
Jtalie ſint tanꝙ̃ lupanaria/⁊ proſtibula/⁊ peiora faciunt in ſimi-
libus religioſi ꝙ̃ laici qđ vere maximum ſcelus ⁊ dedecus eſt nec
dum facto ſed etiam relatu. Et ideo nimirum ſi omnipotens ⁊ pa
tiens deus habet iam Jtaliã multipliciter pro derelicta ⁊ quoti-
die peiora expectant̃ nec vlterius exaudit preces deprecantiũ et
ex ſimilibus cauſis ſuperfluum eſt dicere carmen illud:morimur:
pie iupiter exaudi iupiter affer opem. Et hec omnia tolerãt prin-
cipes ⁊ ſuperiores ⁊ regentes ⁊ ius dicentes ⁊c.q obliti illius ſen-
tentie:vcꝫ, lento enim gradu ad vindictaꝫ ſui diuina procedit ira
42 tarditatẽqꝫ ſupplicij grauitate cõpenſat ⁊c. ¶ † Sed modo que-
ri poteſt qua pena puniat̃ talis monialis que habuit rem cũ ali-
quo.in quo dicas ꝙ debet extrahi de illo monaſterio vbi erat ⁊ cũ
oĩbus bonis ſuis in alio monaſterio debet reponi,in quo cautius
cuſtodiat̃ ne rurſus in eodem crimine reperiat̃. Jta dicit tex.in.d.
§.pe.in aut.de ſanctiſ.epiſ.⁊ habet̃ per ſcribentes.in.d.c.ſi quis ra
puerit.xxvij.q.j. Et licet videretur dicendũ ꝙ pari pena deberet
puniri ſicut vir q habet rem cum ea:cum ſit in pari delicto:vt de ſe
patet:tñ lex noluit eam puniri eadem pena. Et in hoc forte lex cõ
ſiderauit ꝙ in maiori culpa eſt maſculus ꝙ̃ ipſa femina monialis
attẽto ꝙ moniales ſemper ſtant recluſe in monaſterio ⁊ nõ eſt in
poteſtate earũ ire ad inueniendũ hoĩes:ſed nõ eſt ſic in hoĩbus q
nõ ſunt recluſi in aliquo loco ſed vadũt ad eorum libitũ ad mona
ſteria ad tẽtãdas ipſas moniales que ſepius tentate qñqꝫ cadũt.
Nam gutta cauat lapidẽ non vi ſed ſepe cadẽdo. Et poſſet etiam
aſſignari alia ratio que eſt radix huius delicti reſpectu monialis
vcꝫ ꝙ non põt dici in pari culpa ſicut vir q ad eam acceſſit. Nam
a'cõiter accidẽtibus fiunt modernis tẽporibus moniales per vim
⁊ metũ:⁊ ſepius per percuſſiones eis datas a parentibus,fratribꝰ
vel affinibus qñ recuſant ⁊ cõtradicũt ⁊ nolunt intrare religionẽ:
⁊ hoc quotidie occurrit hic ⁊ alibi:vt qñ ſunt deformes vel corpo
re vitiate vt claude vel monocule vel qd ſimile patiunt̃,vel qñ ea-
rũ pater eſt pauper ⁊ laborat inopia ⁊ non põt dare filie amplam
dotem,tunc enim cũ parua dote facit eam monialem per vim que
in totum erat aliena a monachatu ⁊ a caſtitate. Jdeo talis effecta
monacha ita per vim ſi nõ in totũ ſaltem in aliqua parte eſt excu-
ſanda a tali delicto magis ꝙ̃ vir nõ ſubditus alicui imperio q po-
teſt ad libitum ſuũ vxorari vel ire ad meretrices relictis moniali-
bus honeſte viuere in earũ monaſterijs. Et vere credo ꝙ eſſet res
iuſtiſſima, equiſſima ⁊ ſanctiſſima in foro fori:⁊ ĩ foro poli:qñ ali
qua monialis q̃ coacta fuit ĩuita a patre,matre, fratribꝰ vel affini
bus intrare religionem cõmittit inceſtum,ſtuprũ vel ſacrilegium
tũc pro tali crimine punire crudeliter parẽtes vel illos q eam mo
nacham fecerũt per vim:per illam regulam:qui cauſam dãni dat
⁊c.l.qui occidit.ff.ad.l.aquil.l.nihil intereſt.ff.de ſica.cũ ſimi. Naꝫ
ipſi ſunt cauſa huius delicti cogendo eas intrare religionẽ cõtra
43 oẽm earũ voluntatem. † Ex qua coactione ⁊ metu ſequitur alius
effectus maximus perpetuo menti tenendus vcꝫ ꝙ qñ filia nõ tm̃
propter percuſſiones ſibi illatas a patre vel ab aliquo alio:ſed qñ
ſolum per metum reuerentialem intrat religionem,tunc talis in-
greſſus ⁊ tale matrimoniũ ſpũale vitiat̃. Jta dixit glo.ſingu.in.c.
preſens clericus.xx.q.iij.quam glo.pro valde nota.refert ⁊ ſequit̃
Jaſ.in.§.quadrupli.in.ix.col.in fi.inſti.de actio.vbi dicit illã glo.
eſſe perpetuo no.qꝛ ſepe contingit de facto ꝙ filie inuite qꝛ forte
ſunt deformes aut claude propter reuerentiã patris ingrediũtur
monaſteriũ aut virginitatis habitũ ſuſcipiũt ꝙ per hoc vitiatur
ingreſſus ⁊ profeſſio ita ꝙ ſine preuaricatione põt deſeri ⁊ depo-
ni:ad qđ etiam dicit videndum eſſe tex.in.c.cum virum:et ibi do.
An.de regula.⁊ Joã.de imo.in.l.ſi cum dotem.in.§.eo aũt tpe.ff.
ſolu.matri.⁊ tex.in.c.j.⁊ ibi glo.⁊ Abba.extra qđ metus cauſa:de
quo etiam vide Alexan.in.d.§.eo autem tpe in penul.col.⁊ Jaſ.
in aut.ingreſſi:in.j.colũ.C.de ſacroſan.eccle.de quo etiam dixi in
ſingu.meo.cccxlvij.incip.matrimonium ⁊c. ¶ Et circa hanc ma-
teriã monialiũ ſcias etiam vnum qđ iura diuina ⁊ humana adeo
44 odio habent violationẽ ipſarũ monialiũ † qđ ſtãte ſtatuto ꝙ co-
gnoſcens carnaliter mulierẽ nuptã puniat̃ in centũ vel alia pena
ꝙ tale ſtatutũ etiã extendetur ad carnaliter cognoſcentẽ monia-
lem.ita multũ ſingu.dixit do.Dionyſius de peruſio in ꝯſi.ſuo.xx.
incip.⁊ ſi doctrina cecum illuminet ⁊c.quem refert ⁊ ſequitur do.
Maria.ſoci.in.c.qualiter ⁊ qñ.el.ij.de accuſa.q.viij.arti.penulti.
quos refert ⁊ ſequit̃ do.Feli.in.c.nõ ſatis.de ſimo.qđ etiaꝫ voluit
Bal.in.c.cauſam matrimonij:in vlti.col.de proba.ex quibus ſatis
patet ꝙ vꝫ argu. de matrimonio carnali ad matrimonium ſpiri-
tuale. ¶ Pro quo facit etiam cõis deciſio doctorum volentium
45 qđ † ſi teſtator in teſtamento ſuo reliquit filie mille ſi nupſerit:et
ſexcentũ ſi religionẽ intrauerit ꝙ ſi ipſa filia ingrediatur religio-
nẽ debebit tñ habere mille ac ſi matrimoniũ carnale cõtraxiſſet.
Jta voluit Jo.and.in additio.Specu.in tit.de ſtatu.mona.ſuper
rubrica:⁊.d.An.⁊ alij.in.c.in preſentia:in.xx.col.de proba.⁊ Bar.
in.l.ij.vbi vide Soci.ff.de his que pene noĩe.⁊ Lud.ro.in.l.ſtipu-
latio hoc modo concepta.in.vij.col.ff.de verbo.obli.⁊ Abb.in re-
pe.c.eccleſia ſancte Marie:in.xxxj.col.de conſtitu.de quo latius
dixi in ſingulari meo.ccxv.incip.validum eſt argumentum ⁊c.⁊ in
46 repeti.mea rub.ff.de fideiuſſo.in.xxij.col.in prin. ¶ † Et pro iſtis
facit etiã:nam maior eſt affinitas ſpũalis ꝙ̃ carnalis ſm glo.in.c.
q dormierit.xxvij.q.ij.quã glo.refert ⁊ ſequitur Alex.in cõſi.ſuo
cxliiij.inci.qm̃ abunde ⁊c.in vlti.col.⁊ idem dixit glo.in.c.pitaciũ.

xxx.q.iij. ¶ Ultimo circa istas moniales scias qđ sicut moniales
sunt in maximo cultu ⁊ veneratione ꝑpter habitũ ⁊ vitã earũ:ita
etiã ipse moniales debent esse ⁊ viuere sine ruga vel macula cum
47 sint † sponse christi.vt in.c.quãuis.xxj.distin.als dãnationẽ per
petuam habebunt si fidẽ charitatis quaz sponte deo obtulerunt
adulterando Christũ spõsum suum turpiter dehonestent:ita di
xit Cardi.in cle.ij.in prin.de statu monacho.alleg.c.j.⁊.ij.xxvij.q.
j.de quo ibi latius per eum. ¶ Not.vlterius ex isto text.in verbo
viduarũ ꝙ eadẽ pena punitur rapiens viduã honeste viuentez si-
cut punitur rapiens virginẽ ⁊ sic in crimine raptus virgo ⁊ vidua
pari passu ambulant:hoc tamen intellige verum esse ⁊ procedere
in vidua honeste viuente per istũ tex.in ver.honestarum.in prin.
huius.l.secus autem esset in vidua inhoneste viuente:qꝛ rapiens
viduã inhoneste viuentem nõ puniretur pena huius.l.sed aliter
arbitrio iudicis attenta qualitate ⁊ circunstantijs facti.Et nõ so
lum vidua inhoneste viuens perdit beneficiũ seu priuilegium hu
ius.l.sed etiã in multis rebus damnificatur ⁊ perdit alia plura pri
uilegia.Qđ patet,nam vidua inhoneste viuens si hoc cõstat ꝑdit
48 dotẽ ⁊ actionẽ de dote:qđ ostendo.† Naz vxor cõmittens adulte
rium perdit dotẽ ⁊ actionem de dote.c.plerũqꝫ.extra de dona.in-
ter virum ⁊ vxorem.l.cũ mulier viri.ff.solu.matri.⁊ habetur in.l.si
dotẽ.§.de iure do.⁊ in.l.libertatez que est fi.§.de adul.⁊ ibi in aut.
sed nouo iure:⁊ in.l.ꝯsensu.§.de repu.⁊ habetur in.c.fi.de adulte.
⁊ per Ludo.ro.in cõsi.suo.cclxxxvj.incip.hec iuliana ⁊c.Et Alex.
in cõsi.clxxxix.inci.in causa ⁊ lite ⁊c.post prin.in.vj.volu.Que iu-
ra loquentia in adulterio cõmisso viuente viro vendicant sibi lo-
cum in stupro cõmisso per viduã durante viduitate ⁊ hoc duplici
49 ratione.primo qꝛ † durante viduitate mulier dicit̃ adhuc esse in
primo matrimonio vt legi.in.l.fi.§.de bo.mater.⁊ habetur in.l.fi
lij in.§.vidua.ff.ad munici.⁊ in aut.de consulibus.in.§.itaqꝫ:⁊ in
l.femine.ff.de sena.⁊ in.l.mulieres.C.de digni.lib.xij.⁊ in.l.quo-
tiens.j.de priuileg.schola.eo.lib.⁊ in.l.fi.j.de incolis lib.x.cum si.
de quo etiã late ꝑ Alex.in cõsi.ccvij.incip.põderasti:quasi ꝑ totũ
50 in.vj.volu.† Et ideo talis vidua gaudet priuilegijs que habebat
propter maritum eo viuẽte:vt habet̃ in.d.l.quotiens:qđ etiaz fir-
51 mat glo.⁊ Bar.in.d.l.filij in.§.vidua.ff.ad munici.† Et etiaz ipsa
vidua sequitur forũ viri premortui vt habet̃ in dictis iuribus:et
in.l.cũ quedam puella.ff.de iurisdi.om.iudi.et ibi per omnes scri
52 ben. ¶ † Secundo quia ita fit iniuria marito defuncto et consan
guineis suis per stuprum commissum per viduam sicut per adul-
terium commissuz in vita ẜm glo.⁊ Bart.⁊ docto.in.l.sororem.§.
de his quibus vt indig.que dixit ꝙ si heres institutus a testatore
cõcubuit cum vxore testatoris post mortem ipsius priuatur here-
ditate sicut si ei iniuriã fecisset dũ viuebat:et sic glo.illa parificat
stuprũ ⁊ adulteriũ:et idẽ etiam firmat gl.⁊ ibi Bar.⁊ alij in.l.fidei
commissum.§.de fideicom.Et idem tenet Bar.per illas glo.in.l.
j.ff.de his quib.vt indig.⁊ Bald.in.c.ij.de feud.sine cul.non amit.
Pro quo facit.l.qui sepulchra.§.de sepul.viola.⁊ que dixit Bar.
in.l.j.§.de secundis nup.⁊ Bal.in.l.titius.in prin.ff.de excu.tut.⁊
que habentur per Jo.de imo.in.l.ij.in fi.prin.ff.de vulga.⁊ pupil.
¶ Et facit etiã quod volunt doc.in.c.a nobis.de sen excõ.vbi di-
53 cũt ꝙ † percutiẽs clericũ mortuũ est excõicat᷒ sicut si eũ percussis-
set viuum,argu.tex.in.c.ꝙ te.de peni.⁊ remis. ¶ Et vltra predi-
cta in proprijs terminis nostris ꝙ vidua cõmittẽs stuprũ perdat
dotem ⁊ actionem de dote sicut si cõmisisset adulteriũ viuẽte ma-
rito:expresse voluit Pau.de cast.in consi.suo.cxxj.inci.reuocatur
in dubiũ ⁊c.vbi singulariter loquitur ⁊ ibi respõdet ad cõtraria q̃
adduci possent:idẽ firmat ipse Pau.de cast.in.d.l.sororẽ:et in.d.l.
fideicommissum.§.de fideicõ.per illas glo.⁊ est de mẽte Bar.in.l.
pe.§.de adulte.vbi dicit ꝙ ille qui offenditur de adulterio constã
te matrimonio ille idem offenditur ex stupro viduitate durãte:et
ꝙ ita iniuriãtur cõsanguinei viri iã defuncti ex stupro qđ cõmit-
titur in viduã sicut si duraret matrimoniũ.Et hanc partẽ etiã ꝙ
idem operetur ad perdendam dotem in muliere stuprum qđ ope
ratur adulteriũ:tenuit etiã do.Bartho.belẽzinus olim auditor
rote in addi.suis ad Abb.in.c.plerunqꝫ.de dona.inter vir.⁊ vxo.
⁊ quidã Moder.d.Benedictus de vadis.in.c.pastoralis:de iudi.
⁊ do.Augu.de ari.in addi.suis ad Ang.de are.in suo tracta.male-
fi.in verbo,che hay adulterata la mia dona.in.iij.char.in addi.in-
ci.tu autẽ in hac materia ꝙ Ro.in.d.l.rei iudicate ⁊c.in fi.verbis.
¶ Et pro istis etiã faciunt in simili que voluit Ang.de are.in.§.
actionũ.in.xxv.col.insti.de actio.in verbo,et etiam desinit ⁊c.vbi
54 dicit ꝙ † vidua tutrix filiorum suorum priuatur tutela si viuit lu-
xuriose licet nõ transeat ad secũda vota.alle.ad hoc glo.in aut.de
resti.⁊ ea q̃ parit in.§.fi.⁊ glo.Bar.⁊ doc.in aut.sacramentũ.C.qñ
mulier offic.tut.fungi potest:⁊ tex.in.l.fi.eo.tit.vbi dicitur ꝙ ma-
ter pudicitiam suã seruare debet intactã:⁊ idẽ dicit Barto.ẜm eũ
in.l.si quis sub cõditione.ff.de testa.tu.in pe.col.in ver.quero mu
lier q̃ trãsiuit ⁊c.quod dicit esse not.⁊ subdit ipse Ang.vbi supra
ꝙ si multa secreta essent patefacta multe tutele essent expirate.
Et dicit ꝙ de predictis nõ est mirãdũ quoniã memoria defuncti
⁊ eius anima cõtristatur propter luxuriã vxoris.Igitur debet tu
telã perdere:⁊ alle.in argu.glo.in.d.l.fideicõ.§.de fideicõ.⁊ in.d.l.
sororem.§.de his quibus vt indig.⁊ Bart.in.l.j.ff.de his quibus
vt indignis:⁊ doct.in.l.licitatio in.§.ꝙ illicite.ff.de publi.Et tu
vltra eũ dicas ꝙ hoc voluit etiam Bal.⁊ Saly.in.l.his solis.§.de
55 reuoc.dona. ¶ Et faciunt etiã pro predictis.† Nam licet vidua
gaudeat foro viri ⁊ honoribus ⁊ priuilegijs quibus gaudebat vi-
uente marito vt dixi:tamẽ illa omnia perdit si luxuriose viuat ne
tantum habeat luxuria quãtuz castitas.ita no.dixit Ang.Pau.
de cast.⁊ Alex.in.d.l.cum quedam puella.ff.de iurisdi.om.iu.alle
gat.§.fi.in aut.de resti.⁊ ea que parit:⁊ idem dixit Alex.in.l.oẽm.
§.de bo.mater.⁊.d.Feli.in.c.pastoralis.de iudi.Quinimmo talis
vidua luxuriose viuẽs perdit omnia priuilegia viduitatis.tex.est
⁊ ibi Sali.in.l.his solis.§.de reuocan.dona.⁊ voluit Abba.in.c.
vxoratus.de cõuersio.coniuga.in prin.Pro quo faciũt dicta per
Specu.in ti.de tutore.in.§.nũc dicendũ.versi.itẽ excipitur.⁊ per
do.Feli.in.c.significantibus de officio deleg.in vlti.col.vbi etiam
ad hoc allegat Bal.in.§.hos autem.in.xij.colum.insti.de attilia.
tuto. ¶ Et faciunt dicta per Jac.de belui.in aut.de non eligen.ij.
nuben.in.§.si quidem.in ver.sin autem vbi per illum text.dixit qđ
56 † pene que introducte sunt contra mulieres que transeũt ad scđa
vota habent locum in vidua luxuriose viuente.allegat.d.l.his so-
lis.in fi.⁊ glos.⁊ docto.in aut.eisdem.§.de secun.nup.⁊ in aut.sa-
cramentum.§.quando mulier officio tut.fung.potest.ꝙ etiã vo-
luit do.Alex.in.l.liberorum.in.§.notãter.ff.de his qui not.infa.
¶ Item ad confirmationem predictorum facit.Nam eũ sequun-
tur commoda quem sequuntur ⁊ incõmoda.vt in regula ẜm na-
57 turã.de reg.iur.cum vulga.† Sed vidua inops debet ali ab here-
dibus viri durante viduitate si non habet vnde se alat etiam si
non habuit dotem vt no.Cy.⁊ Bal.in.l.fi.§.de bo.mater.igitur
merito econtra debet de violatione status viduitatis in quo dici-
tur perseuerare in primo matrimonio penaz substituere:ita dixit
Pau.de cast.in dicto consi.cxxj.incip.reuocatur in dubiuz ⁊c.pro
quo faciũt que dixi in singu.meo.cclxiiij.incip.eum sequuntur ⁊c.
58 ¶ Et facit etiam.† Nam dos vidue retinet priuilegia que habe-
bat durãte matrimonio:vt habetur in.l.etiam dirupto.ff.de fun.
dota.⁊ habet̃ in.§.fuerat:insti.de actio.⁊ in.l.j.§.de rei vxo.actio.
immo non solum in ipsa re dotali durant priuilegia dotis solutũ
matrimonio:vt dixi sed etiaz pro fructibus perceptis post soluto
matrimoniũ qui proprie non sunt dos tamen datur actio de dote
⁊ etiam priuilegia eius locum habẽt.tex.est no.in.l.si marito.§.fi.
ff.solu.ma.Et facit glos.not.in.l.diuortio:in.§.ob donationes.ff.
soluto matri.⁊ volunt Moder.in.l.j.ff.solu.matri.ita eodem mo
do dicta dos vidue sustinet incõmoda que sustinet dos durante
59 matrimonio.Quod etiam patet.† Nam si statutum dicit ꝙ mu-
lier non testetur de dote stantibus filijs nisi de quarta parte tale
statutum habebit locum etiam in vidua:ita tenet Bald.in.l.j.in
vlti.q.⁊ ibi Pau.de cast.§.vnde vir ⁊ vxor.⁊ Pau.de cast.in rubr.
ff.solu.matri.⁊ Sali.⁊ Ludo.roma.in.d.l.j.§.vnde vir ⁊ vxor.⁊.do.
Alex.in cõsi.lv.inci.consideratis verbis ⁊c.in.j.volu.in vlti.colũ.
¶ Ex quibus oĩbus apparet ꝙ sicut dos mulieris committentis
adulterium viuente marito perditur:ita dos vidue nondũ exacta
propter stuprũ per ipsam cõmissum perdi debet:que oĩa supradi-
cta in hac materia adduxi in quodam cõsilio meo incip.Casus du
bitationis talis est:quedam Jacoba de ganzanigo ⁊c.Et de hoc
etiam dixi in singu.meo.ccccxvj.incip.plures ꝑfecto ⁊c. ¶ Adde
etiam predictis glo.primam quã ibi approbat Bal.in.c.j.extra vt
60 lit.non contesta.† que dixit ꝙ sicut propter adulteriũ vxoris vir
lucrat̃ dotẽ,ita mulier propter adulteriũ viri lucratur donationẽ
propter nuptias:ad que etiam faciunt dicta per Jo.de ana.in.c.
intelleximus:in.viij.col.in fi.de adulte. ¶ Modo nõ obstat si di-
catur ꝙ cõtra predicta tenet do.Alex.in.d.l.sororẽ.§.de his qui-
bus vt indig.vcꝫ ꝙ vidua cõmittens stuprũ non tñ debet perdere
dotẽ ⁊ hoc duplici ratione:primo per tex.a contrario sensu.in.c.ij.
in verbo dño viuente de feudo sine culpa non amittẽdo:vbi dicit̃
ꝙ vasallus perdit feudũ si concubuit cum vxore dñi dño viuente:
ergo si secum cõcubuerit post eius mortem nõ punietur ea pena
priuationis feudi. ¶ Secũdo mouetur alia ratione dicens ꝙ iu-
ra loquẽtia de priuatione dotis loquuntur in adulterio ⁊ sic in de-
licto cõmisso viuente marito.l.consensu.C.de repu.⁊.c.plerunqꝫ.
de dona.inter virum ⁊ vxo.vnde nõ debent ad aliũ casum exten-
di cũ sint penalia.l.fi.§.de interdicto matri.⁊ in regula in penis:
de reg.iur.in.vj.⁊ glo.in.c.j.in verbo Italie:de.tempo.ordi.in.vj.
ergo cum non sit omnino eadem ratio in stupro que est in adulte-
rio commisso viuente marito ergo nõ est inferendum de vno casu
ad aliũ.Quia respõdeo primo ad tex.in.d.c.ij.⁊ dico ꝙ ille tex.nõ
habet obstare quia.d.Alex.dictũ suum colligit ex illo tex.ꝑ argu.
a cõtrario sensu vt patet ex verbis suis.Sed ego dico ꝙ nõ potest
61 se fundare ex dicto tex.per tale argu.a contrario sensu quia † non
vꝫ argu.a contrario sensu qñ sumẽdo tale argu.resultaret pecca-
tum vt est glo.no.in cle.j.in verbo facere de vsuris.quam pro no.
alle.Bal.

alle. Bal. in aut. ad hec. s. de vsur. Sed si sumeretur ex illo tex. tale
argu. a cõtrario sensu resultaret peccatũ: vt ostendam statim ergo
non debet sumi. Et ꝙ resultaret peccatum patet. Nã si volumus
sumere argu. ibi a contrario sensu: ergo sequeref ꝙ vasallus mor-
tuo dño posset concubere cũ vxore dñi. ⁊ sic cõmittere fornicatio-
nẽ qđ non est dicendũ ꝓpter pctm̃: ⁊ sic nõ obstat ille tex. ¶ Itez
alio modo etiã respõdeo ad illũ tex. ⁊ dico ꝙ ille tex. nõ hʒ obsta-
re etiam dato ꝙ posset sumi argu. a cõtrario sensu qm̃ debet intel
ligi ille tex. ꝙ vasallus dormiẽs cũ vxore dñi mortui nõ priuatur
feudo qñ ipa dña trãsiuit ad alias nuptias, qꝛ tũc nõ dꝛ facere iiu-
riã dño cũ sit translata ad aliud matrimoniũ ⁊ nõ dicaf tũc esse in
matrimonio dñi, secus aũt si adhuc esset in viduitate per mortem
dñi qꝛ tunc priuaref feudo: qꝛ diceretur iniuriatus dñs cum vxor
eius vidua dicatur manere in primo matrimonio: vt. s. dixi: ita di
xit Andr. de yser. et post eum Cardi. Alexan. in. d. c. ij. de feu. sine
culpa non amit. vbi dant talem intellectũ illi text. q intellectus si
bene cõsideretur habet saporem ⁊ rationẽ naturalem in se: ⁊ sic nõ
obstat in aliquo ille text. ⁊ sic primum argu. do. Alexand. ¶ Nec
ob. etiam scõm argu. vcʒ ꝙ iura loquentia de priuatione dotis lo
quuntur in adulterio: ⁊ sic in delicto cõmisso viuẽte marito: vnde
nõ debet ad alium casum extendi tanꝙ̃ odiosa. Quia huic argu.
ego respõdeo vt respondit Pau. de castr. in dicto cõsi. cxxj. incip.
reuocatur ⁊c. vcʒ ꝙ nõ solum per adulteriũ per qđ violatur veruʒ
matrimoniũ mulier perdit dotẽ sed etiam propter stuprũ per qđ
violatur matrimonium putatiuũ vt patet cũ putatur matrimo-
niũ tenere ⁊ tñ non tenet. vt no. per glo. in. d. c. plerumq;: ⁊ etiam
per aliquos docto. in. d. l. cõsensu in gl. magna: in fi. que hoc tenet
per tex. in aut. de nup. in. §. si vero ab initio. eodem modo videf ꝙ
perdat dotem propter stuprũ per qđ violatur matrimoniũ fictuʒ
qđ est durante viduitate quo tẽpore fingitur primũ matrimoniũ
durare. vt in. d. l. fi. C. de bonis mater. Sicut enim durãte viduita-
te ipsa vidua gaudet priuilegio primi matrimonij. vt. s. dixi ita
debet eũ inuiolatum cõseruare al's debet puniri sicut violãs ma-
trimoniũ putatiuũ: ratione cuius sortif priuilegiũ in quasi dote
sicut in vera dote. l. si cum dotem. §. fi. ff. solu. matri. ita respondet
Pau. de cast. ad hoc argu. in dicto suo cõsi. cxxj. post principium:
ex quibus patet ꝙ nõ obstant dicta per do. Alexã. in. d. l. sororeʒ.
¶ Posset etiã respõderi aliter vcʒ ꝙ licet iura loquentia de pri-
uatione dotis loquanf in adulterio: tñ verificari debent in stupro
qꝛ stuprũ in tali casu subrogaf loco adulterij: vt in. d. l. sororẽ: et in
d. l. fideicõmissum: ⁊ in alijs locis. s. allegatis: que oĩa etiam addu-
xi in dicto consi. meo cum cõsului in hoc casu occurrenti de facto.
Et sic remaneo in hac cõclusione cũ Pau. de cast. in dicto cõsilio
ꝙ vidua cõmittens stuprũ perdit dotẽ ⁊ actionem de dote. quam
opi. etiã firmauit Ias. in. l. ij. in. ij. col. ff. solu. ma. licet contrariũ te
nuerit sequendo Alexã. in. d. l. fideicõ. s. de fideicõ. ¶ Successiue
queri potest de not. dubio vcʒ dixi. s. pluries ꝙ si mulier viuente
62 marito cõmittit adulteriũ ꝙ perdit dotẽ ⁊ actionẽ de dote. † Sed
pone mulier viuente marito cõmisit adulteriũ ⁊ nihil dixit mari-
tus qui postea mortuus est: et similiter in eius infirmitate: nec in
morte nõ dixit aliquid de dicto adulterio cõmisso per vxorem: an
heredes mariti possint obijcere tale adulteriũ vxori petenti dotẽ
suã: ⁊ hac de causa eã retinere: in quo dicas ꝙ nõ: ita dixit do. An.
in. c. fi. per illum tex. extra de dona. ⁊ do. Alex. in cõsi. clxxxix. inci.
in causa ⁊ lite: in. j. col. post prin. in. vj. volu. de qua questione vide
etiam per Pau. de cast. in. l. ij. in. §. si volũtate. ff. solu. matri. et per
Io. de imo. in. l. si cõstãte. in fi. ff. so. ma. ¶ Et pro hac decisione fa-
cit optime. Nã si donatarius cõmisit ingratitudinẽ cõtra donãtẽ
reuocaf donatio. l. his solis: ⁊. l. fi. s. de reuo. dona. instit. de dona.
in. §. alie aũt. c. fi. de dona. si tñ donans nihil dixit de tali ingrati-
tudine cõtra eum cõmissa heredes sui nõ poterunt illam obijcere
donatario nec heredibus suis ⁊ donationẽ reuocare: ita dixit tex.
in. d. l. fi. ⁊ tex. ⁊ ibi doct. in. d. c. fi. de dona. ⁊ voluit Ang. in. d. l. his
solis: ⁊ voluit Ange. de are. in. d. §. alie autem: insti. de actio. in fi. ⁊
docto. in. l. omnimodo. s. de inoffi. testa. ⁊ in. l. j. s. de inoffi. dona.
63 ¶ Et facit etiã qđ dicimus in feudo. † Nam felonia vasalli com-
missa per vasallum cõtra dominũ finitur morte dñi adeo ꝙ here-
des dñi nõ poterũt eam opponere vasallo ⁊ eum priuare feudo si
dominus nihil dixit in vita sua: ita dixit gl. ⁊ ibi doc. in. d. l. omni-
modo. s. de inoffi. testa. ⁊ glo. ⁊ doc. in. c. j. §. j. in verbo, cõcubuerit:
in ti. quibus mod. feu. amit. ⁊ glo. ⁊ doc. in. d. c. fi. de dona. ⁊ doc in
d. §. alie autẽ. ¶ Et facit etiam illud qđ dicimus in domino com-
mittente causam cõtra vasallum propter quã debeat priuari pro-
prietate feudi: nam si vasallus tacuit in vita post mortem suam est
preclusa via heredibus suis opponendi dictã causam. tex. est: ⁊ ibi
Bal. in. c. j. §. dño: si de feu. fue. cõtrouer. inter domi. ⁊ agna. et vo-
lunt docto. in. d. c. j. §. j. quibus modis feu. amit. de quib⁹ dixi ego
in. l. fi. in. v. col. ff. de questioni. de quo etiã habetur satis plene per
Abb. in cõsi. suo. iij. inci. nitar ⁊c. in. ix. col. in. iij. volu. ⁊ aliqd etiaʒ
64 dixit Ioã. de imo. in. l. si constante. ff. solu. matri. ¶ † Limito ta-
men predicta ego solus non habere locum quãdo in loco cõmissi
adulterij esset statutum volens ꝙ mulier cõmittens adulterium
perdat dotem ipso iure: nam hoc casu heredes mariti poterunt
obijcere tali vxori que commisit adulterium ipsum adulteriũ etiã
si maritus in vita nihil dixerit ⁊ poterunt ei retinere dotẽ. ita no.
voluit Bald. in. c. j. §. insuper: de prohibi. feu. alie. per Fed. vbi di-
xit ꝙ qñ felonia commissa per vasallum esset talis que priuaret
vasallum ipso iure feudo ꝙ tunc heres dñi illam opponere potest
etiam si dominus nihil dixit in vita ⁊ hoc per illud qđ voluit glo.
65 in. l. iij. in. §. qđ ait pretor. ff. qđ quisq; iur. vbi dicitur † qđ iniuria
que trahit secum executionem etiam transit in heredẽ. qđ dictum
refert ⁊ sequitur Abba. in. c. fi. in vlti. col. de dona. ⁊ Pau. de cast.
in. l. omnimodo. C. de inoffi. testa. ⁊ ibi etiaʒ vide Ias. in finalibus
verbis: ⁊ Abb. in consi. suo. iij. incip. nitar ⁊c in. ix. col. in. iij. volu.
vbi latius loquitur. de quo etiam per Io. de ana. in. c. in literis. in
ij. colũ. extra de rapto. ⁊ per Soci. in cõsi. lxvj. incip. visa ⁊c. in pe.
col. in. iij. volu. quem vide. ¶ Et pro predicta limitatione etiam
66 optime facit. † Nam tu scis ꝙ ad validitatem actus requiritur ci-
tatio partis: vt in. l. de vnoquoq;. ff. de re iudi. cum vulga. tamen
est dare inter alia casum in quo non requiritur citatio partis vt
est quando a iure imposita est alicui pena ipso iure, nam talis pe-
na poterit peti ⁊ exequi a tali ipso aliter non citato. tex. est ſm in-
tellectum Abb. antiqui in. c. reprehẽsibilis: de appel. qui tex. non
est alibi ſm Abb. ibi: quos refert ⁊ sequitur do. Maria. soci. in re
peti. rub. extra de dila. in. iij. col. in ver. quartus casus ⁊c. vbi etiam
dicit ꝙ pro hoc facit glo. in cle. ij. de pe. ⁊ qđ voluit do. Anto. in. c.
vestra. de coha. cle. ⁊ mu. in primo membro. et Gemi. in. c. q̃ lotha-
rius. ij. q. j. ⁊ Car. in. c. extirpande. de preben. ⁊ Ludo. roma. ſm eũ
in. l. is cui bonis: in ver. sed circa predicta dubitatur vtrum sit ne-
cessaria citatio. ff. de verbo. obli. per. d. c. reprehensibilis: ⁊ per alia
iura que ipse alleg. ¶ Et faciunt etiam ad predicta in argu. que
voluit Bar. in. l. id qđ in. §. j. ff. de pecu. lega. quem refert et sequi-
tur Bal. in. l. ea que: in. ij. col. s. de condi. inde. vbi dixerũt ꝙ si sta-
tuto cauetur ꝙ bona homicide sint confiscata ipso iure: alio sta-
tuto cauetur ꝙ confitenti delictũ: tertia pars pene remittaf: mo-
do quidã homicida confitef delictũ an tertia pars bonorũ suorũ
per talẽ eius cõfessionẽ ei remittaf, ⁊ dicũt ꝙ nõ: qꝛ tale statutũ vo
lens ꝙ tertia pars pene remittatur debet intelligi in casu quo pe
na nõ sit cõmissa ipso iure: ⁊ idem etiam voluit Bart. in. l. q ob rẽ.
ff. de condi. inde. de quo etiã dixi in repeti. mea. l. de vnoquoq;: in
xvj. col. in fi. in ver. xxxvij. casus. ff. de re iudi. ad que vide etiã dicta
per Iaso. in. l. in actionibus: in. vj. col. ff. de in lit. iur. ⁊ faciunt pro
istis que dixit Bald. in. l. j. ff. de his qui not. infa. in ver. posset hic
dubitari ⁊c. ⁊ per Flo. in. l. lege aquilia: la. ij. ff. ad. l. aquil. ⁊ per Cor
se. in no. suo in verbo, pena. inci. vbicũq; pena apponitur ⁊c. Et in
materia istius verbi ipso iure vide no. verbum Alexã. in cõsi. xxx.
incip. ex allegatis ⁊c. in. ij. col. post prin. in. vij. volu. Et in predicta
67 materia posset etiam dubitari de vno vcʒ pone † ꝙ vxor cõmisit
adulteriuʒ qđ tñ nesciuit maritus. nã sepe mariti sunt vltimi qui
sciũt adulteriuʒ cõmissum per vxores suas ex quo maritus nihil
dixit in vita sed post mortẽ mariti vxor repetit dotem suã an tũc
heredes mariti possint sibi obijcere tale adulterium ⁊ eam exclu-
dere a dote: in quo dicas ꝙ tali casu heredes poterunt opponere
vxori dictum adulterium et eam excludere a petitione dotis sue.
ad qđ dicendum moueor ex not. doctrina Io. an. in addi. Specu.
in ti. de feudis. in. §. fi. in. ij. col. vbi dicit ꝙ licet felonia cõmissa ꝑ
vasalluʒ nõ possit opponi per heredẽ dñi qñ ipse dñs de ea nihil
dixit in vita: istud dicit esse verũ qñ dñs sciuit ⁊ notitiam habuit
de tali felonia cõmissa per vasallũ, ⁊ in eius vita tacuit: sed secus
dicit esse qñ dñs nesciuit dictam feloniaʒ esse cõmissam a vasallo
qꝛ tũc heredes dñi poterũt illam opponere vasallo ⁊ eum feudo
priuare non obstante dicta taciturnitate dñi: ad qđ alleg. text. in
argu. in. l. in cõfirmãdo: ⁊ in. l. vtilitatẽ. ff. de cõfir. tuto. quã doctri
nam refert ⁊ sequitur Abba. in cõsi. suo. iij. incip. nitar in presenti
causa ⁊c. in. ix. col. in. iij. volu. ita dicendũ puto in casu dicti adulte
rij cõmissi per vxorẽ marito ignorãte qꝛ poterit opponi per here-
des mariti, ⁊ ipsis probantibus dictũ adulteriũ excludent talem
vxorẽ a dote sua: qđ est singu. no. qꝛ est plus q̃ quotidianum. nam
quotidie mulieres q̃plures faciũt se supponi inscijs maritis qui
nihil dicũt in eorum vita cum predicta nesciant ideo merito po-
terit tale adulterium opponi ab heredibus viri. ⁊ hãc partem te-
net post multa pro ⁊ contra adducta circa hanc questionem do.
Alex. in. l. rei iudicate: in. j. col. ff. solu. matri. quẽ vide. pro quibus
faciunt que dixi. in. l. qui ignorãs in. ij. col. in fi. ff. de fal. ⁊ in. l. qui
falsam: in. x. col. in ver. itẽ vltra premissa ⁊c. eo. titu. ⁊ faciunt dicta
per Io. de imol. in. l. si constante. ff. solu. ma. ¶ Modo redeundo
ad tex. habemus notare ex hoc tex. in verbo siue iam desponsatã
68 siue nõ ⁊c. † ꝙ rapiens sponsam suã cadit in penã raptus: ⁊ per cõ
sequẽs in penã huius legis: ⁊ ex hoc probatur hic ꝙ spõsus non
habet manus iniectionẽ in sponsam suã: sed secus dicũt doct. esse
in vxore qꝛ maritus hʒ manus iniectionẽ in vxorẽ: qꝛ sibi debituʒ
tenef reddere. vt in. l. sicut. ff. de ope. liber. ⁊ ipse maritus hʒ inter-

dictum de vxore deducẽda ⁊ patri preferꝛ in ea retinẽda vt.ſ.de
libe.exhi.l.fi.⁊ ſic ceſſat ratio huius legis:ita dicit hic Cy.Bald.
Saly.⁊ aliȷ̄:ſed ꝑfecto hoc mihi videꝛ durum ꝙ ſponſus rapiens
ſponſam iam deſponſatam cadat in penã huius legis:⁊ hoc plu-
ribus rationibus:primo qꝛ deſponſatio nihil operaretur cũ eodẽ
modo puniretur ſi eã deſpõſatã nõ rapuiſſet:ergo nihil operatur
deſpõſatio qd̃ nõ eſt dicendũ argu.eorũ que dixit Bald.in rub.ſ.
de cõtrahen.emp.in.ix.q.Preterea eũ ſequunꝛ cõmoda quez ſe-
quuntur incõmoda vt in regula ſm naturaz:de regu.iur.cũ ſimi.
ſed ipſe ſpõſus ex deſpõſatione hȝ incõmodum:qꝛ perdit liberta
tẽ perſone ſue,qꝛ nõ poteſt talem ſponſam derelinquere vlterius
niſi ingrediatur religionem,nec poteſt vlterius illa viuente cõtra
here matrimoniũ cũ alia vt in.c.an qd̃:⁊ in.c.quos deus.xxxiȷ̄.q.
ȷ̄.⁊ in.c.inter corporalia:de tranſ.epiſco.ergo etiã dȝ cõſequi com
modum ex tali deſponſatione vt per eã releuetur a pena raptus.
¶ Itẽ deſponſatio ſeu ſimplex promiſſio duorũ ſolutorũ de cõ-
69 trahẽdo matrimonio inſimul excuſat eos a pena adulterȷ̄.† Naz
ſi iuuenis ⁊ iuuẽcula ſoluti ſimul inueniãtur in actibus venereis
⁊ ambo fateantur ſe ſimul matrimoniũ ꝯtraxiſſe excuſantur a pe
na adulterȷ̄:ita dixit glo.ſingu.in.l.pe.ſ.de fideiuſſo.quã ibi ap-
probat Bald.⁊ Ange.⁊ Bald.in.l.quicunq̄.ſ.de ſer.fugi.in.vȷ̄.
colum.⁊ in.l.vnica.in vlti.colum.ſ.de cõfeſ.⁊ in.l.eaz quã.in.viȷ̄.
colum.ſ.de fideicõ.⁊ Ange.de are.in tracta.malefi.in verbo,che
hay adulterata la mia dona.in.viȷ̄.char.in ver.pone ꝙ quidã ⁊c.
⁊ in additio.⁊ Bald.in.l.j.ſ.de collu.deteg.⁊ Alexã.in ꝯſi.ſuo.cc-
xxiiȷ̄.incip.viſo proceſſu.in.ȷ̄.char.in vlti.col.⁊ in cõſi.xxiiȷ̄.inci.
animaduerſis.in.vj.colum.in.ȷ̄.volu.⁊ Bald.in.c.j.in.§.iniuria.
in pe.colum.de pace iura.fir.⁊ in.c.tertio loco:extra de preſump.
⁊ in cõſi.ſuo.xlviȷ̄.inci.quidam noĩe Dñicus ⁊c.in.ȷ̄.vol.⁊ Cepo.
in cautela ſua.xliiȷ̄.inci.aliqñ ⁊c.⁊ in cõſi.ſuo.lvȷ̄.incip.ſup que-
rela.in.j.colum.et dixit Bald.et Ang.in.d.l.pe.ſ.de fideiuſſo.ꝙ
propter illam glo.in contingentia facti al's liberarunt hominem
a pena mortis de quo etiã per Baueriã.in.xlviȷ̄.priuilegio iura-
menti,⁊ per me in ſingula.meo.xxȷ̄.incipien.confeſſio offenſi ⁊c.
70 ¶ Facit propterea pro hac parte regula illa vcȝ† ꝙ qui de proxi
mo eſt cingendus habetur pro cincto.l.pe.ff.de teſta.mili.l.itẽ le-
gato.ff.de lega.iȷ̄.l.ſi quis cũ ſciret.ff.de vſuca.pro empto.§.fi.in
auꝛ.de exac.inſtan.pecu.⁊ voluit Bal.in.l.ſi non ſortẽ in.§.adeo.
in prin.ff.de cõdi.inde.vbi no.loquitur in materia.pro quo facit
optime no.verbũ Saly.in.l.cũ te.in fi.ſ.de dona.ante nup.vbi di
xit ꝙ pro cõiuncta ⁊ copulata carnaliter a viro hꝛ illa que de ꝓxi
mo eſt copulãda.qd̃ dictum pro no.refert ⁊ ſequitur do.Fely.in.c.
tertio loco.in.iiȷ̄.colũ.in ver.⁊ retenta ⁊c.de preſumptio.⁊ in rub.
extra de ſponſa.in.v.colum.circa medium:pro quo dicto faciunt
optime dicta per Pau.de caſt.in cõſi.ſuo.ccxxxix.incipi.videtur
dicendũ ⁊c.circa mediũ in ver.breuiter ego puto ⁊c.⁊ faciunt que
ego dixi in ſingu.meo.cvj.incip.q de proximo ⁊c.⁊ que dicit Ale-
xan.in cõſi.xiȷ̄.incip.cõſideratis.in.j.col.in.vȷ̄.volu.Et facit etiã
71 nã licet al's † fideiuſſor nõ poſſit agere contra debitorẽ principa-
lem anteꝙ̃ ſoluat vt eſt text.in.l.ſi pro ea:⁊ ibi per omnes.ſ.man.
⁊ habetur.in.c.fi.de fideiuſſo.attñ hoc fallit qñ apparet euiden-
ter ꝙ fideiuſſor eſt cõdẽnandus.ita dixit Bald.in.l.ſi pro ea:in.vj.
q.ſ.man.quẽ refert ⁊ ſequitur Iaſo.in.l.diuortio.in.§.interdum
in.v.colum.ff.ſolu.matri.vbi etiã adducit plura ſimilia.¶ Dicit
72 enim in propoſito iſto †ꝙ fructus de ꝓximo recolligẽdi habẽtur
pro recollectis ſm glo.⁊ Bar.in.d.§.interdũ.adducit etiã nã ba-
ſilica de proximo cõſecranda habetur pro cõſecrata ⁊ hȝ priuile-
gia eccleſie ſm Abba.in.c.eccleſia.in.iȷ̄.no.per illum text.de im-
73 mu.eccle.¶ Et adducit etiã,nam qui † de proximo eſt cõdẽnan-
dus habetur pro cõdẽnato.text.allegat no.in.l.qui plene.in.§.di
74 uus pius.ff.de manumiſ.¶ Adducit etiam ꝙ ille † qui de proxi
mo eſt bãniendus habeꝛ pro bãnito vt poſſit impune offendi ſm
Pau.de caſt.in.l.iȷ̄.in.§.ſi ſeruus.ſi.de acquiren.poſ.⁊ vltra eum
adduci ẽt põt.Nã vbi tractaꝛ de pena corporali imponẽda nõ eſt
75 reus fideiuſſoribus relaxãdus vt in ti.ff.de cuſto.reo.† attñ talis
reus carceratus eſt relaxãdus qñ apparet ipſum de proximo fore
abſoluendũ:ita dixit Bal.in.l.ſed ſi is.ff.de in ius voc.⁊ in.l.ſi qs
poſt accuſa.ff.de teſta.⁊ in.l.nullus.ſ.de exhi.reis:⁊ Ludo.ro.in
ſing.ſuo.ccccxcȷ̄.incipiẽ.accuſatus de crimine capitali ⁊c.de quo
etiã dixi in ſingu.meo.ccclxxxj.inci.licet reus ⁊c.ad que vide que
latius ſcripſi in materia iſta in repeti.mea rub.ff. de fideiuſſo.in
xxxȷ̄.col.⁊ in practica mea cauſarũ criminaliũ.in.ccj.⁊ ſic ex oĩbus
iſtis videtur dicendũ ꝙ cũ ſponſa deſpõſata de proximo debeat
effici vxor ꝙ iura loquentia in vxore debeant habere locũ in ſpõ-
ſa deſponſata ꝑ verba de pñti:⁊ ſic videtur dicendum ꝙ rapiens
eius ſponſam iã deſponſatã nõ cadat in penã raptus ſicut nõ ca
dit ille qui rapit vxorẽ ſuaz ꝑ ſupradicta. Quapropter ius cano-
nicum ſentiens forte dictas rõnes diſponit cõtrariũ volens ꝙ ra
piens eius ſponſaz iam deſponſatã non puniaꝛ pena raptus:ita
vult tex.⁊ ibi docto.in.c.pe.extra de rapto.⁊ certe hoc vꝛ equi⁹ et
magis cõueniens,⁊ cũ hac opi.trãſeunt hic docto.de quo ẽt diceꝛ
cũ glo.in verbo ſpõſam que alle.bonos tex.pro hac parte:⁊ ideo
ex iſtis iuribus ⁊ rõnibus põt dici ꝙ tex.iſte loquaꝛ in ſpõſa ꝑ ver
ba de futuro:ſed ſecus ſit in ſponſa per verba de pñti ꝑ iura ⁊ rõ-
nes ſuperius adductas:⁊ circa materiam rapiẽtis ſponſam vide
not.cõſiliũ dñi Petri.phili.cor.in conſi.lxxx.incip.placet mihi.
in.ȷ̄.volu.¶ Nota etiam ex iſto tex.in ver.maxime cũ virginitas
vel caſtitas corrupta reſtitui nõ põt ⁊c.ꝙ virginitas corrupta re-
76 ſtitui nõ põt.† Et ratio eſt:quia facta non poſſunt fieri infacta:
vt.ff.de capti.l.in bello.§.facte.etiã habet locum in deum ſm gl.
hic que ad hoc allegat Beatũ Auguſtinũ.lȝ apud deuz oĩa dican
tur poſſibilia:vt habetur in.c.ſi paulus.xxxȷ̄.q.ȷ̄.¶ Not.etiã ex
hoc tex.ibi,nec ab homicidȷ̄ crimine ⁊c.ꝙ in raptu mulieruz etiã
qñ interueniunt homicidia nimirum ergo ſi etiaz ex hac cauſa ra
ptores puniuntur pena vltimi ſupplicȷ̄:⁊ ſic ex duabus rationi-
bus imponitur raptori pena mortis,primo propter raptum,ſecũ
do propter homicidium qd̃ cõmitti ſolet in raptu ſi tñ nõ ſequi-
tur homicidium qd̃ cõmitti ſolet in raptu,punitur tñ raptor pe-
77 na mortis:⁊ ſic iſte tex.põt allegari ad vnũ verſi.ꝙ † qñ due ratio
nes cõcurrũt in lege ceſſante vna nõ ceſſat.l.diſpoſitio.cõcordat
§.affinitatis inſtitu.de nup.⁊.l.ſi vero lex.ff.de heredi.inſti.⁊ not.
glo.in.l.ſi ventri in.§.in bonis.ff.de priuileg.cre.⁊.l.liberorum.§.
notãter.ff.de infa.⁊ Bart.in.l.ita ſtipulatus.ff.de ver.obli.⁊ in ex
trauagan.ad reprimen.in verbo, ne ex eoruz.⁊ voluit Lud.roma.
allegans predicta iura in conſi.ſuo.clxxix.inci.anſpliſſime doctor.
in.vj.colum.⁊ vide ad materiam ſcribentes.in.d.§.affinitatis.
78 ¶ Poſſumus etiam allegare hunc text. ad aliud vcȝ † ꝙ licet
attendi debeat qd̃ principaliter agitur vt in.l.ſi quis nec cauſam.
ff.ſi cer.pe.⁊ in.l.j.§.vñ querit offilius.ff.de exercito.l.j.in prin.ff.
de aucto.tu.l.nauis aduerſa.ff.ad.l.rho.de iactu.cũ ſi.tñ ẽt qñq̄ at
tẽditur ꝙ in ꝯſequentiã ſequitur.ad qd̃ etiã eſt tex.nota.in.l.qm̃
multa.ſ.ad.l.iul.de vi publi.⁊ in.l.qui ſacchum.ff.de fur.⁊.c.qui
ſacchuz.l.diſtin.Sed dicas hoc habere locũ qñ ſumus in delictis
⁊ quando quis dat operam rei illicite vel quando ſumus in his q̃
ſunt de genere prohibitorum,nam in iſtis attenditur etiaz qd̃ in
cõſequentiam ſequitur vt hic ⁊ in dictis iuribus,de quo per Iaſ.
79 poſt alios in.d.l.ſi quis nec cãm.¶ † Et tene mẽti ſingulare ver-
bum perpetua memoria dignum ꝙ qñ ſumus in delictis ⁊ in his
que ſunt de gñe ꝓhibitoꝝ,ꝙ tũc pro delicto ſequuto ſi nõ põt ſci-
ri veritas qui cõmiſerit illud delictum qꝛ erant plures inſimul,ꝙ
tũc non obſtante incertitudine delinquẽtis punieꝛ pro illo deli-
cto ille qui fuit auctor ſeu principalis ad coadunanduz alios ad
tale delictũ.ita dixit quidã Moder.do.Bonifacius de vitallinis
de Mantua in tractatu ſuo malefi.in ti.de inſultu ⁊ percuſſione.
in.viȷ̄.colum.ver.ſunt tñ qui dicũt ⁊c.vbi ad hoc alle.no.tex.in.d.
l.qm̃ multa in ver.in eum qui viȝ facere tentauerit ⁊c.De quo ibi
latius per eũ.Sed tu vltra eũ dicas ꝙ iſtud fuit dictũ Bal.quem
ipſe non vidit.in.l.j.in.vj.col.in verſi.ſed quero qui dicanꝛ prin-
cipales ⁊c.C.de ſer.fugi.vbi ad hoc alle.d.l.qm̃ multa:qd̃ etiã vo-
luit Alexand.in.l.fi.in.vj.apoſtil.ff.de ſica.⁊ do.Bartho.cepo.in
conſi.ſuo.xxxiiȷ̄.incip.ſi vnꝙ̃ ⁊c.in.iiȷ̄.char.in vlti.colum.⁊ idem
dixit Gandi.in ſuo tractatu maleficiorũ:de defenſio.a reo facien-
da in.iȷ̄.colũ.in ver.ſed pone ꝙ ego conuocatis ⁊c.⁊ in ver.ibi ſe-
quenti:de quo etiam dixi in ſingulari meo.ccccȷ̄.inci.ſuperiori-
bus annis ⁊c.Teneas menti qꝛ hoc ſepe contingit in facto:⁊ pro
illo dicto etiam facit optime tex.in.l.denũtiamus.ſ.de his qui ad
eccle.confu.¶ Not.vlterius ex iſto tex.in ver.⁊ qui eis auxilium
80 tempore inuaſionis prebuerint ⁊c.† ꝙ agentes ⁊ auxiliũ ad deli-
ctũ preſtantes eadẽ pena puniũtur:qd̃ etiã probaꝛ in.l.ſi quẽquã.
C.de epiſco.⁊ cleri.⁊ in.l.quiſq̄.ſ.ad.l.iul.maieſta.⁊ in.l.iȷ̄.ff.ad.l.
cor.de ſica.cum ſi.⁊ de iſto auxilio,hic nõ me late extendam:qm̃ de
hoc pleniſſime loquutus ſum in practica mea cauſarum crimina-
81 lium:in.xix.char.cum pluribus char.ibi ſequẽtibus.¶ † Non tñ
volo hic omittere vnum circa ipſam materiam que hic multum
adaptatur vcȝ qd̃ ſi quis ſe reperiat in ſocietate raptoris dum cõ
mittit raptũ,non tñ debet puniri pena raptus alio non cõſtante:
qm̃ non põt quis puniri de auxilio cooperatiuo niſi probeꝛ ꝙ ad
dictũ maleficiũ cõmittendũ preceſſerit tractatus ⁊ principaliter
ad hoc fuerit adunatus:ita habeꝛ in.l.iȷ̄.in.§.hoĩes.ff.vi bo.ra-
pto.hoc voluit Pet.de ancha.in cõſi.ſuo.ccxviȷ̄.inci.nos Barth.
de ſaly.⁊c.⁊ Bal.in cõſi.ſuo.ccxxix.inci.verba inq̄ſitionis:in vlti.
col.in.iȷ̄.volu.⁊ Alex.in.l.ſi duo patroni.in prin.in ver.in gloſ.in
verbo alteri,de quo latius dixi in dicta practica mea:et in.l.nihil
intereſt:in.v.col.ff.de ſica.⁊ in.l.fi.in.vj.⁊.viȷ̄.col.eo.tit.⁊ in ſingu.
meo.xv.inci.ſtatuta.⁊ in alio ſingu.meo.cccc.incip.ſepius iudices
maleficiorũ.⁊ in.c.ſicut dignum:in prin.in.iȷ̄.char.de ho.⁊ ꝑ illo
dicto Pe.de anch.⁊ ſequaciũ facit optime no.verbũ Bal.in.l.da
ta opa:in pe.col.ſ.q accu.nõ poſ.vbi dixit ꝙ ſi Titius rixabaꝛ cũ
Seio:⁊ ibi ſupuenit frater Seȷ̄:⁊ interfecit Titiũ ꝓpter illã rixã
ꝙ ipſe Seius nõ debebit puniri nec de morte Titȷ̄:nec de aliquo
auxilio:nec tanꝙ̃ aſſiſtẽs maleficio:⁊ rõ põt eſſe:qꝛ ipe nõ vocauit
fratrẽ nec ꝓceſſit tractat⁹ inter eos ad hoc ſȝ ſupuenit ex improuiſo:
⁊ facit

et facit etiã not.verbũ Rapha.fulg.in.l.quid sit fugitiuus.§.j.ff.
de edil.edi.vbi dixit qđ si amicus meus venit ad me et dicit rogo
te vt venias mecum in vno negotio meo,ego hoc audiẽs accipio
ensem ⁊ vado secum,ille aũt occidit quẽdam inimicũ suũ,dicit qđ
postq̃ fecit hoc me inscio ⁊ improuiso qđ ego non teneor, de quo
etiã dixi in.l.nihil interest.in.v.col.in fi.ff.de sica.⁊ facit etiam ad
propositũ qđ dixit Bal.in.l.quicũq̃.in pe.col.ver.no.vj.§.de ser.
fugi.vbi dixit qđ si cõmodaui alicui equũ meum ⁊ arma vel famu
lum:q̃r dicebat se velle ire in villa,⁊ tamẽ iuit ad occidẽdũ hoiem
qđ ego non teneor q̃r hoc fecit me inscio ⁊ non precedente aliquo
tractatu.qđ dictũ refert et sequitur do.Fely.in.c.sicut dignum.in
prin.iij.col.de homi. ¶ Modo vlterius habemus notare ex isto
82 tex.in ver.ne igit̃ sine vindicta ⁊c.† qđ delicta nõ debent remane-
re impunita.cõcordat.l.ita vulneratus.ff.ad leg.aquil.c.vt fame.
de senten.excom.⁊.l.si a reo.in.§.fi.ff.de fideiusso.⁊ in.l.stichũ.§.
j.ff.de solu.l.si longius.ff.de iudi.pro quo facit.l.si operis.§.de pe.
83 et scias qđ lз delicta non debeant remanere impunita† tamen vt
delicta puniant̃ non debent puniri innocentes:sed ipsa pena de-
bet tenere suos autores ⁊ non alios vt dicit tex.in.l.sancimus.§.
de pe.⁊.c.quesiuit.extra de his que fiunt a maio.parte capi.⁊ in.c.
romana.in.§.fi.de sen.excõ.in.vj.⁊ in.c.illud.xj.q.iij.⁊ in.l.ob ma-
ritorũ.§.ne vxo.pro ma.⁊ dixit Card.in consi.suo.xliiij.incip.pro
dño Christoforo ⁊c.qđ si reperiret̃ statutum aliter dicens esset ini
quum ⁊ non esset seruandum. ¶ Et dixit notãter Bald.in rubri.
84 †§.res inter alios acta.† qđ si statutũ imponat penam corporalẽ
vel infamiã vni pro delicto alterius qđ tale statutũ nõ valet q̃r est
cõtra rationẽ naturalẽ ⁊ contra ius diuinũ.alle.xxviij.q.iij.c. cum
homo iuncta glo.vbi habet̃ qđ immo nec per pactũ potest quis se
obligare pro alio ad penã corporalẽ,de quo dixi ego late in repe-
titio.mea rubrice.ff.de fideiusso.in.xlvij.col.⁊ illud dictum Bal.
in dicta rubri.res inter alios acta,refert ⁊ sequitur Alexan.in re-
pe.l.sepe constitutũ.in.iij.col.in fi.ff.de re iudi.⁊ intantũ est verũ
hoc qđ pena nõ debet excedere suos autores qđ quñ vere nõ cogno
scuntur nocẽtes ab innocẽtibus tũc melius est nocentẽ absoluere
q̃ innocẽtẽ cõdẽnare vt in.l.absentem.ff.de pe.de quo late dixi in
singu.meo.ccxvij.inci.ter vel quater,⁊ in repe.mea rub.§.de pro-
ba.in.lxxxiij.col.vbi videas,⁊ scias etiã qđ nec eo pretextu vt deli
cta non remaneant impunita pena debet excedere suos autores.
arg.tex.in.c.ex tenore.de fo.cõpe.⁊ in.c.nuper.de do.inter virũ ⁊
vxo.in quib⁹ iurib⁹ dicit̃ qđ nõ debem⁹ ita fauorabiles esse viduis
et miserabilibus personis qđ alijs fiat iniustitia,ita dicẽduз puto
in hoc qđ nõ debem⁹ esse ita fauorabiles punitioni delictoꝝ vt fa
ciamus iniustitiã eis q̃ nõ delinquerũt,⁊ sic innocẽtib⁹ immo me
lius est nocẽtẽ absoluere q̃ innocẽtẽ cõdẽnare vt in.l.absentẽ.ff.de
pe.vt dixi.§. ¶ No.etiã ex isto tex.in ver.⁊ q̃ eis auxiliũ tpe inua-
sionis ⁊c.q̃ prestãs auxiliũ delinquẽti post delictũ cõmissum non
punit̃ pari pena sicut ipse delinquẽs q̃r si eadẽ pena puniret̃ text,
iste nõ dixisset tpe inuasionis sed dicẽdo tpe inuasionis a ɔtrario
sensu ꝓbat qđ tpe nõ inuasionis,⁊ sic post delictũ ɔsummatũ non
85 punit̃ eadẽ pena.† Et rõ põt esse q̃r tũc non diceret̃ ꝓprie dedisse
opẽ seu auxiliũ maleficio ſm Bart.in.l.furti.in.§.ope.ff.de fur.et
in.l.si quis in graui.in.§.si quisq̃.ff.ad sille.⁊ Bart.⁊ Bal.in.l.ra-
ptores.§.de epis.⁊ cle.⁊ voluit do.Fely.in.c.sicut dignũ.in.ij.colũ.
86 de ho.vbi subdit† qđ est tñ verũ qđ cõtra associãtẽ post delictum
orit̃ presumptio cõsilij vel occulti auxilij per quam quis cogit̃ pro
bare cõtrariũ,ita dicit se intelligere qđ no.Bal.in.l.nõ ideo min⁹.
in pe.col.§.de accu.de quo latius dixi in.l.fi.in.vij.colũ.ff.de sica.
¶ Et ad predicta faciũt dicta per Ang.in suo trac.malefi.in ver.
⁊ dicto maleficio sempr assitit.in ver.q̃ro qua pena punit̃ prestans
opẽ,post me.in ver.q̃rit Bart.⁊c.vbi dicit qđ dr̃ quis prestare opẽ
post maleficiũ cõmissum,puta associãdo malefactorẽ vel sibi pre
stãdo auxiliũ ad euadẽdũ:sed tale auxiliũ nõ punit̃ vt maleficiũ,⁊
prestãs tale auxiliũ nõ põt puniri vt prestãs opẽ maleficio,q̃ñ nõ
prestitit ad maleficiũ cõmittẽdũ:sed ad euadẽdũ,ideo tenet̃ ex ti.
de his qui latro.in.l.j.⁊.ij.⁊ alle.etiã ad hoc Bart.in.l.furtũ.in.§.
nõ cõmittit.ff.de fur.⁊ Bar.⁊ Ang.in.d.l.j.§.de his q̃ latro.⁊ sub-
dit ipse Ang.vbi.§.qđ dicta de isto dãte auxiliũ post delictũ sunt
vera qđ talis auxiliator nõ punit̃ vt prestans opẽ maleficio,qđ tñ
hoc fallit nisi per prius esset datũ cõsiliũ ad maleficiũ cõmittẽdũ,
vtputa dicẽdo facias tale maleficiũ,q̃ñ te adiuuabo ad euadẽdũ:
q̃r tunc ex illa spe data videt̃ datũ auxiliũ ad maleficiũ cõmittẽdũ
⁊ talis tenet̃ eadẽ pena qua cõmittens qđ est not.de quo etiã dixi
in.d.l.fi.i.ix.col.ff.de sica. ¶ Et circa predictã materiã q̃ri posset,
87 pone† qđ aliq̃s se reperit in loco maleficij cõmissi in dubio an pre
sumat̃ affuisse ibidem casualr̃ vel data opera ⁊ studiose,in quo do.
Fely.in.d.c.sicut dignũ.in.iij.col.in fi.dicit qđ in dubio ꝓsumit̃ ca-
sualiter affuisse ⁊ nõ studiose ⁊ data opera.ad qđ alle.Bald.in.l.j.
in lec.antiqua.ff.de ser.corru.⁊ in c.j.de bõñ.fra.⁊ Pet.de ancha.
in ɔsi.ccxvij.inci.nos Bartho.de Sali.⁊c.de quo etiã dixi i.d.l.fi
in.vj.col.ff.de sica.⁊ hoc etiã multũ no.pro amico adiuuando q̃ se
repperit in aliquo loco cõmissi delicti vt sepe cõtingit,nã isti mi-
nistrales vel alij ad quos spectat officiũ denũciãdi maleficia denũ
ciãt oẽs repertos in loco maleficij nõ distinguendo an data opera
an casualiter se repererint in tali loco cõmissi delicti. ¶ Ulterius
est notañ.etiã ex isto tex.i ver.in ipsa rapina,⁊ adhuc fragrãte cri
88 mine cõꝓrehẽsi ⁊c.† qđ multa licẽt offenso facere cõtra offenden-
tes repertos in fragrãti crimine q̃ al's nõ licerent,pro quo facit in
rõne sui tex.in.l.si adulteriũ cũ incestu.in.§.iperatores.ff.de adul.
vbi dr̃ qđ difficile est iustũ dolorẽ tẽperare qđ accidit illis qui repe
riunt eos offendẽtes in fragrãti crimine,⁊ offensaз eis illatã ocu
lis ꝓprijs cernũt. ¶ Et de isto reperto in fragranti crimine scias
89 † qđ si pater vel marit⁹ reperiat clericũ in fragrãti crimine cũ filia
vel sorore an possint eũ occidere sine incursu excõicatiõis, de qua
in.c.si quis suadẽte.xvij.q.iiij.in quo dicas qđ sic, ita dixit Bald.
Ang.⁊ Rapha.in.l.qd ergo.in.§.si heres.ff.de lega.j.quos refert
⁊ sequit̃ Ang.are.in trac.malefi.in ver. che hai adulterata la mia
dona.in.ix.char.in ver.qđ si pater ⁊c.⁊ ibi do.Aug.de ari.in addi.
dicit de hoc esse casum cũ glos.in.c.si vero.de sen.excõ.in fi.de quo
ibi latius per eũ. ¶ Et dicit Inno.in.c.vt fame.de sen.excõ.⁊ do.
90 Flo.in.l.iiij.ff.ad leg.aquil.† qđ iudex laicus vel alius laicus sine
incursu excõica.põt capere clericũ repertũ in fragrãti crimine et
ducere eũ ad iudicẽ ecclesiasticũ.qđ dictũ refert ⁊ sequit̃ Ange.de
are.in tracta.suo malefi.in ver.fama publica.in.x.char.in versi.ix.
91 no.⁊c.⁊ ibi in addi. ¶ † Itẽ scias qđ lз defensio tolli nõ possit ma
xime in causis criminalibus vt habet̃ in cle.pastoralis.de re iudi.
et dixi late in singu.meo.ccclxxxviij.incip.defensio,hoc tñ fallit in
reo reperto in fragrãti crimine q̃r tali reo potest tolli defensio,ita
not.dixit do.Paris de puteo in suo tract.sindica.in.xxx.char.in
vlti.col.ad qđ alleg.Bal.in.l.j.§.qui accu.nõ pos.⁊ in.l.si q̃s nõ di
cam rapere.§.de episco.⁊ cle.⁊ subdit etiã do.Paris,vbi.§.paulo
post qđ publicus latro vel repertus in fragrãti crimine põt renũ
tiare defensionib⁹ suis,ad qđ alle.Bal.in.l.prouinciarũ.§.de fer.
92 ⁊ in.l.vt vim.ff.de iusti.⁊ iu.de quo latius per eum vbi.§.† lз secus
sit in alijs delinquẽtibus per glo.no.in.l.pactum inter heredẽ.ff.
de pac.de qua late loquutus sum in.l.vnius facinoris.in.§.cogni
turũ.in.xij.col.ff.de q̃stio.⁊ in.l.j.in.§.fi.in.xix.col.versi.si autẽ lo-
93 quimur ⁊c.⁊ ibi in.xx.col.eo.titu. ¶ † Et scias etiã vltra predicta
qđ repertus in fragrãti crimine si est cõdẽnatus nõ põt appella-
94 re,ita dixit Bald.in.l.j.§.ex deli.defun.in.iiij.col. ¶ † Itẽ potest
incipi ab executione cõtra illũ qui repertus est in fragranti crimi
ne ſm Paul.de cast.in.l.nullũ.§.ex quib.cau.in fa.irro.⁊ vide do.
Alex.in cõsi.suo.cclxxv.incip.viso themate ⁊c.in.j.colũ.vbi dicit
95 † qđ repertus in fragrãti crimine potest sine ꝓcessu cõdẽnari per
iura ibi per eũ alleg.⁊ idem dixit Nellus in trac.bãnito.in.iij.par-
te secũdi tẽpo.in.q.lvj.⁊ vide q̃ dixi in.l.vnius facinoris.in.§.co-
gniturũ.in pe.col.ff.de questio. ¶ No.vlterius ex isto text.in ver.
96 nostri orbis regiones ⁊c.† qđ imperator est mũdi dñs.cõcor.text.
in.l.deprecatio.ff.ad.l.rho.de iactu.et facit.l.bene a zenone.§.de
quadriẽ.prescrip.qđ intellige vniuersaliter nõ aũt particulariter
ſm Bar.in trac.ad reprimẽ.in ver.totius orbis,vbi subdit ex hoc
qđ imperator põt mũdũ ab alio occupatũ vĩdicare,⁊ ex hac rõne
qđ imperator est dñs mũdi dixit Bal.in.l.fi.in prin.§.de eunu.qđ
imperator põt punire subditũ de delicto vbiq̃ cõmisso. ¶ Et di
xit Bar.i.l.si duas.in.§.grãmatici.ff.de excu.tu.qđ imperator est
dñs oim ꝓuinciarũ,itẽ dixit Bald.in aut.habita.C.ne fil.pro pa.
in.iiij.col.qđ imperator dr̃ possidere oẽm terrã que oriẽtẽ videt et
occidẽtẽ.alleg.§.q̃r igit̃ in aut.de instru.cau.⁊ fi.⁊ in §.j.in aut.vt
97 oẽs obe.iudi. ¶ † Itẽ ipse imperator est supremus oim prĩcipũ.
tex.est ⁊ ibi Bal.in.l.pe.§.de bo.que libe. Itẽ imperator in tẽpo-
ralib⁹ preest oib⁹ clericis et laicis in terris imperij ſm Inno.in.c.
nouerit.de sen.excõ.quẽ refert ⁊ sequit̃ Bal.in marga.sua in ver-
98 si.imperator.in.iij.ver. ¶ † Itẽ imperator dr̃ vicari⁹ dei ĩ tpalib⁹,
ita dixit Bal.in.l.j.§.de iure aureorũ annulorũ.⁊ in.d.aut.habi-
ta.in.iiij.col.ver.vj.no.§.ne fi.pro pa.ad qđ alleg.eplãm inter cla-
99 ras.§.de sum.tri.⁊.l.quas gr̃as.§.j.§.de offi.prefec.preto. ¶ † Et
dixit glo.in.c.in apibus.vij.q.j.qđ imperator coronat oẽs reges.
Itẽ imperator põt tollere ius ciuile ſm Inno.i.c.q̃ i ecclesiaꝝ.de
cõsti.quẽ refert ⁊ sequit̃ Pau.de cast.in cõsi.suo.ccxvij.incip.su-
per primo ⁊c.in.viij.col.Alia etiã de imperatore ponunt̃ per doc.
in.c.per venerabilẽ.qui fi.sint legi.⁊ ꝑ Car.in cle.j.de iurein.⁊ per
doc.i.c.venerabilẽ.de elec.⁊ in.c.nouit.de iu. ¶ Mõ no.et ex isto
100 tex.in ver.aut fuga euadere potuerit ⁊c.qđ† cõmittens enorme
crimẽ nõ est securus in aliquo loco:sed põt vbiq̃ capi ⁊ puniri,ita
ꝓbat iste tex.ad idẽ est tex.in.c.j.de homi.in.vj.in ver.a toto chri-
stiano populo perpetuo desidatus ⁊c.et in.c.inter alia.de immu.
eccle.⁊ i.c.felicis.§.pe.de pe.i.vj.⁊ facit tex.i.l.iij.in.§.trãsfugas.
in ver.vbicũq̃.ff.de sica.ad quod faciũt que habent̃ in.c.ita quo-
rũdam.de iudeis.⁊ in.c.j.de scisma.in.vj.⁊ hoc euenit ex enormi-
tate criminis vt dixi que enormitas criminis vltra hoc qđ delin-
101 quẽs possit vbiq̃ capi ⁊ puniri operat̃ etiã alia.† Nã cõmittens
graue delictũ põt renũtiare defensionib⁹ suis ſm do.Fely.in.c.cũ
venissent.in.iij.col.de testi.vbi ad hoc alle.Lu.roma.in rub.ff.de

arbi.in.xix.col.⁊ Bald.in.l.puinciarũ.§.de fer. ¶ Et facit qđ vo-
luit Ange.de are.in trac.malefi.in ver.⁊ vestẽ celestem abstulit.in
102 ver.⁊ bñ no.⁊c.vbi dixit † qđ pro furibus insignibꝰ iudex nõ de-
bet pati aliquẽ aduocare per.l.oẽs.§.de defen.ciui.vbi bo. tex.ad
hoc qđ etiã voluit Lud.ro.in.l.si vero.in.§.de viro.in.xlvj.fallen.
ff.solu.mat.⁊ Barba.in.c.querẽti.in.x.col.de offi.deleg. ¶ Et di-
xit do Pa.de pu.in trac.suo sindi.in.xxxj.char.in.j.col.ver.⁊ ideo
103 dico ⁊c.† qđ assasinus põt renũtiare suis defensionibꝰ ⁊ dilatio-
nibus suis qꝛ est hostis publicꝰ ⁊ desidatꝰ a.l.⁊ qđ a quocũqꝫ offen
104 di põt.per.c.j.de homi.in.vj.⁊ cõtra ipsum de facto pcedit † fm
Bar.in.l.nõ solũ.in.§.si mãdato.ff.de iniur.lꝫ aľs in alijs crimini
bus regulariter reus nõ possit renũtiare suis defensionibꝰ fm gl.
in.l.pactũ inter heredem.ff.de pac.de quo late dixi in.l.j.§.si.circa
fi.⁊ in.l.vnius facinoris.§.cogniturum.in.xij.⁊.xiij.colũ.ff.de qõ.
¶ Et faciũt dicta p eũdẽ Pa.de pu.in eo.suo trac.ĩ.lj.char.in.ij.
col.circa fi.vbi dixit qđ iudex cõtra assasinũ potest pcedere ex suo
105 mero officio.ad qđ alle.plura,⁊ dicit postea † qđ ppter enormita
tem criminis põt pcedi cõtra reũ iuris ordine non seruato.alleg.
Bar.in.d.l.nõ solũ.in.d.§.si mãdato.ff.de iniu.⁊ dicit qđ plus di-
106 cũt Canoniste in.d.c.pro humani.de homi.in.vj.† qđ in crimine
assasinatus ppter eius immunitatẽ nõ requirit plena pbatio sed
sufficit cõstare p pbabilia argumẽta.alle.plura de quibꝰ ibi p eũ.
107 ⁊ alle.etiã Jo.cal.in cõsi.iiij.in ti.de dila. ¶ † Jtẽ dicit qđ si assa-
sinus sit clericꝰ poterit puniri p iudicẽ secularẽ fm Lapũ in.d.c.
pro humani:qꝛ ipso iure videntur degradati, ⁊ videtur data vnicuiqꝫ
ptãs eos capiẽdi p.c.j.de scisma.ĩ.vj.⁊ a iure videntur spoliati omni
priuilegio clericali,vt ibi p doc. ¶ Et adduci põt Bald.in.c.cum
quidã.in fi.de iureiur.vbi dixit qđ lꝫ magnates de cõsue.nõ suspẽ
dantur furca,tñ hoc fallit nisi cõmittat pditionẽ,⁊ si enorme crimẽ:
qꝛ tũc tales debẽt suspendi in altioribus furcis,qđ dicit seruari in
regno Frãcie. ¶ Et faciũt q̃ voluit Ludo.ro.in.l.si qs in graui.in
108 §.hi quoqꝫ.ff.ad sille.vbi dicit † qđ si per statutũ cõcedit abolitio
delinquẽtibꝰ nõ cõprehẽduntur delinquẽtes in crimine lese maie.⁊
sic in graui crimine,⁊ dicit qđ hoc voluit Ang.in sua dispu.incip.
exorta guerra. ¶ Pro quibꝰ faciũt optime q̃ voluit Bar. in.l.lu
cius.in fi.ff.ad turpil.vbi dixit qđ in gñali sermone remissiõis de-
lictorũ nunq̃ cõprehẽdit crimẽ falsi tanq̃ graue, qđ etiam voluit
Pet.de ancha.in repe.c.j.in.xxxix.char.ver.vñ si statuto ⁊c.de cõ
sti.⁊ Ange.de are.in trac.malefi.in verbo,falsario.in versi. et tene
mẽti tu iudex inquirẽs,⁊ Pau de cast.in ꝯsi.suo.cij.inci. videtur di
cendũ post prin.de quo latiꝰ dixi in.l.vnius facinoris.in.§.cogni-
turũ.in.xiiij.col.de qõ.p quibꝰ facit illud vcꝫ qđ ppter enormita-
tem delicti licitũ est iura trãsgredi.de quo latissime dixi in.d.§.co
gniturũ.in.xiiij.⁊.xv. col. ¶ Dictã tñ ꝯclusionẽ qđ raptores vir-
109 ginũ pñt vbiqꝫ apprehẽdi ⁊ puniri,limita ⁊ restringe † hoc vt nõ
habeat locũ in raptore existẽte in ecclesia,nã tũc capi nõ poterit ⁊
extrahi de ipsa ecclesia fm ius codicis:vt ptꝫ ex.l.presenti.in ver-
si.nullos penitꝰ cuiuscunqꝫ cõditionis sint de sacrosan.eccle. orto
doxe fidei expelli ⁊c.sed fm ius canonicũ ⁊ ius nouissimũ autẽti-
corũ,secus est:qꝛ tales raptores cõfugiẽtes ad ecclesiã poterũt de
ecclesia extrahi vt in.c.inter alia.⁊ ibi glo. de immu.eccle. ⁊ in aut.
de mãda.princi.in.§. neqꝫ homicidis ⁊c. ⁊ glo.in.l.ij.§. de his qui
110 ad eccle.cõfu.⁊ habetur in.c.sicut antiquitꝰ.xvij.q.iiij.† Jn crimini
bus autẽ nõ enormibus quilibet cõfugiẽs ad ecclesiã tutus est et
nõ põt extrahi de ecclesia vt habetur in dictis iuribꝰ,⁊ in toto tit.§.
111 de his q ad eccle.cõfu.⁊ in.d.ti.extra de immu.eccle. ¶ † Sed q̃ri
põt de notabili ⁊ quotidiano dubio,vcꝫ an ⁊ qñ cõfugiẽs ad eccle
siam sit ibi securꝰ,⁊ si extrahatur de ecclesia an dicatur bñ captꝰ vel de-
beat relaxari tanq̃ male captꝰ.istã qõnẽ millies vidi in facto,⁊ aľs
eã tetigi in.c.j.extra de homi.in quo sic dicẽdũ puto vcꝫ qđ aut su
mus in ciuilibꝰ aut in criminalibꝰ. si summus in ciuilibꝰ tũc nemi
ni dubiũ qđ captus in ecclesia pro ciuili debito est male captus et
dꝫ relaxari vt in toto titu.§.de his q ad eccle.cõfu.ad qđ in arg. fa
cit.l.pleriqꝫ.ff.de in ius voc.⁊ hoc seruatur etiã de ꝯsue. Aut loqui-
mur de reo alicuiꝰ criminis, ⁊ in hoc est distinguẽdũ hoc mõ vcꝫ,
aut talis deliqt ĩ ecclesia aut extra ecclesiã, si deliquit in eccľia tũc
nõ iuuatur bñficio seu priuilegio ecclesie.tex.est in.c.fi. de immu.ec-
cle.⁊ in.c.frater.⁊ in.c.ad epos.xvij.q.iiij. ¶ Pro quo facit regula
illa,vcꝫ qđ frustra auxiliũ legis inuocat q cõmittit in legẽ.de qua
in dictis iuribus.⁊ in.l.auxiliũ.ff.de mino.⁊ in.c.qꝛ. extra de vsur.
cũ si.⁊ facit not.tex.in aut.vt liceat matri ⁊ auie.⁊ in.§. qꝛ vero,lo
vlti.quẽ refert gl.in.d.c.fi.de immu.eccle. vbi dicit tex. qũo illis q
in ecclesijs scelus studuerũt perpetrare permittimꝰ aliquod auxi
liũ ⁊c. Aut talis reus deliqt extra ecclesiã,⁊ postea aufugit ad ec-
clesiã,⁊ tũc siľr est distĩguẽdũ hoc mõ vcꝫ aut talis reus erat in ec-
clesia qñ officiales vel alij iuerũt ad eũ capiẽdũ, ⁊ tunc tanq̃ male
captꝰ debet relaxari ⁊ in tali casu habet locũ.c.ĩter alia.de immu.
ecclesiarũ.⁊ titu.§.de his qui ad eccle.cõfu. Aut talis reus fuit re
pertus post delictũ extra ecclesiam ⁊ insequutus a familia vel ab
alijs volẽtibus eũ capere aufugit in ecclesia, ⁊ tunc non gaudebit
priuilegio ecclesie seu eius immunitate,sed poterit extrahi de ec-
clesia ⁊ puniri fm formam iuris ⁊ statutorum,ita no.dixit Cy. in
aut.si quis ei.§.de adulte.vbi dixit qđ licet de ecclesia quis extra-
hi non debeat tamen si deliquit extra ecclesiã, ⁊ postea aufugit in
ecclesia adeo qđ officialis eũ insequẽs capere non potuit, poterit
eum tũc extrahere de ecclesia,⁊ hoc per tex.in aut.de mãda. prin.
in.§.sed neqꝫ.quã doctrinã Cy.refert ⁊ approbat do.Alex.in cõ-
si.suo.xxiiij.incip.animaduersis.in.x.col.in.ij. volu. ⁊ hãc partem
expresse firmat do.Joã.Pe.ferrerius in practica sua Papiẽsi,in
ver.hec est quedã inquisitio in.vij.colũ. in ver.ex his potest ⁊c. de
quo etiã late per do.Nellũ in tractatu suo bãnitorũ.in.ij.parte se
cũdi tpis.q.xxix.inci.statuto cauetur ⁊c.⁊ in qõne ibi sequẽti,⁊ vide
etiã do.Maria.soci.in rubri.extra de dilatio.in.xxiij.char.in vlti.
col.in ver.quinto procedit ⁊c.cũ duabus colũnis ibi sequẽtibus,
et in eadem rub.in.xxvj.char.in.j.⁊.ij. col. ¶ Et pro illa doctrina
112 Cy.⁊ sequaciũ facit regula illa,† vcꝫ q in delictis attẽditur initiũ ⁊
non finis.l.qui cum maior.in prin.ver.sed minor.ff. de bo. liber.l.
qđ ait lex.in.§.q ait.ff.de adul.et ibi Barto.⁊ volunt docto. in.l.
gracchus.§.de adulte.⁊ Bald.in.l.si quis non dicam rapere.§. de
episco.⁊ cleri.in.iij.col.⁊ Joan.de ana.in consi.suo.xj.inci. omissa
discussionẽ.in.ij.colũ.⁊ in consi.ccxxix.incip.viso themate.in vlti.
colum. ¶ Et facit etiã qđ dixit Bal.in.l.cunctos populos. in re-
113 peti.post medium.§.de summa tri.vbi dixit † qđ licet pro debito
ciuili quis nõ possit capi in domo si tñ repertus fuerit per officia-
lem extra domũ ⁊ aufugerit in domo qđ tunc poterit extrahi de
domo,⁊ facit etiã quod voluit Bald.in.l.qđ ait lex.in.§.fina.ff.de
adulte.vbi dixit qđ si quis ex forma statuti potest offendere ingre
dientem possessionẽ suã ⁊ aliquis eam fuit ingressus ⁊ postea au-
fugit ⁊ dñs eã insequitur ⁊ poterit eũ offendere extra possessionẽ,et
facit etiã not.verbũ Sali.in.l.gracchus.in pe.col.§.de adulte.vbi
dixit qđ stãte statuto prout est hic Bononie qđ cautum sit quod
vnicuiqꝫ liceat aĩalia que repererit in fundo suo ppria autorita-
te occidere,in illo qđ si quis repererit aliquod aĩal in fundo suo ⁊
dum vellet illud in fundo suo occidere animal illud aufugit extra
fundum et poterit tunc illud extra fundum impune occidere,qđ
dictum retuli in singulari meo.ccxxv.incip.in delictis ⁊c. Et facit
optime not.verbum Ange.in repe.l.nemo carcerem.§.de exacto.
tribu.lib.xj.in pe.col.ver. itẽ iuxta predicta quero ⁊c.vbi dixit qđ
fuit semel questio de facto Senis:qꝛ quidã Perusinus noĩe An-
dreas cũ mutuasset certã quantitatẽ pecunie cuidã qui diligẽs et
fidelis homo reputabatur,talis debitor aufugit ⁊ ipsum sic fugiẽtẽ
dictus Andreas insequutus est, ⁊ cum eum inuenisset in ciuitate
Senarum autoritate propria eum cepit tanq̃ fugitiuum,et tunc
cũ ibi clamor insurgeret cucurrit familia potestatis ⁊ cepit vtrũqꝫ:
et finaliter dictus Andreas fuit inquisitus ⁊ condẽnatus de detẽ
tione liberi hominis:sed dicit Ang.qđ male fuit iudicatuꝫ, quia
etiã ibi capi potuit si deerat copia iudicis per gl.in.l.j.§. vbi quis
decuria.vel cohartali.quod dicit Ang.esse no. ¶ Et qꝛ superius
dixi qđ in criminibus nõ enormibus quilibet ꝯfugiẽs ad ecclesiã
114 est securus ⁊ non potest ibi capi.† Dubitari potest quid sit in iu-
deo cõfugiẽte ad ecclesiã post delictũ cõmissum an gaudeat immu
nitate ecclesie. in quo Oldra.in cõsi.suo.liiij.incip.an fugiens ⁊c.
in fi.dicit qđ nõ.ad qđ alleg.tex.⁊ ibi doc.in.l.j.§.de his qui ad ec-
cle.cõfu.vbi Sali. dicit qđ ecclesia nõ est tutela eorũ qui non sunt
sub lege sua,⁊ alleg.etiã ipse Oldra.ea que habentur in.§. neqꝫ ho-
micidis.in aut.de mãda.prin.⁊ no.in.d.c.inter alia. ⁊ alleg. etiam
Archi.in.c.diffiniuit.xvij.q.iiij.sed cõtrariã partẽ, vcꝫ qđ iudeus
cõfugiens ad ecclesiam gaudeat immunitate ecclesie tenet Guil.
de monte lau.Cardi.⁊ Jo.de imol.in cle.j.de peni. ⁊ remis. ⁊ Joã.
de fantu.in.d.c.diffiniuit.⁊ glo.do.Ant.⁊ Abb.in.d.c. inter alia.
in ver.extrahendus.item hanc partem tenet etiam do.Fely.refe-
rens predictos doc.in.c.in dei.el.j.extra de iudeis.vbi dicit qđ ra-
tio potest esse:qꝛ etiã pessimis viris cõcedit ecclesia hoc beneficiũ
vt cognoscãt ingratitudinẽ suã.circa qđ vide etiã do.Maria.soci.
in rubri.extra de dila.in sua repe.in.xxvij.char.in.ij.colũ.post me-
dium,teneo tñ indubitãter qđ distĩctio quã supra feci de xpiano
fugiente ad ecclesiam debeat fieri in iudeo ne sit melioris cõditio
nis iudeus q̃ xpianus qꝛ hoc esset absurdũ. ¶ Et circa hanc ma-
115 teriam de cõfugiente ad ecclesiã queri potest de eo † qui ducitur ca-
ptus per ecclesiam an gaudeat immunitate ecclesie in quo dicas
qđ nõ, sed qđ extrahetur de ipsa ecclesia,ita dixit Oldr.in dicto cõ-
si.suo.liiij.incip.an fugiens ⁊c.⁊ dicit qđ hoc voluit Host.in.c.an-
tiquitus.xvij.q.iiij. Tu dicas qđ ratio potest esse illa quam supra
dixi vcꝫ,qꝛ principiũ fuit licitum,licet postea peruenerit ad eccle
siam licite tñ poterit extrahi de ipsa ecclesia per iura superius alle
116 gata. ¶ Sed in hac materia cadit pulchra dubitatio quid † iuris
sit de ecclesia interdicta an cõfugiens ad ecclesiam interdictã gau
deat immunitate ecclesie.in quo dico qđ hanc questionem ponit
Host.in summa in titu.de immu.eccle.in.§.inquantum. in.ij. col.
in ver.sed nunquid hoc priuilegium ⁊c.vbi dicit primo videri di-
cendũ qđ non gaudeat immunitate seu priuilegio ecclesie ex quo
117 ibi non celebrantur diuina.† Nam ⁊ clericus quãdiu interdictus
est vel

est vel suspēsus vel excōmunicatus beneficium nō percipit vt in. c. pastoralis. de appel. in fi. de etate et qualitate. c. cū bone. et de elec. c. cū in cūctis. §. clerici. et de cleri. excō. mini. c. postulastis. nec tunc etiā non habet executionē officij. vt. xxxij. dist. c. nullus. et. c. preter hoc. et extra de cohabi. cleri. et mulie. c. vestra. et. c. fi. et. s. de symo. c.
118 tāta. et in. c. sicut vir. vij. q. j. ¶ † Et facit nam valet argu. de persona ad locum. c. sicut non alij. de cōsecra. distin. j. sed si clericus interdictus vel suspensus nō percipit cōmodū de beneficijs ecclesie ergo nec ecclesia interdicta debet gaudere immunitate solita.
119 ¶ Et facit etiā nam si sit legatū † aliquid pro alimentis pauperibus in certo hospitali vel pro officio in certa ecclesia destructo hospitali vel ecclesia nō debebit legatū ſm Semi. in. c. licet canon. in prin. in. iij. col. de elec. in. vj. quem refert et sequitur do. Fely. in. c.
120 cum dilecta. in vlti. col. de rescrip. ¶ † Et facit etiā nam ciuitas destructa nō retinet priuilegia que ante habebat ſm Alex. in cōsi. xliij. incip. de celerrima &c. in. j. volu. vbi multa iura ad hoc alleg. sed postea Host. in. d. §. in quantum dicit contrariū hac rōne vez,
121 quia † depositus caracterez retinet et qui in ipsum manus violentas iniecerit est excōicatus. vt. d. c. dictum. lxxxj. distin. sed dicas tu qd cōtrariū dicit ibi glo. et glos. in. c. accedēs. l. distin. alleg. postea ipse Hosti. meliorem rationem vez qd reuerētia que debet ecclesie debetur deo non ecclesie, qui deus non deliquit ipse nec ecclesia sua, ideo si sine culpa sua interdicitur ecclesia non est propter hoc violata nec ei debet fieri duplex iniuria, sufficit eniz iniuria quam de
122 interdicto sustinet. ¶ Itē subdit etiam Hostien. † qd degradatus retinet priuilegium nisi reddat incorrigibilis. vt in. c. cum nō ab hoīe. de iudi. ita residet Hostien. in summa in. d. titu. de immuni. eccle. in. §. in quātū. in. ij. col. in ver. sed nūquid hoc priuilegiū. pro qua cōclusione faciunt optime dicta per me in singulari meo cvij. inci. priuilegiū &c. Et de istis oībus in materia cōfugiētis ad ecclesiā latius dixi in. c. j. extra de homi. ¶ Sed vltra premissa queri pōt hic de nota. et quotidiana questione vez dicitur in text. nro
123 qd raptores fugiētes possunt vbiqz capi et puniri, † sed qro si capiant ab aliquo iudice extra territoriū vbi cōmiserunt delictū an debeant remitti ad iudicem loci vbi delinquerūt vel nō, ista questio fuit de facto Bononie superioribus diebus, nā quidā de Aursia qui in ipsa ciuitate Aursie deliquerunt fuerunt hic capti, et potestas Aursie petebat ipsos reos ad eum remitti, et sic ad locuz vbi deliquerunt, circa qd plura fuerūt dicta, et alle. circa qd videt dicēdum qd talis reus debeat remitti ad locū delicti, et hoc per text. in §. si quis. ver. cōprehēsorum. in auth. vt nulli iudi. vbi tex. imponit necessitatē iudici qui cepit reum vt eū remittat ad iudicē loci delicti cōmissi vt puniat vbi deliqt. ad qd etiā facit tex. in. c. j. extra de rap. vbi tex. videt imponere iudici qd eū nō retineat sz remittat, et ad idē facit tex. in. c. si illic. xxiij. q. iiij. vbi tex. dicit ibi vindicetur iniuria vbi plectibilis est orta presumptio. et facit etiā text. in. c. si peccauerit. ij. q. j. vbi tex. dicit vbi contingit malum ibi moriatur. ¶ Itē pro hac parte facit, nā cōgruit bono iudici expurgare prouinciā malis hoībus. vt in. l. cōgruit. ff. de offi. presi. quare cū propter delictū territoriū suū et eius respublica offendat ergo ad ipm est fiēda remissio vt ceteri ad ipsum reū punitū intuētes abstineāt se a delictis, dicit tex. in auth. vt iudi. sine quoquo suffra. in. §. si qs aūt. vbi est bonus tex. pro hac parte in ver. ipse vbi iniustitiam fecerit illic quoqz penas subeat &c. et idem dicit tex. in. l. capitalium. in. §. famosos. ff. de pe. Itē pro hac parte est tex. i auth. vt oēs obe. iudi. in. §. hec ōsiderātes. in ver. vt vnusquisqz in qua prouincia deliquit illic et iuri subiaceat, et ad idē est tex. in. l. fi cui. §. idē imperator. et in. l. fi. de accu. et voluit glo. in. c. fi. de fo. cōpe. ¶ Sed contra predicta. s. qd nō debeat fieri remissio ad locū delicti. facit text. in c. fi. de fo. compe. vbi tex. simpliciter vult qd iudex domicilij possit punire reum de delictis vbiqz cōmissis. ¶ Itē pro hac parte facit
124 † nā rōne domicilij pōt quis cōueniri ex cōtractu vbiqz celebrato: vt in. c. fi. extra de fo. cōpe. et in. l. fi. s. vbi in rē actio. et in. l. fi. s. de prescrip. lōg. tēpo. et in. c. dilecti. extra de fo. cōpe. ergo eodē mō ratione delicti, itē si esset fiēda remissio frustra iura loquētia de domicilio essent facta, et hāc opi. tenet glos. in. l. j. et. ij. s. vbi de cri. agi oportet: sz quid dicēdū Jo. calde. hāc qōnē late examinauit in repe. c. j. de rapto. et Pet. de ancha. in repe. c. postulasti. de fo. cōpe. et Abb. in. c. fi. extra de foro cōpe. et in consi. suo. xxiiij. incipien. Rodulphus ciuis Corneti &c. in. j. volu. tu dicas quod aut iudex delicti nō petit hanc remissionē, et tunc illa nō est necessario fienda, et ideo tūc iudex domicilij qui vult cognoscere vel iudex loci vbi reperit reus possunt licite cognoscere et punire, vt habet in. d. l. j. s. vbi de cri. agi oportet, ſm vnū intellectū quē sequit ibi Bar. aut a iudice delicti petit fieri remissio, et hoc casu in leuioribus delictis aut agit ciuiliter et nō tenetur remittere ſm Jo. calde. in dicta sua repeti. d. c. fi. de rapto. qm remissio ad locū delicti fit vt ibi puniat et eius pena transeat alijs in exēplū: que ratio cessat vbi agit ciuiliter, si vero agit criminaliter et delictum sit atrox glo. in cle. ij. de re iudi. primo cōcludit qd remissio sit fiēda ex necessitate nō ex vrbanitate vt voluit Cy. et cōiter doc. in. d. auth. qua in prouincia. et Bar.

in. l. si cui. ff. de accu. postea dicit illa glo. qd lz iudex requisitus noluerit remittere nō tn poterit puniri a iudice requirēte: qz par in parē nō habet imperiū sed debebit requirēs agere corā superiore cōtra requisitū. ¶ Itē dicit Jo. cald. in. d. c. j. de rapto. qd aut delinquēs est captus in loco domicilij, et hoc casu iudex qui habet reū solū tenet ex vrbanitate illū remittere ad locuz delicti sed non remittēs nō debet puniri nec cōueniri, et dicit Jo. cald. in. d. c. j. de rapto. qd qn essemus in casu in quo esset fiēda remissio et cognosceretur qd remissio peteret vt in loco remissionis reus non deberet puniri qd tūc nō deberet fieri remissio qz delicta remanerēt impunita qd esse nō debet iuribus vulgaribus qd est summe notandū, cū occurrat qnqz. ¶ Itē Jo. calde. facit etiam alias distinctiones circa hāc questionē quas oēs si adducere vellē starē forte per tres lectiones, ideo videas eū in. d. c. j. extra de rap. et ibi Jo. de ana. late loquētē circa hoc. et de hac materia an et qn remissio rei capti et carcerati pro delicto vltra predictos vide Alex. in. l. a diuo pio. in. §. sniam. ff. de re iudi. per totū. Ange. in. l. heres absens. §. j. in. ij. col. ff. de iudi. Gādy. in tracta. malefi. in tit. de citatio. in vlti. col. circa prin. et do. Maria. soci. in. c. postulasti. in. x. col. de foro cōpe. et do. Rochū cur. in. c. fi. in. xv. col. de consue. et ibi in. cxxiiij. col. et Ludo. bolo. in ōsi. lvij. in. ij. col. et Corse. in no. suis. in ver. remissio. et Jac. de belui. in sua practica iudiciaria causar criminaliū sub rubri. de
125 fuga reorū. in. xij. col. † Et quid in cōtractibus an fiat remissio vide Alexan. in. l. j. in. j. col. ff. si quis in ius voc. non ierit. et Corse. in no. suis. in ver. cōtumacia. el. ij. et teneas mēti qd hodie de cōsue. totius Italie in criminalibus non fit remissio rei criminis capti in vno loco ad locū cōmissi delicti, ita dixit Bart. et Alex. in. l. sepulchri violati. in. ij. col. ff. de sepul. vio. et Bal. in. l. j. in. vj. col. s. de here. insti. et voluit Abb. in consi. suo. xxiiij. incip. Rodulphus ciuis Corneti &c. in. ij. et. iij. col. in. j. volu. et Ange. de are. in tracta. malefi. in ver. iudex commisit qd gayus &c. in vlti. versi. incip. quero an ex citatione &c. et vide Bal. in. l. j. in. j. col. s. vbi de cri. agi oportet. in ver. sed nunquid hodie &c. et Bal. in. l. senatus. post medium. s.
126 qui accu. non pos. ¶ † Scias etiā qd lz de iure vel de cōsuetudine non esset fienda remissio in aliquo casu tn si sunt due ciuitates ōfederate adinuicē et vnus cōmittat delictū in vna ipsar, et postea aufugiat ad aliam poterit ibi capi et puniri. l. non dubito in fi. ff. de capti. vnde caueāt malefactores ne ad terras cōfederatas confugiant, ita dixit do. Catal. in trac. suo sindica. in versi. ccxj. incip. adde qd si sint &c. et voluit Bal. in reperto. suo in verbo, delinquēs. in. ij. col. in versi. delinquēs in aliqua terra &c. et Cardi. Alex. in. c. j. §. cōuenticulas. in vlti. col. de pace iura. fir. vbi singu. loquit de materia cōfederationis, et idē voluit Jaf. in. l. vbi pactū. i. vj. col. ver. limita nisi offenderet &c. s. de trāsac. et Bald. in addi. Specu. in ti. de compe. iudi. adi. in versi. an ratione delicti &c. in fi. lz cōtrarium videat tenere Bal. i. l. executorē. in. viij. col. in ver. sed quero quid de ciuitatibus. s. de excep. rei iudi. et Soci. in consi. lxxxvj. incip. viso capitulo in. ij. colū. in. iiij. volu. ¶ Attamē pro prima opi. facit.
127 † Nam bānitus de vna ciuitate intelligit etiā bānitus de alia ciuitate illi cōfederata ſm Nellū in trac. bāni. in. ij. parte secūdi tēporis. q. xxxvj. inci. due ciuitates &c. et voluit Bal. in. l. etiam ante fi. s. de in. do. et Alexā. in. l. si conuenerit. in. §. si nuda. ff. de pig. ac.
128 ¶ † Pro quo facit qz bānitus de vno loco cēset bānitus de omnibus locis que sunt sub eodē dño ſm Albe. de rosa. in auth. qua in prouincia. s. vbi de cri. agi oportet, pro quibus faciūt optime dicta per Bald. in rubri. s. de fi. instru. in fi. et que ego etiā latius dixi in practica mea causarū criminaliū. in. cliij. char. in ver. cōsequen
129 ter queri potest &c. † No. ex isto tex. in ver. post legitimas et iuri cognitas probationes &c. qd ad hoc vt iudex possit cōdēnare reū de delicto nō sufficit sola cōtumacia ipsius rei: sed requirunt etiā vere et legitime probationes ipsius delicti. ita optime pbat iste tex. iuncto ver. aut fugā euadere potuerit &c. s. in hoc eodē tex. et ideo teneas mēti perpetuo qd cōtumax lz ex forma statuti debeat haberi pro cōfesso tn ad hoc vt valeat cōdēnatio de delicto cōtra accusatū vel inquisitū de crimine dz vltra ōtumaciā cōstare de delicto per veras probationes, et sic dz ōuinci de ipso aliter nō valet banum nec cōdēnatio, ita singu. dixit Specu. et ibi Jo. and. in tit. de accu. in. iiij. parte. in. §. fi. in. ix. col. in ver. sed pone A. fuit accusatus qd est sing. no. alle. ipse Specu. ad hoc. l. raptores. s. de epis. et cle. post prin. in verbo, cōmitti &c. et ibi etiā circa me. dicte legis. in ver. post legitimas probationes iuri cognitas &c. et ibi etiaz in fi. d. legis in ver. reperti et cōuicti fuerint &c. ad qd etiā poterat eodē mō allegare hunc tex. vbi est eadē litera, et idē versi. que oīa teneas perpetuo mēti pro adiuuādis amicis bānitis qn fuerunt bāniti propter eorū ōtumaciā et nō ex aliqbus alijs probationibus, et idē qd dixit Specu. vbi. s. voluit etiā Oldr. in ōsi. suo. lxv. inci. hic agit &c. post pn. in ver. et doc. iuris canonici &c. de quo etiā dixi in ōsi. meo * inci. dñe deus oīpotēs cui omne corpus &c. in. x. et. xj. char. et lz Jo. and. vbi. s. referat Guido. de suza. dicere istud esse veruz de iure sed qd ōtrariū seruat de facto tn dico qd per dicta verba nō probatur qd cōtrariū seruet de facto, nā cōsuetudo debet aliter probari q per

B B b ij

dictum vnius testis vt dixi in practica mea causaruꝫ criminaliū in
xj.char.post mediū,⁊ casu quo etiā hoc probaret̃ per testes vel in-
130 strumēta qđ ꝯtrariū seruaret̃ de facto istud nō releuaret q̃⁊†attē
di debet qđ de iure fit non autē qđ de facto fit, immo que de facto
fiunt nullam habent firmitatē vel robur: sed immo de facto reuo-
cantur ſm glo.no.in.l.si minor.ff.de euic.⁊ Bal. in.l.si pacto quo
penā.C.de pac.de quo latius dixi in.l.j.in prin in.vij.col.post me-
dium.ff.de questio. ¶ Itē pro predicta doctrina Specu.mihi vi-
detur esse tex.in aut.qua in prouincia.in.§.j.in versi.si tñ omnino
appareat obnoxi⁹.C.vbi de cri.agi oportet.⁊ in.l.ij.in.§.sin aūt.in
ver.⁊ cōuicti ⁊c.j.de his qui latrones occul. Itē etiā pro dicta do-
ctrina Specu.est optimus tex.in.c.deus omnipotens.in ver.nul-
lum ante verā iustamq; probationē iudicare aut cōdēnare debe-
131 mus ⁊c.ij.q.j. ¶ Et facit etiā in arg.illud† vcꝫ qđ qñ quis cōdēna
tur ex presumptionibus de aliquo delicto ⁊ nō ex veris ꝓbationi
bus tūc nunq̃ debet sibi imponi vera pena delicti sed alia mitior.
ita dixit Inno.in.c.q̃⁊verisimile.extra de presumptio.quod dictū
pro valde not.referunt doc.in.c.afferte.de presum.et Bal.in.l.nō
est verisimile.ff.quod met.causa.et in.c.j.in fi. quibus modis feu.
amit.⁊ idem voluit Bald.in.l.eius.§.j.in fi.ff.de testa.⁊ do. Abb.
in.c.auditis.in antepe.colū.de prescriptio ⁊ Pau.de cast. in cōsi.
suo.cxcvij.incip.visa inquisitione ⁊c.itē illud dictum Inno.etiam
sequitur do.Anto.⁊ Abb.in.c.quanto.de presumptio.⁊ in.c. con
stitutus.de testi.⁊ Oldra.in consi.cxcij.incip.viso diligen.⁊ Spec.
in titu.de presumptio.in.§.species.in ver.in summa.⁊ Pe.de an-
cha.in regula semel malus.in.x.colū.de quo latius dixi in.l. repe-
132 ti.in.vj.col.ff.de questio. ¶ †Et facit etiam ratio, nam cōtuma-
cia dicitur ficta probatio ⁊ non vera ſm do.Nellum in tracta.ban
nito.in.j.parte primi temporis.in.j.q.in vlti.colū.⁊ voluit Ang.
de are.in tracta.male.in verbo,qui iudex videns. in versic. queri-
133 tur tñ an tale statutum in prin.vbi plura ad hoc alle.†Sed in cau
sis criminalibus requirunt̃ ꝓbationes luce clariores. vt.l.fi.C. de
probatio.l.additos.C.de appel.l.absentē in prin ff.de pe.c.sciant
cūcti.ij.q.viij.c.epiphaniū.v.q.vlt. ergo nō sufficiet sola cōtuma-
cia ex qua resultat ficta probatio. ¶ Itē pro hac parte qđ contu-
134 macia dicat̃ ficta probatio facit optime.†Nā sñia lata contra ali
quem contumacē magis presumit̃ propter vitiū contumacie lata
q̃ propter ius partis,tex est in.l.preses.C.de pigno.et in.l.si ideo.
ff.de euictio.⁊ in.l.papinianus.in.§.meminisse.⁊ in.l.repudiātis.
§.fina.ff.de inoffi.test.⁊ in.c.si de emptio.⁊ vendi.que iura ad hoc
alleg.Ludo.roma.in consil.cccxxix.incip. presens consultatio. in
penul.col.vbi etiam alleg.Barto.in.l.sepe.ff.de re iudi.⁊ in.l. res
inter alios.C.quibus res iudi.non nocet.⁊ do.An.i.c. q̃uis.de re
iudi.⁊faciunt que latius dixi in singu.meo.iiij.incip.q̃uis aliquo
casu ⁊c.⁊ in practica mea causarum criminaliuꝫ.in.xxix.char.ante
135 medium. ¶ †Item pro dicta doctrina Specula.in.d.titu. de ac-
cusatione.in.§.fi.i.ix.colū. in.d. ver.sed pone.A. fuit accusat⁹ ⁊c.
et pro aliis superius adductis,facit optime in argu.singulare ver
bum do.Alexā.in.l.omne delictū.circa prin.ff.de re milita.vbi di-
xit qđ ad hoc vt occidens bānituꝫ gaudeat beneficio statuti per-
mittentis bānitum posse impune occidi debet occidere bānitum
ex veris probationibus delicti non autem bānitum ex cōtumacia
q̃⁊ tale statutū nō intelligit̃ de bānito ex cōtumacia.alleg.hoc vo
luisse Bald.⁊ Jo.de imol.in.l.mora.ff.solu.matri. qđ profecto est
136 singulariter not.ad multa ⁊ maxime†ad limitationē⁊ restrictio-
nem doctrine Bart.⁊ sequaciū in.l.vbi pactū.C.de transactio.vbi
dixit qđ si potestas inquirit cōtra occidētē bānitum qui ex forma
statuti poterat impune occidi qđ tūc quilibet de populo potest
comparere ⁊ ostendere bannum illius mortui ⁊ dictum statutum
et petere qđ contra eum vlterius non procedatur sed immo absol
uatur ab inquisitione contra eum formata, ⁊ iudex debet tūc desi
stere,et hoc etiam volunt alij plures docto.in pluribus ⁊ diuersis
locis quos retuli in.l.si quis ne questio.in.xxv.colū.ff. de questio-
nibus.⁊ in practica mea causarum criminalium in.xvij.char.circa
med.que doctrina Barto.et aliorum poterit limitari et restringi
vt habeat locum in occidente bannitum ex veris probationibus
delicti non autem in occidente bannitum in contumaciam,ita ex
dicto domi.Alexā.in.d.l.omne delictum poterit fieri dicta restri-
ctio quod vere tenendum est et perpetuo menti. Et pro istis etiā
faciunt que al's dixi in.l. infans ante med.in versic.circa tertium.
ff.de sica. de quo etiam dixi in practica mea causarum criminaliū
in.xxix.char. Tene menti predicta quia sunt magni ponderis et
vtilitatis.vide tamen Bal. in.c.j.in.vj.colum. versi.vtrum valeat
137 statutum de pace iura.firman.vbi dicit†quod valet statutum vo
lens qđ ex sola contumacia aliter non constante de crimine possit
quis ad mortem condemnari.ad quod allegat Specu. in titu. de
fideius.et Joan.an.in.c.veritatis. in fi.de dolo et contuma.in no
uella.et Barto.in.l.diuus.ff.de custo.reorum.quod dictum vide-
tur multum facere contra dictum Spe.superius allegatis, sed di
ctum Specu.videtur rationabilius vt de se patet.Ulterius not.
ex isto text.in ver.⁊ si appellare voluerint nullā damus licētiā ⁊c.

138 †qđ condēnatus de raptu honestarum mulierū non potest a tali
sententia appellare sed sibi est preclusa via appellandi vt hic.⁊ in
c.cū sit romana.de appella.⁊ sic habes vnum casum in quo a sentē
tia non appellatur.Sed alij etiam sunt casus in quibus a sentētia
non appellatur,nam confessus ⁊ conuictus non appellat.tex. est
in.l.ij.C.quorum appella.non reci.ad quod vide Lud.roma.in sin
gu.dcxxxvj.incip.de iure ciuili. ¶ Item cōdemnatus ex presum-
ptione iuris ⁊ de iure non potest appellare quia habetur pro con
fesso ⁊ conuicto.⁊ confessus ⁊ conuictus non appellat.vt in.d.l.ij.
ita singu.dixit Bal.in.l.si qui adulteri.C. de adulte. quod dictum
pro not.refert ⁊ sequitur do.Frā.bru.in trac.suo de indiciis ⁊ tor-
tu.in.vj.char.in.ij.colū.in princi.⁊ idem dixit Bald.in.l. quedam
mulier.ff.famil.ercis.in suis additio.que doctrina optime proba-
tur in.d.l.si qui adulteri.de quo etiam dixi in singu.meo. cxvj. in-
cip presumptio iuris ⁊c. ¶ Item licet possit appellari pro reo cō
dēnato ad mortem etiam ipso reo inuito.vt in.l.non tantuꝫ.ff.de
appellatio.⁊ ibi per docto.tamen hoc fallit nisi talis reus condē-
natus sponte confessus sit crimen,et in ea confessione perseuera-
uerit,nam tunc,nec ipse reus,nec alius pro eo poterit appellare,
ita not.dixit Ang.in.d.l.ij.C.quorum appella.non reci. de quo di
xi in singu.meo.ccj.incip.in confessum.⁊ in.l.j.in.§.itē diuus An-
to.in.iij.col.ff.de questionibus. ¶ Item non auditur creditor ne
corpus debitoris sepeliatur: quia est res nō recipiens dilationē,
ita dixit Specu.in titu.de appellatio.in.§.quibus in ver.viij.⁊c.
Quod dictum refert ⁊ sequitur do.Fely.in.c.sicut iudei.in.j.colū.
extra de iudeis.de quo dixi in singulari meo.cxcix.inci.in iure ex-
pressum.⁊ in.l.fi.in vlti.colum.versi.vlti.in hac materia.ff.de que-
stionibus.de quo etiam vide per Car.Alexan.in.c. qua fronte. in
139 iij.colum.de appella. ¶ †Item non admittitur appellatio a sen
tentia lata in possessorio.tex.est ibi glo.⁊ docto.in.l.vnica.C. si de
momenta.possessione fuerit appellat.Ad quod vide Ang. in cō
silio.xlvj.incip.viso puncto quasi per totum,⁊ omnino Jas.limi-
tantem in.l.j.C.de bono.posses.ſm tabu. ¶ Item ab executione
non potest appellari.tex est in.l.ab executione.C. quorum appel-
pella.non recip.et in.l. ab executore.ff. de appellatio. et vtrobiq;
per docto. ¶ Item verus contumax non appellat. l.j.C. quorum
appella.non reci.⁊ in.l.properandum.§.sin autem reus. ⁊ in.l.con
tumacia.ff.de re iudicata.cum similibus.de quo latius per domi.
Nico.Millum.in repertorio suo.in versi.appellatio.in.viij.colū.
in pluribus versi. ¶ Item a sententia interlocutoria de iure ciui-
li non appellatur. vt in. l. penulti.C. quorum appella. non recip.
¶ Item in causa fiscali: vel in causa principis in quo quis est con
dēnatus non appellatur.l.abstinendum.⁊.l.fi.C.quorum appella.
non recip. ¶ Item non appellatur a sententia lata super expēsis
post magnum interuallum sententie interlocutorie,ita dixit In-
no.in.c.sepe.de appel.quem refert ⁊ sequitur Ludo.roma.in sing.
suo.lxxxv.incip.nota vlti. ¶ Item a pena imposita a lege nō pōt
appellari.l.si qua pena.ff.de verbo.signi.⁊ in.c.quia nos.⁊ ibi glo.
de ap.⁊ voluit Joan.an.in.c.ad nostram.eo.titu.⁊ glos.in.c.super
his.de appella.⁊ Ludo.roma.in singu. ccxiiij. incip. a pena legis
vbi subdit qđ tamen a declaratione dicte pene bene potest appel
lari.ad quod allegat glo.quā dicit esse singu.in.c.cupientes.in.§.
qđ si per.xx.de electi.lib.vj.de quo etiam per Cardi.Alex.in.c.cō-
suluit.el.iij.de appella. ¶ Item a sententia pape non appellatur
sicut nec a sententia prefecti pretorio,ita dixit Specul. in titu. de
recu.in.§.recusari.versicu.sed nunquid alius ⁊c.et de hoc est text.
in.c.cuncta per mundum.ix.q.iij.⁊ voluit glo.ordi. in.c. sicut vni-
re.de exces.prela.⁊ domi.Nico.millus in repertorio suo.in verbo,
appellatio.in.vij.col. in versi. appellari non potest.de quo etiam
per Ludo.roma.in consi.clj.inci.circa propositum ⁊c.⁊ latius per
Cardi.Alexan.in rubri.extra de appellatio.in.xij.colum.in prin.
¶ Item non potest appellari ab imperatore ad papam in tēpo-
ralibus ſm glos.in.c.quoniam.x.distin. de quo tamen vide domi.
Nico.millum in dicto suo reperto.in dicto ver.appellatio. in. vij.
col.in pe.versi.incip.appellari non potest ⁊c. ¶ Item nō appella
tur ab his que conscientie iudicis relinquūtur ſm Lud.roma. in
consi.suo.cccliij.quē refert Millus in dicto ver.appellatio.in.vij.
colū.in vlti.versi.vbi latius hoc examinat: de quo etiā per Jas.in
l.quisquis.C.de procura.in vlti. col. ¶ Item appellari nō potest
ab his que arbitrio iudicis committuntur ſm Inno.in.c.fi.de fe-
riis.quē refert Millus in dicto ver.vl.vbi latius de hoc loquit̃.et
per Alex.in cōsi.cccxx.inci.viso themate in.ij.col.⁊ latius ⁊ me-
lius per do.Fely.in.c.exceptionē.in.ij.col.de excep. et per Card.
Alexan.in rubri.extra de ap.in.xiiij.colū. ¶ Item appellari non
potest a sentētia ꝟ illum qui obligauit se stare sententie ferende ꝑ
aliquē, q̃⁊ talis obligatio habet vim renūtiatiōis appellationis.
ita dixit do.Ant.in.c.quintauallis.in ver.x.differētia.de iureiur.
quē refert ⁊ sequit̃ Millus vbi.s.in.ix.col.in.vj. versi. quod tamē
ego limito si iuste sententia erit ⁊ eque, al's non tenebit̃ stare illi
sententie: sed poterit ab ea appellare per tex.singularem in.l.si li-
bert⁹ ita iurauerit.ff.de operis libertorū.⁊ hoc etiā voluit Bald.
in.l.societatē.

in.l.societatem.in fi.ff.p socio.vbi not.loquitur in materia ista ad
ppositum illius text.d.l.libertus ita iurauerit et pro hoc est glos.
nota.in.l.penulti.ff.de arbitris.quam ad hoc pro nota.refert ꝛ se-
quitur Ange.de are.in tracta.maleficiorum.in verbo,contra vo-
luntatem dicti Titij.in fi.j.colum.de quo latius per Alexand.in
consilio suo.xxviij.incipien.visis ꝛ accurate.in.vj.colum.in.j.vol.
vbi allegat.l.si libertus.ꝛ.d.glo.l.penulti.ff.de arbitris.ꝛ in consi-
lio suo.cxxxj.incipien.in causa vertente.in vlt.colũ.in.ij.volu.pro
quo facit.c.veniens.et.c.quintauallis.de iureiuran.et que dixit
Pau.de cast.in consilio.lxxij.incipien.primo ꝛ ante ꝛc.in.ij.colũ.
ad finem.¶ Item appellari non potest a sentẽtia lata per episco-
pum ex iurisditione prorogata per laicum:quia hoc priuilegium
est specialiter concessum episcopo ab imperatore ẜm dominum
Anto.in.c.quintauallis.ver.differentia ꝛc.de iureiuran.quem re-
fert ꝛ sequitur Millus vbi.s.in.ix.colum.in.vij.versicu.¶ Item
non potest appellari a sententia lata super causa que celeritatem
desiderat.text.est in.l.fi.ff.de appella.reci.de quo latius per Lud.
roma.in singulari suo.dccc.incipien.a sententia ꝛc.¶ Item non
appellatur a sententia principis.text.est in.l.j.ff.a quibus appel.
non licet.et habetur in.c.ipsi sunt canones.ꝛ in.c.cuncta per mun
dum.ix.q̃one vlti.ꝛ in.l.ij.in.§.exactis.ff.de origi.iur.tamen hoc
fallit,nisi ipse princeps ferat sententiam ex relatione alterius:nã
tali casu poterit a tali sentẽtia appellari.ita not.dixit Lu.ro.in cõ
silio suo.cccccxxj.incipien.circa ppositam questionem.in princi.
pro quo dicit esse text.in.l.j.in principio.ff.quando appellã.sit.et
in.c.biduum.§.si quidem.ij.q̃one.vj.quod dictum pro not.refert
et sequitur do.Paris de puteo in tractatu suo sindicatus.in.xix.
charta.in.ij.colum.in fine.¶ Item a sententia primi decreti non
appellatur,nec a sententia confirmatoria.ẜm Ange.in consi.xlvj.
incipien.viso puncto.et in consilio.cvij.incipiente,dicta constitu-
tio ꝛc.Ad quod allegat Dyñ.in.l.si finita.in.§.iulianus.ff.de dã.
infec.et Barto.in.l.si forte.eodem titu.et idem dixit Rapha.ful.
in consilio.cxlv.incipien.quoniam plurime.¶ Item non potest
appellari a sententia qua pnuntiatur q̃ persona procuratoris sit
legitima.ẜm Angelũ in consilio.cxl.incipien.statutum p̃dictum.
¶ Item a facto suo nemo potest appellare,vt habetur in.l.a sen-
tentia.ff.de appella.et voluit Ang.in consilio suo.cciij.incipien.
ex primo laudo ꝛc.¶ Item a iuramenti delatione non appella-
tur.ẜm Rapha.fulgo.in dicto consilio suo.cxlv.incipiẽ.quoniam
plurime.ad quod allegat iura de quibus ibi per eum.de quo la-
tius per Iaso.in.l.si quãdo.in vltima colum.s.vnde vi.¶ Item
non potest appellari a sententia inter alios nisi ex iusta causa.ẜm
Rapha.fulgo.in consilio suo.clxv.incipien.In questione propo-
sita ꝛc.in fi.prime columne.allegat.l.a sententia.ff.de appellatio.
in princi.et de appellationibus recipien.l.j.in princi.¶ Item ab
impositione mulcte non potest appellari quando iudex in prece-
pto seu in citatione expressit quantitatem mulcte future:quod
secus esset si dictam quantitatem non expressisset.ita dixit multũ
nota.Oldra.in consilio suo.xv.incipien.circa processum ꝛc.vbi p
hoc allegat bonas rationes ꝛ iura.de qua materia vide etiã Bar.
et alios in.l.j.ff.si quis ius dicen.non obtem.et illud dictũ Oldra.
est nota.limitatio.ad.l.eos.s.de modo mulctan.et intelligit hoc
Oldra.vbi.s.etiam si talis mulcta excedat legitimum moduz seu
140 legitimam quantitatem.quod est nota.¶ † Item non appella
tur a sententia sortis vel fortune,cum fortuna in mundo non ha-
beat superiorem.ita dixit Bal.in.l.fina.in princi.in.j.columna.s.
cõmunia de legatis.et ibi Ias.eum refert ꝛ sequitur:veruntamen
est q̃ si quis ex tali sententia fortune enormiter lederetur posset
petere illam melius reformare,nisi illa esset firmata per sententiã
iudicis que transiuisset in rem iudicatam.ita nota.dixit Bal.in.l.
maioribus.s.communia vtriusq; iudic.quem refert et sequitur
Ludo.roma.in consilio suo.cccclxxj.incipien.lucrum autem ꝛc.et
Cardi.Alexan.in rubrica.extra de appellatio.in.xv.colum.ꝛ Ias.
in dicta.l.fi.s.communia de lega.¶ Item appellari nõ potest per
monachum vel alium clericuz a disciplina vel correctione sibi im-
posita ab abbate vel ab alio superiore.ẜm Innocẽ.in.c.ad nostrã.
de appella.quem refert et sequitur Bal.in repertorio suo.in ver-
bo,appellatio.in versicu.appellari non potest per monachuz ꝛc.
quod dicit esse verum,nisi excedatur modus:quia tunc posset ap-
pellari ẜm eum ibi ꝛc.de quo etiam per Cardi.in consilio xij.inci-
piente,commune ꝛ homines ꝛc.in.ij.columna.¶ Item appella-
ri non potest a missione in possessionem bonorum hereditariorũ
ex edicto diui Adria.ita dixit glo.fi.in.l.ij.s.de edicto diui adria.
tollen.que alibi non reperitur ẜm Bald.in repertorio suo in ver-
bo,appellatio.versic.appellari non potest ꝛc.Sed dicas q̃ de hoc
est text.in.l.quisquis.s.quorum appellat.non recipi.quem text.
141 allega.dicta glos.pro suo dicto.¶ † Item vbi periculum est in
mora non admittitur appellatio a sententia.ẜm Specu.in tit.de
appel.in.§.in quibus casibus.in versic.viij.et eum sequuntur do-
cto.in.c.qua fronte.per glo.ibi,de appella.ꝛ hoc ibi firmat Card.
142 Alexand.in.iij.colum.in versi.glo.in verbo,decedat.¶ † Item
notorie criminosus nõ potest appellare.text.est ẜm vnum intelle
ctum.in.l.constitutiones.et ibi Barto.ff.de appella.ꝛ voluit Ca-
no.per illum text.in.c.cum sit romana.de appellat.vbi est ad hoc
text.et in.c.peruenit.et in.c.consuluit.de appellat.et dixit Cardi.
Alexan.in dicto.c.cum sit romana.in.iij.colum.q̃ ex hoc aduoca
tus debet esse cautus ne permittat pcedi contra criminosum tãq̃
notorie criminosum,nisi prius discutiatur de notorietate crimi-
nis:quia si procedatur et pronuntietur contra eum tanq̃ contra
notorie criminosum non poterit appellari,de quo latius ibi p eũ.
¶ Item non potest appellari a sententia lata a iudice delegato,
143 cum clausula † appellatione remota.ita habetur in.c.pastoralis.
et ibi late per omnes,maxime per Cardi.Alexan.extra de appel-
latio.et vide late p Moder.in tracta.clausularum.in verbo,clau-
sula appellatione remota.per totum.et de dicta clausula vide do.
Pari.de puteo.in suo tractatu sindicat⁹.in.xviij.charta.in.ij.col.
et quis possit committere causaz appellatione remota.vide doc.
in dictis locis.Item dicta clausula cuius sit effectus.vide Cardi.
Alexan.in.c.inquisitioni.in p̄mo nota.et in.c.ij.requiris.in scd̃o
et tertio not.de appellatio.et Hostien.in summa.in tit.de appel.
in.§.fina.et do.Feli.in.c.j.in.j.colum.de rescrip.et in.c.significaue
runt.in vlti.colum.de exceptio.et in rub.de appellatio.in.iij.col.
et in.c.veniens.le second.in.iij.colũ.de testi.et Barba.in consilio
xliiij.in.iiij.volu.et Specu.in tit.de appellatio.§.in quibus.versi.
qd̃ autem.et in.§.nunc dicamus.versi.circa.et in titu.de legato.in
§.nunc ostendendum.versi.xiiij.ꝛ Bald.in.l.j.ff.de officio prefec.
preto.et Ioan.de imol.in.l.j.§.fi.ff.a quibus appella.non licet.et
Ludo.roma.in consilio.ccxj.in.j.colum.qd̃ consilium inci.allega-
tiones doctoris ꝛc.et per me in singulari meo.ccxcv.incipien.clau
sula appellatione remota.et isti sunt omnes casus qui mihi pre-
sentialiter occurrunt in quibus appellatio non admittitur.
¶ Et scias etiam quod plures sunt casus in quibus admittitur
appellatio,attamen sine appellatione sententia nunq̃ transit in
144 rem iudicatam.† Et primus casus est in sententia lata in causa
criminali:nam talis sententia condemnatoria non transit in rem
iudicatam,licet ab ea non sit appellatuz:et ratio potest assignari,
nam transitus in rem iudicatam causatur ex tacito consensu con-
demnati.c.qd̃ ad consultationem.de re iudic.quod fieri non põt:
q2 nemo est dominus membrorum suorum,vt in.l.liber homo.ff.ad
legem aquil.et sic non potest tacite consentire morti sue vel alteri
pene corporali non appellando.et hanc opinionem q̃ talis sentẽ
tia si est condemnatoria non transeat in rem indicatam:secus si est
absolutoria.tenet Ioan.de ana.in.c.de his.in fi.de accusatio.pro
qua dicit esse text.in.l.vnius.in.§.cogniturum.ff.de questionib⁹.
vbi litera dicit quocunq; tempore reo postulante negari non de-
bet defensio.et allegat etiam ea que habentur in.l.non tantum.
ff.de appellatio.et facit etiam quod voluit Bar.in.l.diui fratres.
ff.de penis.et illud dictum Ioan.de ana.refert ꝛ sequitur do.Lu.
bolo.in consilio suo.xxxiiij.incipien.soleo ꝛc.circa finem.de quo
dixi ego etiam in repetitio.mea.l.fi.in.xviij.q̃one extraordinaria.
s.de probatio.vbi videre poteris.¶ Item alius est casus in quo
sententia non transit in rem indicataz,videlicet in sententia lata
145 † a peritis in arte,vtputa ab obstetricib⁹,vel a medicis:an vul-
nus sit mortale,vel an cicatrix sit remansura,vel in similibus:nam
sententia talium psonarum nunq̃ transit in rem indicatam,adeo
quod si postea appareat dictum peritioris contrarium asserentis
reuocabitur prima sententia.ita dixit Ioannes and.in additio.
ad Specula.in titu.de homici.§.j.versicu.pone qd̃.A.vulnerauit
B.et idem firmat Bald.et Rapha.in.l.ab hostibus.§.j.ff.solut.
matrimo.et Ludo.roma.in.l.cum quidam.in.§.qd̃ dicitur.ff.de
acquiren.heredita.et do.Anto.et Abb.in.c.proposuisti.de pba.
et bene facit tex.in.l.si qui adulteri.s.de adul.vbi absolutoria sen-
146 tentia lata † ex presumptionibus potest sine appellatione retra
ctari ex validiori presumptione.et subdit do.Ant.in dicto.c.pro-
147 posuisti qd̃ sententia lata † ex consilio doctoris potest semp sine
appellatione retractari si consiliuz alterius peritioris in contra-
rium inueniatur.et idem dixit Ludo.roma.in dicto.§.qd̃ dicitur.
et Ioan.de ana.in.c.significasti.le.ij.in.ix.columna.de homic.vbi
satis late examinat hunc articulum.de quo etiam p doc.in.l.diu⁹.
ff.de re iudica.et p Ludo.roma.in consilio.ccxxviij.incipien.Pro
plena discussione ꝛc.in fi.¶ Alia est etiam sententia que nõ trãsit
148 in rem iudicatam,videlicet † quãdo fertur sententia sup re que
habet causam vel grauamẽ successiuum:vtputa si fertur sententia
q̃ quis stet in carcere,tunc talis sententia nõ transit in rem iudi-
catam,licet ab ea nõ fuerit appellatuz infra debitum tempus:sed
semp poterit ab ea appellari cum grauamẽ sit semper in fieri:ideo
semper oritur ius apellãdi et semp dicitur infra decem dies a die
grauaminis ex quo successiue grauatur.ita pbatur in.c.ex parte.
de ap.ex quo facit text.in.l.j.§.penulti.ff.de vsufruc.accrescẽdo.et
hoc etiam voluit Bal.in.l.fi.s.de episc.audiẽ.in versi.scd̃o querit:
quidam stetit in carcere ꝛc.vbi dicit q̃ licet aliquis nõ appellaue-
rit a precepto de capiendo,vel a captura secuta infra decem dies

et steterit in carcerem per mensem, et ultra poterit etiã appellare: quia successiue grauatur stando in carcerem, ideo poterit appellare. et idem videtur esse de mente Specu. in titu. de appellatio. in §. restat. in versicu. et nota. in vlti. colũ. et idem volunt docto. in. c. c. ex parte. et facit quod voluit Joan. an. et Joan. de imol. in. c. dilectus. eo. ti. Et faciunt dicta per do. Phili. de perusio. post alios in. c. super eo. le second. in. j. colum. et per eundem latius in. d. c. ex parte. in. iij. colum. in versicu. v. et vlti. infertur &c. eodem titu.

149 ¶ † Item alius est casus in quo sententia non transit in rem iudicatam, videlicet in causa matrimoniali. ita tenent doct. in. c. lator. extra de re iud. et in. c. consanguinei. eo. titu. et do. Anto. in. c. fraternitatis. in. xl. colũ. de testi. & in. c. iurauit. in princ. in. iij. colũ.

150 de probatio. ¶ † Item alius est casus in quo sententia nõ trãsit in rem iudicatam, vcz sententia nutriens peccatuz per partes remissibiles. fm do. Anto. in. c. fraternita. in. xv. colũ. extra de testi. et voluit glo. in. c. lator. eo. titu. et do. Anto. in. c. iurauit. in. j. colũ.

151 extra de probatio. ¶ † Item alius est casus vcz in sententia lata super etate si fuit lata ex aspectu quando in ea non fuit adhibita plena cause cognitio, sec9 si adhibita fuisset plena cause cognitio. fm Bal. in Margarita sua. in verbo, sententia. in. x. q. quem referunt & sequuntur Moder. in. c. consanguinei. de re iudi. ¶ Item est alius casus. s. quando sententia est lata super iure non renunciabili. ita dixit do. Anto. in. c. si diligenti. in. vj. colũ. de foro. cõpe.

152 ¶ † Item alius est casus in quo sententia non transit in rem iudicatam, videlicet quando sententia est lata cõtra pauperem qui propter eius paupertatem non potest appellare, vel non potest appellationem prosequi: nam tunc talis sententia non transit in rem iudicatam. ita dixit Innocen. in. c. ex ratione. de appellatio. & ibi do. Ant. et Abb. et alij. et idem voluit Bal in. c. si qui testium. extra de testi. & in. l. ij. §. si quis in iudi. ff. si quis caut. et Bald. in. l. nummis. ff. de in lit. iuran. et Bal. in. c. j. de eo qui mittitur in pos. rei ser. causa. et Bal. in. l. acceptam. §. de vsu. et Barto. in. l. si procuratorem. in. §. ignorantes. ff. mandati. & Ang. post Bart. in suis additio. ad Barto. in. l. illud. j. de anno. et tribu. lib. xj. et Alexan. in additio. ad Barto. in. l. omnes. eo. titu. et Matthe. de matha. in notabi. suo vltimo. et Fran. de crema. in not. suo. cxxj. et Bald. in. l. fi. §. de conditio. inser. et Guil. de cu. in. l. eos. §. de appellatio. vbi dicit se euasisse quendam a pena furcarum qui propter suam paupertatem sententiam luere non poterat. quẽ referunt Mod. in dicto. c. ex ratione. de quo lati9 dixi in. l. j. §. preterea. in. xix. col.

153 ff. de questionibus. ¶ † Item alius est casus, videlicet quãdo ille qui habuit sententiam contra se non potuit appellare, vel appellationem prosequi infra debitum tempus propter absentiam iudicis vel alio modo est impeditus facto iudicis: nam isto casu sententia non transit in rem iudicataz. ita habetur in auc. item si appellatio. et hoc voluit ibi Barto. §. de tempo. app. in. §. hoc autẽ quoq3. in auc. vt spon. largi. et not. docto. in auc. ei qui. §. de tẽpo. appellatio. & glo. & docto. in dicto. c. ex ratione. de appellationib9. et glos. in. l. arbitro. §. dolo. ff. de dolo. et Archi. in. c. anteriorum. ij. qõne. vj. & domini de Rota. in decisione sua. xcix. in antiquis. q3 tñ limitant doc. quando ipe appellans per recursum ad superiorem vel alia via non potuerit sibi prouidere, al's secus: quia tunc non deberet restitui, sed ipsa sentẽtia firma remaneret cũ trãsinerit in rem iudicatam. ita dixit do. Anto. in dicto. c. ex ratione. in v. qõne. et Ludo. roma. in. l. ij. ff. de re iud. quos refert et sequitur

154 domi. Alexan. in consilio suo. ccxcvj. in. v. colum. ¶ † Itez alius est casus in quo sententia non transit in rem iudicatam qui ponitur in. c. cum Bertholdus. de re iudi. et ibi dominus Anto. ponit alium casum. ¶ Item alios q3plures casus in quib9 sententia nõ transit in rem iudicatam ponuntur in titu. §. quorum appellat. non reci. & in titu. quando appellatio non est necessa. Item alium casum. vide in. l. si pretor. in. §. marcellus. ff. de iudicijs. Item aliũ casum. vide per Innocen. in. c. fraternitatis. extra de frigi & male. Item alium casum. vide in. c. licet causam. de proba. & in. c. venerabilis. de exceptio. et in. l. diuus. ff. de re iudi. Alium casum habes in. l. admonendi. ff. de iureiuran. & in. c. ex tuarum. de purga. cano. Alium habes in. l. fi. §. si ex fal. instru. et in hac materia vide text. et ibi Barto. in. l. si sponsus. in. §. si vxor. ff. de donatio. inter viruz et vxorem. et illum text. dicit singularem Bald in. l. cum allegas. in. ij. colũ. §. de vsur. et vide alium casum similem in quo sententia non transit in rem iudicatam quem ponit Alberi. de rosa. in rubrica. ff. de vsuris. et vide omnino que dixi in repetitio. mea. l. fi. §. de proba. in. xviij. questione extraordinaria. vbi posui omnes predictos casus &c. et vide Jaso. in repetitio. l. admonendi. in. xviij. colũ. ad finem. ff. de iureiurã. modo post predicta mihi oritur dubitatio circa materiam dicte appellationis, vcz dicitur in lege qõ condemnatus de raptu mulieris non potest a tali sententia con-

155 demnatoria appellare. ¶ † Sed quero an poterit dicere saltem de nullitate dicte sententie in quo puto dicendum qõ sic, et hoc a simili: nam a sententia lata in possessorio de iure ciuili non appellatur. l. vnica. §. si de momentanea possessio. fuerit appellatũ. et habetur late per Barto. in. l. ũ. ff. de appellatio. recipi. et dixi. §. tamen licet appellari nõ possit tamen potest dici de nullitate. ita dixit Bald. in dicta. l. vnica. in penulti. colum. et in. l. j. in. iij. colũ. §. ne liceat in vna eademq3 causa tertio prouo. Et facit ratio: quia regulariter de nullitate cuiuslibet sententie dici potest, vt in. l. j. §. j. ff. de ferijs. et. l. si expressim. vbi per Barto. et alios. ff. de appellationibus. et in clementina prima. de re iudic. et hanc partem tenet Jason in. l. j. in. v. columna. in princi. ff. de iureiuran. et in. l. j. in versicu. iij. et vlt. limita &c. §. de bono. posses. fm tabulas. de quo articulo vide etiam Rapha. cuma. in consilio. xxxvj. incipiẽ. proponitur &c. per totum. et Specula. in titu. de exceptio. et replicatio. §. iij. versicu. item nota fm Ubertum. & in titu. de appellatio. §. j. versicu. quid si vnus. et Cardi. in clementina prima. in. xiij. qõ.

156 de re iudica. et per Alexan. in. l. j. ff. de ferijs. ¶ † Quinimo nullitas potest proponi licet appellatio sit sublata: per clausulam appellatione remota, vt in. c. inter ceteras. de re iudicata. et not. in. c. licet excommunicatio. de sententia excommunicatio. in. vj. et per glo. in. c. ex conquestione. de restitutione spoliatorum. de quo etiam per Bald. in additio. in titu. in ver. dicit statutum. et per Bald. et Ange. in. l. j. §. qui pro sua iurisd. et per Bald. in. c. sancimus. quo tempo. miles. et in. l. j. de iuris et facti ignorantia. et per Bar. in. l. ũ. §. si pretor. ff. qui satisda. cogan. et per Specu. in titu.

157 de sententia. §. vt autem. in versiculo. hoc autem. ¶ † Quinimo etiam post executionem sentẽtie potest dici de nullitate fm Bal. in. c. sepe. in penulti. columna. de appellationibus. et Salice. in. l. si preses quasi desertam. §. quomodo & quando iudex. & dominus Feli. in. c. ea que. in. iij. columna. de re iudic. et Soci. in consi. suo. x. incipiente, Insignis doctor &c. in vltima columna. in quarto volumine. & Cardi. in consilio. lxxj. incipien. feriatim &c. in. ij. colum. ¶ Scias etiam qõ licet in tali sententia raptus non admittatur

158 appellatio. vt in hoc text. tamen potest† limitari nisi in ipsa sententia grauamen notorium contineretur: nam tunc condemnatus per sententiam de crimine raptus poterit ab ipsa sententia appellare. ad quod dicendum moneor per glo. notabilem. in. c. ex conquestione. extra de restitutione spoliatorum. in verbo, appellationem. que voluit qõ si a sententia est prohibita appellatio, talis prohibitio non habet locum quando grauamen est notoriuz. quam glo. ad hoc pro notabili refert et sequitur Abb. in consilio xliiij. incipiẽ. in presenti questione pro qua faciunt dicta per Pe. de anchar. in consilio. ccxij. incipien. de iure communi &c. circa finẽ. vbi dicit qõ statutum prohibens qõ contra sententiam nõ posset opponi de nullitate non habet locum in nullitate que constat ex inspectione actorum. et facit etiam quod voluit Joan. de imola in. l. fina. ff. a quibus appellare non licet. in. xj. columna. in versicu. tertio limitat Baldus &c. vbi dixit q3 stante statuto quod contra instrumentum publicum non possit opponi aliqua exceptio nisi except. solutionis quod tamen poterit opponi alia exceptio que notorie ex inspectione ipsius instrumenti apparet: vtputa quod promissio est sine causa. allegat in argumẽ. l. fina. §. de edicto diui Adriani tollen. et not. per Bald. in. l. si non sortem. §. j. ff. de conditione indebiti. Pro quo etiam faciunt dicta per Innocen. in c. j. de officio vicarij. et hanc partem etiam quam tenet Joannes de imol. in dicta. l. fina. tenet etiam Oldra. in consilio. cvj. incipiẽ. quod litere executiue. et idem tenet Joannes de imola. in. l. si expressim. ff. de appellationibus. et in. l. de pupillo. in. §. qui opus. ff. de operis noui nuntiatione. vbi refert dominos de Rota sic tenere. et adduci potest etiam notabile verbum Bald. in. l. si ex predijs. C. de euictio. vbi dixit quod stante statuto qõ contra instrumentum nulla possit opponi exceptio quod tamen poterit opponi exceptio euidens ex inspectione instrumenti. quod dictum refert Barbatia. in. c. cum in iure. in penultima charta. in vltima columna. de officio delegati. et Ludo. roma. in consilio suo. xlij. incipien. visis que egregie &c. et nota. verbum Bald. in. l. eum qui duas. §. de adulterijs. vbi dixit quod si quis occidit bannitum quando bannum est nullum, et apparet bannum non abolitum nec cancellatum, tunc ipse occidens non cadit in aliquam penaz. quod tamen dicit esse verum dummodo nullitas sit latens: sed secus dicit: si nullitas sit patens adeo qõ oculis inspiciatur: quia tunc punitur tanq3 si occidisset non bannitum, quod est summe notandum. et faciunt plura et plura alia que ad hoc propositum adduxi copiose forte vltra omnes in. l. j. in. §. si serui quasi. in. ij. iij. et. iiij. colũ. ff. de questionibus. et vide etiam in hac materia domi. Alexan. in consilio suo. lxxvij. inci. in causa et lite in. vij. colũ. in. ij.

159 volumine. vbi inter alia dicit † q3 quando nullitas sententie est euidens q3 tunc impeditur executio ipsius sententie etiã si trãsiuit in rem iudicatam. ad quod allegat Innocen. in. c. ex ratione. extra de appellat. et Barto. in. l. iiij. §. condẽnatum. ff. de re iudi. et Cy. et alios in. l. ab executione. §. quorum appellatiõ. non recipian. & Specu. in tit. de litis cõtestatione. §. quando autem. versi. quid de causa nullitatis. & in titu. de libel. conceptio. §. nunc dicẽdum. versicu. quid si sententie &c. de quo latius per do. Alexan. in dicto

dicto consi. ¶ Nolo etiam in materia ista omittere vnũ, videlicet
160 ꝙ licet ab aliqua sententia sit prohibita † appellatio, vt dixi.s.i
in pluribus casibus, tamen etiam in illis casibus potest ille qui
ꝓhibetur appellare implorare officium iudicis perviam suppli-
cationis ⁊ recursus, qui superior cõsiderata equitate dꝫ annuere
tali petitioni.ita dixit Ludo.roma.in consilio suo.cccxxv.incipi.
161 quo ad primam ⁊c.in vlti.colũ.vbi † inquit ꝙ q̃uis aliqua consti
tutio excludat generaliter quodcunq; remedium, nunq̃ tamen
intelligitur excludere implorationem officij superioris, qui con-
siderata equitate eius officium debet annuere imploranti.alleg.
l.j.§.quesitum.ff.de separatio.et.l.plane.⁊.l.fina.ff.de petitio.he-
redita.et idem tenet do.Alexan.in consilio suo.ccccxxxv.incipiẽ.
In causa domine Barto.de blanchetis.in.j.col.vbi ad hoc alleg.
Bal.in.l.fi.ad finem.s.de tempo.appella.et ibi Salic.et Pau.de
leaza.in clemen.j.de sequestra.posses.et fruc.et Salice.in.l.fi.circa
vltimã colũ.s.de sententijs ⁊ interlocu.omnium iudicũ.et Inno.
in.c.ex literis.de restitutio.in integrum.⁊ Abbas in.c.querelam.
de procuratoribus.et Ioan.de imol.in.l.ex consensu.in.§.fi.ff.de
appellationibus.et idem voluit Barto.in.l.j.§.et parui.ff.quod
vi aut clam.et Bal.et Ange.in.d.l.plane.et in.d.l.fi.ff.de petitio.
heredita.et do.Anto.in.c.itẽ cũ quis.de restitutione spoliatorũ.
et Pet.de ancha.in dicta clemen.j.de causa possessio.⁊ proprieta.
et in repetitione.c.canonum statuta.in.lxxiij.col.in versi.subdit
qđ licet.de constitutio.Ioan.de imol.in.l.fi.ff.a quibus appellare
non licet.et Alexan.in consilio.cxiij.incipien.viso themate.⁊c.in
vltima colũ.in.v.volu.⁊ Ioan.de imol.in consilio suo.cxlv.incip.
visis ac diligenter.in.ij.et in.v.colũ.⁊ in consilio.cxlvj.incipien.in
causa nauis ⁊c.et ibi in.vj.colum.in versic.et ideo cum similis ⁊c.
162 dicit notabile verbũ, † videlicet qđ in causa recursus ad superio-
rem non probatum potest probari et non deductum deduci sicut
in causa appellationis.iuxta.l.per hanc.s.de tempo.appellatio.
¶ Item qđ statutum tollens appellationem non tollat recursuꝫ
ad superiorem per viam supplicationis vel querele.voluit Abb.
in.c.ex parte.le.ij.de officio delegati.et Barba.in consi.suo.cxliiij.
incipien.viso puncto.in.j.charta.et in consilio.lxxviij.incipien.
visis ⁊c.in penultima charta.et in cõsilio.lxxxviij.incipien.viso.in
vltima charta.in.iij.volumine.et Corsetus in nota.in verbo, que-
rela.incip.vbi sumus in casu ⁊c.et voluit Ias.in.l.vbi pactũ.in.v.
colum.s.de transact.⁊ in.l.j.in.vij.col.ff.de iurisdic.omnium iudi.
vbi singu.dixit ꝙ si ex forma statuti in causa criminali nullus de-
bet admitti ad aliquam exceptionem nisi personaliter cõpareat,
163 † poterit tamen implorari officium iudicis vt ipse iudex capiat
informationes ꝙ ipse inquisitus est cleric⁹, vel ꝙ ille occisus erat
bãnitus, ⁊ ex forma statuti poterat impune occidi.⁊ dicit ꝙ Ang.
in dicta.l.plane.ff.de petitio.heredi.dicit qđ ista practica est vsus
164 infinitis vicibus.et alleg.ad hoc alios plures † docto.dicẽtes ꝙ
ille qui ex forma statuti non admittitur ad excipiendum nisi sa-
tisdet: ꝙ potest implorare officium iudicis cum officium et exce-
ptio differant realiter ⁊ essentialiter tantũ. ¶ Item alleg.etiam
Alberi.de rosa.post Iaco.butri.in dicta.l.fi.ff.de petitio.heredi.
165 vbi dicunt qđ stante statuto † qđ in causa capitali non admitta-
tur aliquis procurator ad aliquam exceptionem vel declinatoriã
opponendam, sed principalis debeat personaliter comparere ꝙ
si procurator comparet non debet opponere exceptioneꝫ nec de-
clinatoriam, sed implorare officium iudicis. ¶ Allegat etiã ipse
Iason vbi.s.Specu.et Ioan.and.in titu.de instrumentoruꝫ edi-
tione.§.fi.versi.sed quid si debitor.vbi dicit ꝙ si pars renuntiauit
productioni testium vel instrumentorum cum iuramento: que re-
nuntiatio valet.c.si vero.de iureiuran.tamen debet procurare te-
stes recipi ex officio iudicis.et hoc etiam voluit Ioan.de imol.in
c.ij.de proba.et Lapus in.c.q̃uis.de pac.in.vj.et Alexan.in auf.
166 iubemus.s.de iudicijs. ¶ † Adduco etiam Iaso.vbi.s.ꝙ si ali-
cui preclusa est via excipiendi: puta quia lapsus est terminus sta-
tutus a iudice vel a lege, vel iam est lata sententia ꝙ potest tamen
implorari officiuꝫ iudicis vt se informet de tali exceptione.⁊ ideo
aduocatus debet esse cautus in hoc.ſm Ange.Fulgo ⁊ Moder.
in.l.nam et postea.in.§.si damnetur.ad fi.ff.de iureiuran.et Ang.
in.l.fina.in.ij.colũ.ff.de petitio.heredi.vbi dixit ꝙ istud est tenen-
dum fixum menti et nunq̃ exeat de memoria. ¶ Adducit etiam
Iaso.in dicta.l.j.in.viij.colum.ff.de iurisdi.omnium indic.Bald.
167 in.l.si ex cautione.in.ix.qõne.s.de non nume.pecu.† vbi dicit qđ
si exceptio non numerate pecunie vel non numerate dotis nõ po-
test amplius opponi: puta propter lapsum temporis, tamen offi-
cium iudicis in locum illius exceptionis deficiẽtis potest implo-
rari.et idem dicit tenere Bal.in.l.in contractibus.in princi.in.ij.
nota.eo.titu.de non nume.pecu.et Bal.in.l.illicitas.in princ.per
illum text.ff.de offic.presidis.et subdit Iaso.vbi.s.ꝙ ista faciunt
contra Bal.in.l.in cause.la.j.in princi.ff.de minoribus.vbi dixit
qđ si ex forma statuti contra instrumentum publicum nulla po-
test opponi exceptio an possit restitutio in integrũ a minore con
tra tale instrumentum videtur finaliter tenere qđ non: tamẽ dicit
ipse Iason se putare indubitanter contrariũ per supradicta, cum
in integruꝫ restitutio veniat officio iudicis, vnde exclusa quacũq;
exceptione ex forma statuti, nõ tamen intelligitur exclusum offi-
cium iudicis, vt dictum est: et multo minus in minore.per id qđ
vult glo.singularis in.l.postq̃ liti.in glo.fi.s.de pact.que dixit qđ
in generali exclusione nunq̃ intelligitur excludi beneficium resti-
168 tutio.in integ.competens minori. ¶ † Et facit glos.nota.in.l.j.
in glo.penult.s.si de momenta.possessio.fue.appellatum.que di-
xit qđ in casibus in quibus non admittitur appellatio potest ta-
men minor implorare restitutionem in integrum aduersus talem
sententiam.ad qđ etiam allegat glos.in.l.et si sine.in.§.fi.ff.de mi-
noribus.ita dixit Ias.in dicta.l.j.in.viij.col.ff.de iurisdi.omnium
iudi.pro quibus omnibus faciunt que ego dixi in singu.meo.88.
incipien.stante statuto ⁊c.et in alio singu.meo.clxxxix.incipien.
dolus futurus.⁊ in practica mea causarum criminaliũ.in.cj.char.
cum duabus chartis ibi sequen.pro quibus faciunt optime dicta
per do.Floria.in.l.si irruptione.in.§.ad officium.in.iij.colũ.versi.
169 per que iura ⁊c.ff.finium regundo. ¶ † Et scias predicta omnia
esse vera in casibus predictis nisi statutum non soluꝫ tolleret ap-
pellationem et omnem exceptionem, sed etiam tolleret defensio-
nem: nam tali casu etiam intelligeretur sublatus recursus ad su-
periorem quocunq; modo.ita nota.dixit Barto.in dicta.l.j.§.et
parui.ff.qđ vi aut clam.quem ad hoc refert et sequitur Abb.in.d.
c.ex parte.le.ij.de officio delega.et Ludo.roma.in cõsil.suo.lxxvj.
incipien.in causa nobilis viri ⁊c.in vlti.colum.et do.Fran.de are.
in consilio suo.cxlvij.incipien.visa ⁊c.in.ij.colum.et Salic.in.l.ita
nobis pudor.s.de adult.et do.Feli.in rubri.extra de except.in.j.
colum.et Iason in.l.vbi pactum.in.v.colum.s.de transac.⁊ Bal.
in.l.j.in penulti.colum.s.de condi.indebi.et Pau.de cast.in con-
silio suo.lxxiij.incipien.viso compromisso.in.ij.colum.⁊ Alexan.
in dicta.l.plane.ff.de petitio.heredit. ¶ Sed limita tamen dictũ
Barto.et sequacium vbi.s.esse verum et procedere in causis ciui-
libus, sed non procedere in causis criminalibus: nam in causis cri-
minalibus etiam si statutum tollat omnem exceptionem ⁊ defen
170 sionem, tamen non tollit recursum ad superiorem, quia † licet
princeps ⁊ sic lex viua possit de plenitudine potestatis tollere de-
fensionem in causa ciuili et pecuniaria, tamen hoc non potest fa-
cere in causa criminali.ita singulariter dixit Bald.in.l.iij.in.§.si is
pro quo.ff.qđ quisq; iuris.qđ dictum refert et approbat do.Feli.
in.c.dilecta.in.vj.colum.de excep.et in.c.cum olim.in vlti.colum.
de re iudi.et Soci.in cõsilio suo.cxx.incipien.memini me alis con-
suluisse ⁊c.in.ix.colum.in versi.tertius casus.in.iij.vol.et idem vo
luit do.Fran.de are.in consilio suo.clxv.incipien.sicut Ioannes.
in.xiij.colum.in versi.ad obiecta ⁊c.et Socinus in consilio.clxiiij.
incipiente.visa bulla ⁊c.in septima columna.in versicu.tertius
quando princeps ⁊c.et in consilio.clxvj.incipien.in causa que ver-
titur ⁊c.in secunda columna.in versic.tertius casus ⁊c.vbi dicit ꝙ
omnes doctores tenent dictam doctrinam Bald.in dicto.§.si qs
pro eo.Et idem etiam videtur dicere Barto.in.l.filiusfamilias.in
secunda columna.versicu.sed an tunc.ff.de donationibus.⁊ domi
nus Paris de puteo in tractatu sindicatus.in trigesima charta.
in tertia columna.in.c.incipiente, an potestas qui misit ⁊c.de quo
etiam dixi in.l.vnius facinoris.in.§.cogniturum.in.xj.columna.
ff.de questionibus.⁊ latius in singulari meo.clxxxviij.incipiente,
defensio ⁊c.et in practica mea causarum criminaliũ.in.lv.⁊ in.cxl.
171 charta.vbi videas. ¶ † Item limita etiam predictam doctri-
nam Barto.et sequacium nisi essemus in facto ita notorio qđ iu-
dex suppleret ex seipso et non ad petitionem partis ſm Bald.
in dicta.l.plane.ff.de petitio.heredita.quem ibi refert et sequitur
Alex.plura hic in hac materia adducens, de quibus ibi per eum.
172 ¶ † Et ad primam limitationem adde Innoc.in.c.que in eccle-
siarum.de constitutio.vbi dixit quod officium iudicis non potest
tolli per statutum.quem refert et sequitur Bald.in Margarita
sua.in verbo, statutum.in.iij.versicu.vbi dicit qđ statutum non
potest funditus impedire quin officium iudicis imploretur: quia
etiam princeps non potest tollere nec auferre imploratioueꝫ nec
defensionem cum sit de iure naturali: que doctrine superius alle-
gate iudicio meo in totum tollunt dicta per Albericum de rosa.
in tertia parte statutorum.questione.liiij.incipiente.item queri-
tur an valeat statutum qđ in criminalibus non possit appellari.
173 vbi † tenet quod tale statutum valeat, quod mihi videtur non
esse verum per iura predicta.Tene menti predicta quia vere non
fallor sunt nota.et lucri ac honoris plena et multum quotidiana.
¶ Redeundo ad textum huius legis nota.etiam ex eo quod ra-
piens ancillam vel libertam punitur solum pena mortis et non
publicantur eius bona, sed reseruantur venientibus ab intesta-
to.Quod secus in rapiente aliam mulierem liberam honeste vi-
uentem: nam tunc raptor punitur pena mortis ⁊ bona sua appli-
cantur ipsi mulieri rapte. ¶ Ex quo patet qđ magis punitur ra-
piens mulierem liberam quã seruam vel libertam.Secus tamen
174 est in delicto homicidij: quia † occidens seruum magis punitur

ꝙ occidens liberũ hoīem:nā occidens seruū tenetur domino ad
pretium,et punitur etiam pena mortis,vt habetur in.l.j.§.pre-
terea.ff.de fica.sed occidens liberum hominem punitur solum de
homicidio.de quo per Specu.in tit.de iniur.⁊ dāno dato.in.§.ij.
et per scribentes in.d.§.preterea.differt etiam homicidiũ a raptu
175 in alijs personis ꝙ in seruis ⁊ liberis.† Nam occidens christianũ
magis punitur ꝙ occidens infidelem.ſm glo.in.c.rebaptizare.de
consecra.distin.iiij.ꝙ secus est in occidente christianum,quia po-
test anima saluari licet corpus perdatur.et ideo dixit glos.in.c.si
176 heres.xxiiij.qō.iij.† ꝙ maius peccatũ est interficere paganum ꝙ
christianũ.¶ Item etiā magis punitur occidens infantē ꝙ virũ
perfecte etatis,quia magis est execrabile et crudele homicidium
in infante ꝙ in maiore.ita dicit Salice.in.l.penulti.ō.de ficar.per
177 illum textum,ibi.¶ † Item magis punitur occidens clericū ꝙ
occidens laicum.ita dixit glo.in.c.sicut qui.xvij.q.iiij.et idē dicit
glo.ibi esse in monialibus,quia occidens monialem magis puni-
178 tur ꝙ occidēs aliam feminam.¶ † Item magis punitur homi-
cidium recens ꝙ homicidiũ antiquum.ita dixit glo.in.l.si diuti⁹.
ff.de penis.que omnia al's retuli in.l.j.§.preterea.in vlti.col.ff.de
ficarijs.de quo homicidio antiquo vide omnino que dixi in sing.
179 meo.cccclilij.incipien . cursus temporis ⁊c.¶ † Nota etiam ſm
Bal.ex isto tex.ꝙ associans aliquem dicitur ei prestare auxilium,
quod intellige verum ante maleficium,secus autē post maleficiũ
cōmissum:quia tunc non dicitur proprie talis associatus prestare
opem vel auxilium maleficio.ita dixit do.Feli.in.c.sicut dignum.
in.ij.colũ.de homicidio.vbi ad hoc allegat Barto.in.l.nō solum.
in.§.si iuramento.ff.de iniurijs.sed voluit allegare Bar.in.l.furti.
in.§.ope.ff.de furt.vbi dicit se vidisse multos assessores errare in
hoc.et idem dixit Barto.in.l.si quis in graui.in.§.si quisꝗ.ff.ad
sylle.et Bar.et Bal.in.l.raptores.ō.de epis.et cleri.subdit postea
do.Feli.in.d.c.sicut dignum.qō tamē verum est qō cōtra associan
tem post delictum oritur presumptio cōsilij vel occulti auxilij per
quā talis cogitur ꝓbare contrarium.ita dicit se ita intelligere.qō
not.Bal.in.l.non ideo minus.in pe.colũ.ō.de accusa.vbi limitat
nisi quis ignoranter prestitisset auxiliũ,de quo ibi latius per eũ.⁊
per me in.l.si.in.vij.col.ff.de fica.¶ Item circa hunc tex.⁊ hāc ma
teriam scias ꝙ multis modis dicit̃ quis prestare auxilium malefi-
cio,de quo per Cepo.in consi.suo.xxxiiij.incipi.si vnꝗ.in.v.⁊.vij.
col.et per Ange.de are.in tracta.maleficio.in verbo,et dicto male
ficio semper astitis.in verbo,quero qua pena ⁊c.de quo dixi ego
180 in.l.si.in.viij.col.ff.de fica.¶ † Et dicit̃ etiam prestare auxilium
maleficio assistens armatus licet arma non moueat vel extrahat.
ita voluit Inno.in.c.continentiam.extra de cler.percus.qō dictũ
commendat Bal.in.l.data opera.in.ij.col.ver.item notandũ est.
ō.qui accus.non pos.et ibi etiam in.xxij.col.⁊ in.l.j.post prin.ō.de
ser.fugi.et idem tenet Pet.de ancha.in regula,accessoriũ.de reg.
iur.in.vj.et Ioā.de ana.in.c.si ꝑfodiens.de homici.⁊ in.c.ita quo-
rũdam.de iudeis.Et pro hoc facit tex.in.c.sicut dignum.in.§.illi
autē.de homici.quem ibi in.iij.colũ.ad hoc ponderat do.Feli.vbi
etiam alleg.Bar.in.l.iij.§.armis.ff.de vi ⁊ vi arma.vbi dixit ꝙ ille
qui habet arma ad latus licet non ponat manū ad ea,tñ dicitur
intulisse vim cũ armis.ꝙ etiam voluit Lu.ro.in sing.suo.ccclxxx.
incipi.insultus ⁊c.ita etiam ſm eū dixit Albe.de rosa.in.ij.parte
statutorum.q.xxxviij.et do.Maria soci.dicēs se ita in facto obti-
nuisse in.c.qualiter ⁊ quādo.le.ij.art.lx.extra de accusa.Et idem
181 tenet Pet.de ancha.in consilio suo.cexij.vbi dicit † qō in iure est
regula ꝙ ille dicitur auxiliari ex cuius presentia insultatus reddi
tur timidior.alleg.Inno.in.d.c.continentiam.et Bald.in.l.non
ideo minus.in pe.colũ.versi.item quero.ō.de accus.vbi dicit verā
esse theoricā ꝙ vbi insultans efficitur audacior ⁊ insultatus timi-
182 dior dicitur tunc esse prestitum auxiliũ.¶ † Et ideo dixit Inn.
ſm eum in.c.petitio.de homi.ꝙ si clericus assistens bello iniusto
nihil facit sed presentia sua accendit pugnantes,tunc homicidia
secuta faciunt eum irregularem.qō etiam tenet Abb.in.c.signifi-
183 casti.le.ij.super glo.in verbo,voluntatem.eo.titu.† Sed secus est
in clerico qui videt aliquem furca suspendi:et qui videt duellum
aliquor qui nō efficitur irregularis , lʒ grauiter peccet ſm Spec.
in titu.de dispensatio.in.§.iusta.in versi.item religiosus ⁊c.in fi.
184 ¶ † Item vltra predicta vide etiā Bal.in.l.raptores.ō.de epis.
et cler.vbi similiter dicit ꝙ ille qui stat armatus cũ aliquo lʒ arma
non extrahat vel aliũ actum faciat,tamē dicit̃ ferre opē ⁊ auxiliũ.
et idē tenet Bal.in.l.ij.ō.de ser.fugit.⁊ Bal.in.l.hec verba.in fi.ff.
de his qui notā.infa.⁊ in.l.j.§.in eo.⁊ ibi Ludo.roma.ff.ad sylle.
185 ¶ † Et facit dictum Ang.in.l.quemadmodum.ff.de inoffi.test.
vbi dicit ꝙ qui hʒ ensem in manu ⁊ minat̃ mihi,dicit̃ preparatus
ad me offendendum cum armis,adeo ꝙ ipsum possum offende-
re,ꝙ est not.et idem dixit Bal.in.c.j.C.qñ liceat se sine iudi.vind.
Et circa materiam minarum vide Ias.in.l.j.in.vj.⁊.vij.colũ.C.de
ser.fugi.⁊.d.Floria.in.l.si seruus.circa fi.ff.ad leg.aquil.¶ Adde
186 etiam † qō quis dicit̃ etiā prestare opem seu auxiliũ post malefi-
cium cōmissum:vtputa associādo malefactorē vel sibi prestando
auxiliũ ad euadendũ:et istud auxilium non punit̃ vt maleficium
nec prestās tale auxilium non pōt puniri vt prestans opem male-
ficio,qm̃ non prestitit ad maleficium cōmittendum sed ad euadē-
dũ,ideo tenetur ex titu.de his qui latrones.l.j.⁊.ij.ita dixit Ang.
de are.in tracta.malefi.in verbo,et dicto maleficio semp astitit.in
versi.quero qua pena ⁊c.post me.in ver.querit Bar.⁊c.vbi etiam
alle.Bar.in.l.furtum.in.§.non cōmittit.ff.de fur.⁊ Bar.et Ang.
in.d.l.j.de his qui latrones.Et subdit Ang.de are.vbi.ō.qō dicta
de isto dante auxilium post delictum cōmissum sunt vera ꝙ talis
auxiliator nō punitur vt prestans opem maleficio ꝙ tñ hoc fallit
nisi per prius esset datum consilium ad maleficium cōmittendū:
puta dicendo:facias tale maleficium qm̃ te adiuuabo ad euaden-
dum:nā tunc ex illa spe data videt̃ datum auxilium ad maleficiū
committendũ,et tenet̃ eadem pena qua cōmittens.ꝙ est no.⁊ de
hac materia auxilij ꝑstiti vide que lati⁹ dixi in.l.si.in.vj.vij.⁊.viij.
colũ.ff.de fica.⁊ oīno Alexā.in.l.is qui opem.ff.de fur.et que dixi
in practica mea cārum crimina.in.xviij.char.cum tribus chartis
187 ibi sequē.vbi latius locutus sum.¶ † Nota vlterius ex isto text.
in ver.in sua pudicitia remanere voluerint ⁊c.ꝙ mulier non nu-
bens dr manere in pudicitia.Et idem etiā dicas in muliere nubē-
te,qr etiam dicitur viuere in pudicitia.ita ꝓbat tex.in.l.mulier.in
§.cum proponeretur.et ibi Bart.ff.ad trebel.per quem text.dicit
188 ibi Bar.† ꝙ si testator dixit in testamēto:relinquo vxori mee do
nec caste ⁊ honeste vixerit ꝙ relictū debet habere etiā si transeat
ad secunda vota,qr tunc etiam dicitur caste ⁊ honeste viuere.pro
quo est tex.in.c.nicena.xxxj.dist.quem text.alleg.ad hoc Bart.in
d.§.cum ꝓponeretur.licet eũ corrupte alleget.et facit.l.castitatis.
ō.de adul.et.l.si.ō.de legi.tuto.de quo etiam vide latius per Ang.
in.§.cum igitur.in aut̃.de non eligen.scdo nuben.⁊ in.d.§.cũ ꝓpo
neretur.vbi vltra Bal.hic facit differentiā:an tale verbũ vel tale
legatum sit factum a patre vel a filio vel a marito vel ab extraneo.
de quo etiam per doct.in.d.l.si.ō.de indic.vidui.de qua materia.l.
quando mulier perdat legatum si transeat ad secunda vota.vide
Abb.in.c.qō te.de cleri.coniuga.⁊ in.c.vt clericor.de vita ⁊ hone.
cleri.⁊ Bal.in.l.cum filius.§.si.ff.de lega.ij.et omnino Fede.de se.
in consi.suo.xxxvj.incipi.casus talis est ⁊c.⁊.d.Ias.in.l.j.in.j.colũ.
ō.de leg.⁊ Pau.de cast.in.l.decreto.ō.ex qui.cau.infa.irro.⁊ Bal.
in repert.suo.in verbo,mulier.⁊ Ange.in aut̃.de nup.in.§.soluto
igitur.et Ias.in.l.si.in vlti.colũ.ō.de indic.vidui.d.Fran.de aret.
in.l.moribus.in.xij.colũ.cum seq.ff.de vulga.⁊ pupil.et eundē.d.
Fran.de are.in consilio suo.xl.incipi.presuppositis ⁊c.in pe.colũ.
189 vbi dicit † ꝙ si vxor est relicta vsufructuaria a marito in bonis
suis non perdit vsumfructum si transit ad secunda vota.vbi alle-
gat ad hoc text.in aut̃.de nup.in.§.si vero solum vsumfructum.et
in aut̃.hoc locũ.ō.si mulie.secũdo nup.circa quam materiam vide
que dixi in consi.meo incip.casus talis est:quidam Ioannes.al's
incipit,Gratia dñi non me deserat.vbi late locutus sum in mate-
190 ria.¶ † Nota etiam ex hac lege ꝙ raptor non potest cōtrahere
matrimonium cum muliere rapta,ꝙ tamen intellige esse verum
de iure ciuili sed secus est de iure cano.quia de iure canonico mu-
lier rapta potest contrahere matrimonium cum raptore.ita dicit
text.in.c.pe.⁊ si.extra de raptoribus.et habetur in.c.de puellis.et
in.c.tria.⁊ in.c.deniqꝫ.xxxvj.q.ij.et vtrobiqꝫ per doc.et cũ isto tex.
ꝙ non possit raptor cōtrahere cum muliere rapta.concordat tex.
in aut̃.de rap.mulieribus.col.ix.Ex quibus apparet ꝙ in hoc ius
canonicum ⁊ ius ciuile cōtrariātur.quid ergo est tenendũ.Dicas
ꝙ in hoc preualet ius canonicũ iuri ciuili duabus rationibus.Et
191 primo qr † matrimonium cũ sit vnum de septem sacramētis eccle
sie debet regi seu regulari non iure fori sed iure poli:⁊ nō ſm leges
ciuiles sed ſm canones,vt habetur.ij.q.iij.in.§.hinc colligit̃.vbi
tex.aperte hoc dicit.Et in istis spũalibus recte intelligi pōt illud
192 qō dicitur ꝙ † leges ciuiles non dedignant̃ sacros canones imi-
tari,vt habetur in.c.j.de noui oper.nun.et in.c.pe.⁊ si.de secundis
193 nupt.et in.c.clerici.de iudi.⁊ in.c.j.de iura.calum.† Et lex ciuilis
in huiusmodi spũalibus videtur velle subijci dispositionibus ca-
nonicis,vt in aut̃.vt clerici apud proprios epos.in.§.pe.⁊ in aut̃.
de ecclesia.titu.in.§.j.⁊ in aut̃.de mona.in.§.si.et hoc voluit glos.
in.c.si.de secun.nup.et Abb.in.c.vt clericorum.in.ij.col.de vita et
hone.cle.Et ideo quicquid dicant leges ciuiles circa ꝓhibitionē
vel permissionē matrimonij nō stamus illis sed canonibus.vnde
non stamus legibus dicentibus qō si.fa.non potest cōtrahere ma-
trimonium sine consensu eius in cuius potestate est:nec etiam sta
mus legibus dicentibus qō rector prouincie cum prouinciali,vel
tutor cum pupilla non potest cōtrahere,vt habetur de istis in tit.
ō.si rector prouin.et in titu.de interdicto matrimonio.⁊ in titu.ō.
si quacunqꝫ predi.potestate.Et hoc est ideo,quia in matrimonia-
libus que sunt spiritualia,vt dixi,stamus iuri canonico.Et hoc
etiam patet in simili in causa heresis in qua tanꝗ de re spirituali
stamus iuri canonico,et iudices seculares non possunt se de ea in-
tromittere.ita dicit text.in.c.inquisitionis.in.§.prohibemus.de
hereti.in.vj.Et ex his rationibus est idem dicendum in repudijs

diuortijs

diuortijs ⁊ impedimentis matrimonialibus in quibus stamus iu
ri canonico.que omnia ponit Fede.de senis cōsulens pro hac par
te in consilio suo.xxxvj.incipien.Casus talis est maritus vxori ⁊c.
subdens,quid enim sciunt leges quod compater cum commatre
vel cum filiola sua spirituali non possit contrahere matrimoniuꝫ
vel cum sponsa sui consanguinei etiam illo mortuo,et similiter di
cit quid sciunt leges ciuiles de illo titulo extra de eo qui cognouit
consangui.vxo.sue.vel de eo qui duxit in matrimo.quam polluit
per adulte. Et idem quasi per omnia dixit Abb.in consil.suo.xij.
incip.vt clare materia thematis ⁊c.in.ij.colum.in.j.volumi.vbi re
fert Fede.de se.in.d.consi.xxxvj.de quo ego latius valde dixi in.d.
consi.meo incip.gratia domini non me deserat ⁊c. quasi per totū.
Et predicta etiam magis haberent locum quando verteretur ta
194 lis causa in terris ecclesie: quoniam† quādo ius ciuile ⁊ ius cano
nicum sunt diuersa seu discrepantia tunc quādo sumus in terris
ecclesie statur iuri canonico,ita dixit Bartol.in.l. priuilegia.s̄.de
sacrosan.eccle.immo in terris subiectis tēporali iurisditioni eccle
sie debent etiam inter laicos seruari canones et non leges ciuiles
data inter illa iura discordia,ita dixit Abb.in.c.si duobꝰ.in.ij.co-
lum.de appellatio.⁊ dicit quod hoc firmat ibi Hostien. ⁊ qđ com
muniter hoc tenent docto. Ex quo infert ibi Abb.qđ in terris ec
clesie non valet statutum laicorum contra ius canonicuꝫ sicut nec
statuta clericorum,et idem dixit ipse Abb.in.c.qđ clericis. in pe-
nulti.colum.de foro compe.⁊ idem tenet Alex. in cōsi.suo.clxxvj.
incipien.viso themate ⁊c.in.j.colum.in.ij.volu.et ex hoc dicit ibi
195 Alexan.† qđ in terris ecclesie valet testamentum coram duobus
testibus,de quo etiam per Angel.in consi.suo.ccxxxiij.incipiē.in
causa ⁊c.in vlti.colum.⁊ per alios plures docto.in pluribus ⁊ di-
uersis locis quos refert domi.Alexan.in dicto consi.suo.de quibꝰ
omnibus latius ⁊ copiosius dixi in dicto consi.meo in quo osten-
didi.l.j.⁊.ij.⁊.l.femine.s̄.de secūdis nuptijs esse correctas per ius
canonicum,ad quod adduxi alia plura iura et rationes quas hic
196 omitto breuitatis causa ⁊c. ¶ † Nota vlteriꝰ ex isto tex.ſm Bal.
et alios quod non solum raptor mulieris honeste punitur pena
mortis;sed etiam eadem pena punitur receptans eum vel mulie-
rem raptam,ita probat iste tex.ad qđ facit tex.in.l.j.ff.de recepta.
197 et in.l.eos.s̄.de fur.† Sed ista regula quod receptator delinquē-
tis ⁊ ipse delinquens pariter puniantur limitatur pluribus mo-
dis,⁊ primo limitatur in receptante delinquentē affinem vel con
iunctum qꝛ talis receptator mitius punitur.tex.est in.l.ij.ff.de re
cepta.pro quo facit,nam ignosceñ.est ei qui voluit sanguineꝫ suū
qualitercunqꝫ redimere vt in. l.j.ff.de bonis eorum qui ante sen-
ten.sibi mor.consci.ita dixit Oldra.in consi.suo.liij.incipien.con-
sueuit ⁊c.in vlti.col.post prin.quod etiam dixit Bal.in.l. ⁊ si legi-
198 bus.s̄.si contra ius vel vtilita.pub.pro quibus facit,† nam iura
prohibentia communionem cum excommunicato non compre-
hendunt coniunctos ipsi excommunicato.vt est tex. in.c. quoniā
multos.xj.q.iij.⁊ in.c.inter alia.de senten.excom.⁊ facit.l.pe.ff.de
postu.vbi dicitur quod quis nō prohibetur assumere aduocatio-
nem contra rempublicam pro aliquo affine vel coniuncto. lꝫ pro
199 alijs fit secus.vt habetur in.l.ij.s̄.de aduoca. diuerso. iudi. † Et
facit no.verbum Ange.in auf.quibus modis naturales efficiun.
legit.in.§.j.circa med.vbi dixit quod licet al's meretrix tanq̄ tur-
pis persona non possit institui heres a fratre excluso fratre,vt ha
betur in.l.fratres.s̄.de inoff.testa.hoc tamen ſm eum ibi fallit in
200 meretrice cōiūcta que poterit heres institui excluso fratre.† Et
facit singulare verbum domini Nelli in tractatu suo bannitorum
in.iij.parte secundi temporis.q. liij.incip. queritur duo ciues ⁊c.
vbi dixit qđ stante statuto qđ bannitus possit impune occidi qđ
tamen etiam hoc casu frater vigore talis statuti non poterit occi-
dere fratrem:quod dictum pro valde no.refert et sequitur Cepo.
in consi.suo.v.incipien.casus talis est ⁊c.in.v.colum.post princ.et
idem tenuit Dy.in.l.si adulterium cū incestu.§.liberto.ff.de adul
te.de quo latius dixi in singu.meo.ccx.incipiē.iura sanguinis ⁊c.
201 et in.l.diuus adrianus.in.j.colum.ff.de parrici. ¶ † Et facit tex.
in.l.j.§.q̄uis.ff.vbi pupi. educa. debe. vbi habetur qđ licet quis
non possit cogi ad sumendum onus alimentandi aliquem:tamē
hoc fallit propter affinitatem,quia affinis poterit cogi accipere
onus seu curam alimentandi pupillum eius affinem. ⁊ illum tex.
multum not.ibi Bald.ad vnum videlicet qđ licet nemo cogatur
acceptare cōpromissum vt habetur in.l.iij. in.§.tam et si.ff.de ar-
202 bi.† tamen hoc fallit in persona coniuncta vtriqꝫ litiganti quia
talis ratione coniunctionis poterit cogi suscipere compromissuꝫ
de lite inter eos vertente,quod dictum pro valde not.refert et se-
quitur domi.Fran.de crema in no.suo.lix.incip.nemo cogitur ⁊c.
et facit.l.humanitatis.s̄.de excus.tuto.vbi habetur quod licet tu
tor teneatur suscipere defensionem litium pupilli. vt in.l. fi.s̄.de
admi. tuto. tamen non tenetur litigare pro pupillo contra eius
coniunctum vel affinem. et faciunt etiam plura adducta ad hoc
per Ludo.ro.in.l.si vero.in.§.de viro.in.xvij.fallen.ff.solu matri.
et per do.Fely.in.c.cum quidam.in penul.col.extra de iureiuran.
203 ¶ † Et facit etiā not.verbum Bal.in consi.suo.xxxiiij.incipien.
casus talis est Guido.⁊c. in fi.in.iij.volu.et ibi in consil. sequenti.
vbi dicit qđ coniunctio sanguinis aliqualiter excusat consangui-
neum si non accusauit consanguineum de crimine lese maiestatis
de quo dicto feci mentionem in singu.meo.clxiiij.incip.nemo de-
204 bet ⁊c.in finalib.verbis. ¶ † Limita etiam supradictam regulā
videlicet qđ receptans reum qui cōmisit delictum punitur eadeꝫ
pena qua punitur ipse delinquens nō habere locū in illo qui non
volūtarie sed coacte receptat talem reum vtputa si essent plures
rei criminis insimul ⁊ accederent ad domum alicuius boniviri no
cturno tempore et dicerent ei, nisi aperias nobis ostium te com-
buremus in domo,tunc si talis iusto timore aperit domum ⁊ eos
receptat nō debet puniri aliqua pena,ita dixit domi. Floria.in.l.
omnibus.ff.de noxa.quod dictum cum infinit. vt dixerim simili-
bus retuli in.l.j.in.§.preterea.in.iiij.colū.ff.de questionibus. vbi
videas omnino.et in.l.j. in prin. in.xij.colum.ff.de sica.in versicu.
item facit ad predicta ⁊c.et in.d.l.j.§.fina.in vlti.colum. ¶ Item
predictam regulam potes etiam limitare vt non habeat locuꝫ in
205 illo qui† ignoranter receptat bannitum seu alium reū criminis,
nam talis non debet puniri aliqua pena ſm glo.in.d.l.j.in fi.ff.de
receptato.quod etiam voluit Bald.et ibi dominus Fely.in prin.
in.c.a nobis.de excep.pro quo facit illud,vcꝫ quod ignorātia ex-
cusat a delicto vt latissime dixi in.l.si quis ignorans.in.ij.⁊.iij.col.
ff.de sica.vbi omnino videas in materia. ¶ Et in quātum dixi.s̄.
quod receptator excusatur seu mitius punitur si receptat coniun
ctum vel affinem per iura.s̄. allega. mihi videtur idem dici posse
206 in receptante delinquentem† maxima amicitia iunctum: cū ha
beamus quod idem operatur maxima amicitia quod operaꝛ affi
nitas seu coniunctio sanguinis.vt habetur in.l. cum allegas.j.de
castren.peculio.lib.xij.et voluit glo.in.c.penul.de testa. in.vj. ⁊ fa
cit glo.et quod ibi dixit Abb.in.c.requisisti.de testamen.⁊ hoc vo
luit Cy.Salice.et Alexan.⁊ Jaſ.in.l.exigendi.s̄.de procurato.et
Cy.in.l.inuictus.in.iij.colum.s̄.eo.de procu. Pro quo facit opti
me text.in.l.ij.in princi.in verbo, amici.ff.qui petant tuto. ¶ Et
facit tex.in glos.singu.in.l.in testamento.ff.de fideicom.liber.que
207 dixit quod† affectio facit qđ ex testamento non solēni quecunqꝫ
legata debeātur.de quo text. et glos.dixit plura singularia Jaso.
in.l.non dubium in.ij.colum.s̄.de testamen. Pro quibus faciunt
dicta per Bald.in.l. si in re.s̄. de testamen.manu. et per Soci. in
consilio suo.lxviij.incipien.Joan.⁊c. in penulti.colum. in princi.
et per Barba.in repetitio.l.cum acutissimi.in.xiiij. colum.in ver.
et si verbis daretur audacia ⁊c.s̄.de fideiusso.vbi conatur sustine-
re quod dispositio.d.l.cum acutissimi.et.l.cum auus.ff.de condi-
tioni.et demonstrationi.et.l.generaliter.§.cum autem. s̄. de insti
tu.et substitu.sub condi.fac.habeat locuꝫ etiam in persona valde
dilecta testatori, et hoc ex pluribus iuribus, et maxime propter
glo.in.l.j.j.in quibus causis colo.cēsi. lib.x. Sed istud dictū Bar-
ba.improbat Jaſ.in.d.l.exigendi.in penulti.colum.s̄.de procur.
Et pro supradictis faciunt etiam dicta per Barba. in consil. suo
lxxv.incipien.sapienter.in.iiij.colum.in.iiij.volu.et in eodem vo-
lu.in consi.xxij.incipien.clementissimum.in.ij.colum. Item facit
glos.no.in.l.j.j.de sica.que dicit qđ sicut dolus tollitur presumpti
ue propter coniunctionem vel affinitatem, ita etiam tollitur pro
pter magnam amicitiaꝫ. ¶ Et dixit Bal.in repertorio suo in ver
208 bo,amicitia† qđ maxima amicitia copulatus ꝓpinquo similis
est.ad quod allegat.l.late.§.amicos.ff.de verbo.significa.et idē te-
net ipse in.l.j.in.xiiij.colum.versi.quo ad primum.s̄.qui accus. nō
pos.⁊ dicit ibi ipse Bal.in. xxij.colum.qđ amici veniunt appella-
209 tione suorum. ¶ † Et dicit Bald.in additio.Specul.in titu.de
citatione,in verbo,quando citatus.qđ amicus comparens ꝓ ami
co citato est audiendus. Et ex istis ex quibus apparet qđ iura lo-
quentia in affine vel coniuncto sanguine habēt locum in amico
magna amicitia cōiuncto. Ego infero ad vnum multum singula-
210 re,vcꝫ† qđ sicut ego impune possum occidere illū qui fecit insul-
tum contra consanguineum meum vel affinem meum cum armis
pro defensione sua sicut ego possem pro me tali casu talem insul-
tantem occidere impune vt dicit Bald.in.l.raptores.in.ij.not.s̄.
de epis.⁊ cle.quem refert ⁊ sequiꝛ Jaſ.in.l.j.in.ij.col.s̄.de indi.vi-
dui.tollen.vbi plura adducit ad corroborationeꝫ huius dicti,ita
potero impune occidere insultantē cū armis amicum meū maxi
ma amicitia cōiunctuꝫ per predicta, qđ audacius affirmo qꝛ hoc
expresse voluit Bal.in.l.vt vim.in.fi.col.versi.quinto queritur.ff.
de iusti.⁊ iure.ꝓ quo alleg.que habenꝛ in.l.cū alienā.s̄.de lega.de
quo etiā ꝑ do.Pe.Phili.cor.in cōsi.suo.cciiij.in.ij.col. qđ incipit
pro decisione in.j.volu.⁊ ꝑ Alexā.in cōsil.cxix.inci.viso ꝓcessu,in
iij.col.in.vij.volu. Ex quibus oībus mihi videꝛ qđ male loquutꝰ
sit Salice.in.l.nullus.j.de malefi.⁊ mathe.vbi dixit qđ receptans
bānitū etiam sibi amicissimū debet puniri,qđ dictū Sali.optime
pōt reprobari ex superius adductis,ad que vide etiā que ego dixi
in singulari meo.ccclj.incip. amicitia magna ⁊c. vbi omnia quasi
superius dicta posui ad literam. Aliqua etiam alia notabilia hic

colliguntur a Bald. que p te videre poteris. ¶ Expeditus igitur de notabilibus venio ad glo. et capio primam glo. in verbo, honestarum. que glos. dicit esse secus in rapiente meretricem. ad quod alleg. l. que adulterium. §. de adulte. et l. verum. ff. de sica. Et dicit postea glo. ista q istud verbum honestarum determinat sequentia: vult enim dicere qd in quocunq casu et in quacunq muliere rapta, intelligitur dummodo sit honesta, als nõ haberet locum pena huius. l. postea gl. opponit et dicit qd ista lex videt esse superflua: quia idem dicit text. in. l. raptores. §. de episco. et cleri. soluit glo. et dicit q immo est superflua: quia in hac lege plura dicuntur que nõ dicuntur in. d. l. raptores, vt apparet ex inspectione ambarum legum. Et casu quo idem diceret hec lex qd dicit illa, tamen per hoc non vitiaretur, nec ista nec illa lex: quia hoc esset factum ad maiorem expressionem: et abundans cautela nõ nocet, vt in. l. testamentum. §. de testa. ¶ Capio modo secundã glos. in verbo, viduarum. que glo. querit que dicantur vidue: in quo remittit se ad ea que habentur in. l. malum. in. §. viduam. ff. de verbo. signifi. ad qd vide etiam Bal. in. l. deo nobis. in. iiij. colum. §. de episco. et cleri. et in. l. fina. §. de plagia. et dicam etiam aliquid infra. ¶ Ego autem circa hoc verbum et circa materiam viduarum aliqua adduco. Et primo scias
211 qd † vidua dicit etiã illa que nunq habuit virum. fm Barto. in. l. j. §. quando impera. inter pupil. et viduas. vbi ad hoc allegat Inn. in. c. significantibus. de officio delegati. item dicitur etiam vidua mulier que fecit diuortium. l. vir mulieri. ff. de donatio. inter virum et vxorẽ, licet ɔtra hoc faciat tex. in. §. j. in auþ. quomodo opz episcopos. ad quod etiam videas glo. in dicta. l. j. §. quando impera. inter pupil. et viduas. in versi. viduas. Proprie autem fm cõmunem vsum loquendi vidua dicitur illa cuius maritus mortuus est, vt in. c. vidua. xxxiiij. distin. quod verum est si a marito cognita fuit,
212 als secus. fm Abb. in. c. ex tenore. in fi. de foro compe. ¶ † Item vidua etiam dicitur que habet virum inutilem. fm glo. in. l. fi. §. de plagia. pro qua facit dictum Joan. and. in addi. Specu. in titu. de cri. fal. in rubri. vbi dicit qd si duo ludunt ad par vel impar et vnus dicit impar, vincit: licet sint pares si vnus denarius erat falsus, qr perinde est ac si ille denarius non adesset ad quod alleg. l. eleganter. in. §. qui reprobos. ff. de pigno. actio. ad quod etiam poterat
213 allegare glo. not. in. l. ij. §. de hereti. que dicit † q falsus denarius non est denarius. qd etiam dixit glo. in. c. vera iustitia. xlv. distinc. quam glo. alleg. ad hoc Jo. de ana. in. c. ad falsariorum. in fi. de crimine fal. et in. c. fi. in fi. eo. titu. et illam glos. in. d. l. ij. §. de hereti. p nota. ad hoc allegauit Alexã. in consilio suo. ciiij. incipien. qd statutum &c. in. ij. colum. in. j. volu. ¶ Pro quibus facit text. in. c. inter corporalia. circa medium. de translatio. episc. vbi dicit tex. q ecclesia dicitur orbata episcopo quãdo habet epm inutilem: et ibi etiã est bona glos. ad hoc. et faciunt dicta per Soci. in consilio. xxix. incipien. in questione &c. in penulti. colum. in. v. volu. Et facit glos. in. c. fraternitatis. de frigi. et malefi. in. iiij. glos. et quod dixit Bal. in auþ. preterea. §. vnde vir et vxor. et facit glo. in. l. iij. §. de offi. pfe. preto. oriẽtis. que dixit qd episcopus inutilis degradatur. ¶ Et faciunt dicta per Jaso. in. l. si is qui pro emptore. in. liij. colum. ad fi. de vsuca. vbi alleg. glo. in dicta. l. fi. §. de plagia. per quam dicit fm
214 eum Bal. in dicta. l. fi. not. verbum, videlicet q † priuilegia que dantur mulieribus viduis dantur etiam inutiliter nuptis que habent maritum inutilem, qd est not. quia plures mulieres huiusmodi conditionis modernis temporibus reperiuntur quibus necesse est vt sint vir et vxor propter eorum maritorum inutiles et
215 nullius valoris vel vtilitatis. ¶ † Item adde etiaz qd vidua retinet forum viri mortui et eius priuilegia. l. femine. et ibi Bar. ff. de senato. et Bar. in. l. fi. in. j. colum. in fi. versi. sed quid si est effecta vidua. §. de verbo. signifi. et in. l. j. in. j. colum. in ver. item no. qd mulier. §. de mulie. et in quo loco. et in. l. fi. §. de incolis. lib. x. et in. l. filij. §. vidua. ff. ad municipa. et in. l. fi. §. penult. eo. titu. et in. l. fina. ver. not. istum text. §. de priuile. schola. lib. xij. et voluit Bal. in. l. voluntas. in. j. colum. §. de fideicõmis. hoc tamen intellige esse verum in fauorabilibus, non autẽ in odiosis nisi in contractu dotis in quo semper inspicitur consuetudo fori viri per. l. exigere dotem. ff. de iudicijs. ¶ Item vidua dicitur esse in matrimonio primi viri, vt
216 habetur in. l. fi. §. de bo. mater. et Bal. in. d. l. voluntas. ¶ † Item vidua retinet dignitatem quam habebat viuente marito. glos. in c. ex parte. in glo. magna. de foro competen. in fi. Barto. in. l. fina. in. j. colum. in fi. versicu. sed quid si est effecta. §. de verbo. signifi. et
217 Bal. in dicta. l. fi. ¶ † Item vidua inops debet ali de bonis quondam mariti sui etiam si non dedit dotem. ita dixit Cy. in. l. fi. §. de bonis mater. quem refert et sequitur Pau. de cast. in consilio suo
218 cxxj. incipien. reuocatur in dubium &c. circa medium. ¶ † Adde etiam qd vidua mortuo marito potest propria autoritate absq licentia iudicis remanere in detẽtione domus quam cum marito viuente inhabitabat iure familiaritatis tanq vxor: et eam potest ppria autoritate pro dote sua possidere. ita dixit Bald. in. l. si cui. in primo nota. §. de non nume. pecu. et in. l. cum tibi. §. qui potio. in pigno. habean. et in. l. penulti. §. de pigno. actio. et Jas. in. §. itẽ seruiana. in. xj. et. xij. col. institu. de actio. Contra predicta tamen faciunt nota. verba Pau. de cast. in cõsilio suo. cvj. incipien. dicta donatio. in. j. colum. versi. breuiter si ista domina &c. Et in hac materia vide etiam Soci. in consilio. lx. incipien. in presenti consultatione. in. ij. colum. in versi. scdm probatur &c. in primo volu. et Jas. in. l. si non sortem. §. si centum. in fi. ff. de conditio. indebi. et Bal. in. l. traditionibus. in vlti. colum. in versi. item oppone &c. §. de pac. et per do. Anto. de prato veteri in consilio suo. incipien. pulchre respondet &c. qd consilium positum est inter consilia dñi Alexan. in. iiij. volu. in cõsilio. cix. sed fm ordinem meum est cõsi. cccclxxvj.
219 ¶ † Et scias etiam qd si statutum dicit qd mulier non possit testari de dote sua nisi quartam partem relinquat filijs: q etiaz tale statutum comprehendit viduam: licet sine matrimonio nõ videatur dos. ita dixit Bald. Pau. de cast. Alexan. et Jas. ibi, in. v. colum.
220 in. l. j. §. vnde vir et vxor. ¶ † Item scias etiam qd priuilegium concessum alicui et omnibus descendentibus suis tam masculis q feminis non competit filiabus nuptis sed bene competit filiabus viduis et filiabus non nuptis. ita dixit Bart. in. l. quotiens. §. de priuileg. schola. lib. x. vbi dicit illum text. esse ad hoc singulariter not. qd dictum refert et approbat Jas. in. l. cum quedã puella. in. j. colum. ff. de iurisdi. omnium iudi. vbi etiam alleg. alios tenentes hãc partem. de quo etiam in tractatu violantes. in verbo, mulier. in. j. colum. in fi. et idem dixit Corse. in nota. suo. in verbo, priuilegium. incipi. si priuilegium concedatur &c. de quo tamen vide Alexã. in consi. cxxv. incipien. viso pcessu. in. iij. colum. in. vij. vol.
221 ¶ † Ulterius circa hanc materiam viduarum potest queri statutum faciens mentionem viduarum habeat locum in vidua diuite in quo do. An. in. c. significantibus. de officio delega. tenet qd nõ. et idem tenet Specu. in titu. de aduocato. in. §. j. sed contrarium tenuit Inno. in. c. licet ex suscepto. de foro competen. sed Bal. cõcordat has opi. in. c. ex parte. in vj. colum. de foro competen. de quo etiam vide Bald. in. c. bone. le. j. de postu. prelato. et in. l. is solis. ante fi. §. de reuoc. dona. ¶ Capio modo glos. in verbo, supplicio. que clara est: nam inquantum iste text. dicit qd raptores vltimo supplicio puniuntur. allegat ad hoc pro concordantia text. in. l. q cetu. §. qui vacantem. ff. de vi publi. ad quod poterat etiã allegare auþ. de raptis mulie. in. §. j. et text. in. §. si autem per vim. instit. de
222 publi. iudi. ¶ Capio glo. in verbo, non potest. que dicit † q virginitas corrupta etiam a deo restitui non potest. ad quod allegat beatum Hieronymum et Augustinum hoc dicentes, et allegat etiam bonum text. in. c. si Paulus. xxxij. q. v. poterat etiam allegare tex. in. l. in bello. in. §. facto. ff. de capti. cum concor. ibi, in glo. allega. et sic glo. potest allegari ad illud qd dici solet, videlicet qd hoc solo priuatur deus vt facta pro infactis habeant: de quo etiã per Alexã. in consilio. ccxxxviij. incipien. viso processu &c. in. ij. col. Sed dicebat quidam rusticus qd nec etiam deus potest inuitare ad prandium secum maiorem dñm q ipse sit. Et audiui als quosdam theologos dicere qd deus non potest peccare, sed ista omnia sunt eis relinquẽda: nec nostrum est de similibus disputare. ¶ Glo. in verbo, vacui. dicit q sepe in rapiendis mulieribus interueniunt homicidia: et ideo merito tales raptores puniuntur pena mortis: et sic ista glo. est clara. ¶ Capio glo. in verbo, conuicti. que glo. dicit qd tales raptores et socij dicuntur conuicti quãdo reperiuntur in fragranti crimine, tunc enim non possunt negare nec inficiari crimen. allegat bonum text. in. l. palam. in. §. que in adulterio. ff. de ritu nupt. postea querit hec glo. quia hec lex vult qd parentes et consanguinei tutores et curatores patroni vel dñi mulieruz raptarum possunt occidere raptores et auxiliatores in fragrãti crimine repertos &c. et an idem erit in cognatis: in quo glo. se remittit ad ea que habentur in. l. iij. §. cum igitur. ff. de vi et vi arma. Sed ego credo indubitãter qd hoc etiã sit cõcessum seu pmissuz cognatis. per ea que dixi. §. de amico maxima amicitia coniuncto, a fortiori dicendum erit de cognato. et hoc videtur tenere hic Cyn. in vlti. q. et etiã Sali. eum referens hic. in prin. ij. colum. vbi dicit qd idem est dicendum etiã in extraneo quocunq, et mouetur dicens: qui rapit committit illicitum, et per cõsequens qui ei resistit committit licitum. arg. ff. ne quis eum qui in ius vocatus est vi exi. l. j. sed licita sunt permissa et impunibilia. vt. §. de adulte. l. gracchus. et maxime propter officium qd debet homo homini, vt. §. de neg. gest. l. officio. et. ff. de interdictis. l. j. §. officium. et. ff. de seruis expor. l. moueor. Item dicit Sali. pro hoc facere: quia p defensione reruz licet resistere, vt in. l. iij. §. cum igitur. ff. de vi et vi arma. cum ibi no. in glo. ergo magis pro defensione psone: et dicit qd p hoc vltimo videtur tex. ff. qd metus causa. l. metum. §. sed dicit. ¶ Capio modo glo. in verbo, sponsam. que dicit qd sicut sponsus rapiens spõsaz punitur pena huius. l. ita dicit idem esse si sponsa rapiat spõsum: et idem dicit esse in alia muliere rapiente virum libidinis causa, licet fm glo. hoc raro contingat. Et circa hoc an si sponsus rapiat sponsam cadat in penam huius legis nõ me extendo aliter: quia
223 de hoc satis dixi. §. in textualibus. ¶ † Sed circa illud an mulier rapiens virum libidinis causa cadat in penam huius legis: dico qd glo.

qꝺ glo.hic tenet ꝙ sic.pro qua etiā idem tenēt docto.cōmuniter:
sed posset dici ꝙ immo si mulier rapiat virū libidinis causa,atta-
men nō cadat in penā huius legis,et ratio est:qꝛ lex ista imponit
penā masculis rapientibus mulieres,ꝛ nō ecōtra:si aūt loquitur
in masculino,ergo videtur qꝺ nō comprehendat feminas rapien
224 tes masculos per regulā illam,vez † qꝺ masculinum nō cōcipit
femininum,maxime in odiosis,vt habetur in.l.j.in.§.quare.ff.de
vē.in pos.mit.et in.l.iuxta.ff.de verbo.signifi.ꝛ in.l.quisquis.C.ad
leg.iul.maie.ꝛ in.c.vbicūqꝫ.de pe.in.vj.ꝛ no.in.l.quicūqꝫ.C.de ser.
fugi.Jaco.butri.ꝛ Bar.in.l.j.in prin.ꝑ illum text.ff.de verb.signi.
Barto.in.l.j.in prin.in vlti.col.ꝑ illum tex.ff.de pecu.Archi.in.c.
siquis suadente diabolo.xvij.qō.iiij.ꝛ Hostien.in.c.raynaldus.de
testa.et voluit Alexan.in consi.xxv.incipi.animaduersis ꝛc.in.ij.
colū.in.ij.volu.vbi predicta alleg.ꝛ Alexā.in cōsilio.cxiij.incipiē.
viso instrumēto treuge.vbi tenet qꝺ ꝑ raptum filie femine illius
cum qua est facta treuga,nō dicatur rupta treuga quādo treuga
fuit facta sub nominibus masculis.ad qꝺ alleg.iura ꝛ rationes:de
quibus ibi per eū:ex quibꝰ videt̄ ꝙ si mulier rapuerit virū libidi-
nis causa nō cadat in penā huiuslegis,cū lex ista loquat̄ in mascu
lis et nō in feminis:et sic cōtra hāc glo.ꝛ sequaces:attamen predi
ctis nō obstātibus teneo cū hac glo.s.ꝙ pena huius legis habeat
locū etiam in muliere rapiente virū,ꝛ hoc ex pluribus iuribꝰ ꝛ ra-
225 tionibus,ꝛ primo moueor:† nā quādo sumus in casu vel in ma-
teria que cōuenit vtriqꝫ sexui:et verba sic possunt adaptari femi-
nis sicut masculis:ꝛ sic qñ sumꝰ in materia indifferēti que pōt cō-
ueniri vtriqꝫ sexui,tunc masculinū cōprehendit femininū etiaz in
penalibus ꝛ odiosis.ita dixit Bart.in.l.iura.in fi.ff.de legi.et in.l.
quicunqꝫ.C.de ser.fugi.et Bal.in.l.si cōstante.§.fi.ff.solu.matri.et
Ange.in.l.j.§.verba.ff.de pecu.ꝛ Joan.de imol.in.l.si ita scriptū.
ff.de lega.ij.et Cy.in.l.j.in antepe.q.C.que sit lon.cōsue.et Pe.de
ancha.in.c.in generali.de electio.in.vj.et Arch.in.d.c.si quis sua-
dente.xvij.q.iiij.et voluit Sandi.in tractatu suo maleficiorū.sub
rubr.de aliquibus cōtractibus varijs in maleficijs.in.iij.colum.et
Alexā.in cōsilio.cxxxv.incipien.circa primū.in penul.col.ꝛ in.l.j.
ff.de verbo.signi.et in cōsi.cxxv.incipien.viso ꝓcessu.in.iiij.col.in
vij.volu.Pro quibus facit.l.si quis in tātam.C.vnde vi.vbi pena
illius legis que potest adaptari etiā feminis habet locuz ſm glo.
ibi,etiā in muliere.et ideo dicit ibi Bal.ꝙ quidam iudex fuit con
demnatus,qꝛ cōtrarium iudicauerat.ꝓ quibus etiā facit qꝺ dicit
hic Ang.per hāc glo.nam dicit se vidisse in facto Florentie quan-
dam meretricem cōburi que rapuerat quendā iuuenem.et hāc gl.
etiam sequitur hic Bal.ꝛ in.l.raptores.ad fi.C.de episc.ꝛ cle.ꝛ.l.si
226 ita.ff.de ininst.testa.ꝛ in.c.cām matrimonij.circa fi.de ꝓbat̄.† ad
q̄ facit text.ꝛ glo.et qꝺ ibi voluit Cardi.in.vij.q.in cle.j.de regula.
vbi constitutio penalis loquens in fratribus mendicātibus extē-
227 ditur ad moniales mendicātes.¶ † Et facit etiam ad predicta:
nā statutum ꝓhibens vt nullus possit ire de nocte sine lumine:cō
prehendit etiam mulieres adeo ꝙ si vadant de nocte sine lumine,
ita cadent in penam sicut masculi.ita dixit Bal.in.l.iura.in fi.ff.de
legi.et in.d.l.quicunqꝫ.C.de ser.fugi.et in.l.si cōstante.§.fi.ff.solu.
matri.et Ange.in.l.j.§.verba.ff.de pecu.ꝛ Jmo.in.l.si ita scriptū.
ff.de lega.ij.et Cy.in dicta.l.j.C.que sit longa consue.¶ Et faciūt
228 dicta per Bal.in.l.ne passim.C.de iur.et facti igno.vbi dixit † ꝙ
mulieres ita ligantur statutis penalibus sicut viri,nisi specialiter
sint exceptuate.et faciunt que ego dixi in.l.si quis viduam.in.ij.et
iij.col.ff.de qōni.et faciunt ad predicta que voluit Alber.de rosa.
in tractatu statutoꝝ.in prima parte.in.cix.q.vbi dicit ꝙ si statutū
dicit qꝺ non possit aliquis tenere capras in possessionibꝰ suis sub
certa pena:ꝙ si aliquis tenuerit hircos qꝺ cadet in penam:qꝛ ita
dant dānum hirci sicut capre:et hoc ꝓpter idētitatem rationis.de
quo etiam per Bal.in.l.iiij.§.cato.in.xiij.colū.ff.de verbo.obli.et
per Bar.in.l.j.in.j.col.ff.vti pos.de quo latius per do.Alber.cata
neum.in tractatu violātes.in verbo,mulier.in.iiij.char.in.j.colū.
¶ Moueor etiam alia ratione ad affirmandā glo.nostram hic:ꝙ
ita puniatur femina rapiens virum sicut vir rapiens mulierem:et
229 dico † ꝙ licet statutum penale ꝛ odiosum non debeat extēdi sed
potius restringi,vt in regula odia.de regu.iur.in.vj.cū simi.tamē
vbi extensio tendit ad fauorem reipublice,debet tunc ita extendi
statutum odiosum sicut statutum fauorabile.ita sing.dixit Bart.
in.l.quemadmodū.in.j.colū.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj.quod dictum
refert ꝛ sequitur Alexā.in consilio suo.ccccx.incipien.visa ꝛc.in.j.
colum.pro quo dicto est text.in.l.hoc modo.ff.de condi.ꝛ demon.
et in.l.si quis in graui.§.hi quoqꝫ.ff.ad sylle.et in.l.ij.C.qñ lice.se
sine iudi.vindi.et illud dictum Barto.refert et sequitur Jason in
repetitio.l.si is qui pro empto.in.lxxviij.col.ad fi.ff.de vsuca.vbi
230 adducit pro hoc † ꝙ statutum dans premium accusanti delin-
quentem extenditur fauore reipublice ad denuntiantē.alleg.hoc
voluisse Joan.and.in addi.Specu.in titu.de denuntiatione.§.j.
quem ſm eum refert et sequitur Ange.in.l.diuus.ff.de custo.reo.
et Ludo.roma.in dicta.l.siquis in graui.in.d.§.hi quoqꝫ.ꝛ Areti.
et alij in.c.ij.de accusa.Jtem illud dictum Bart.in dicta.l.quēad-
modum.refert et sequitur Jaso.in.l.si certis annis.in.ij.colū.C.de
pact.ꝛ in.l.j.in vlti.colū.C.de transac.vbi ad hoc etiā alleg.Bart.
in.l.ij.in.§.exercitum.ff.de infa.et in.l.non sine.ad fi.C.de bo.que
liber.et Pau.de ca.in.l.bona fides.ff.depositi.et illud dictū Bar.
in dicta.l.quemadmodum refert ꝛ sequitur Jas.in.l.j.in.xj.colū.
ff.solu.matrimo.et illud etiā refert ꝛ sequitur plura addendo do.
Philip.deci.in consilio suo.lxv.in.ij.colum.ꝛ Jas.in.l.qui se pa-
tris.in.ccix.colum.C.vnde liber.et do.Augusti.de arimi.in suis
additio.ad Ang.de are.in tractatu maleficiorum.in verbo,necnō
ad denuntiationem.in.vj.char.in vlti.additio.al's in.iij.additio.
et in eodem tractatu.in verbo,Sempronium mandatorem.in.vj.
charta.in additio.magna.ꝛ do.Anto.corsetus in not.suo.in ver-
bo,extensio.in.ij.nota.de quo etiam dixi late in cōsi.meo.lxxiiij.
incipien.post redditum cōtractum in causa Bernar.signorelli ꝛc.
in.iiij.char.potest etiam adduci pro hac glo.nostra que vult ꝙ mu
lier rapiens virū libidinis causa puniatur pena huius legis,sicut
231 vir rapiens mulierem:† nam quando aliqua dispositio est fauo-
rabilis vtriqꝫ parti,tunc etiam comprehendit illos qui al's ꝓprie
non comprehenderentur sub verbis ipsius dispositionis.ita not.
dixit Bal.in.l.qui se patris.in vlti.colū.C.vnde liberi.vbi dixit qꝺ
statutum disponens qꝺ agnati teneātur compromittere:quia est
fauorabile:extenditur ꝛ comprehendit etiam filium emancipatū
et nepotem natum et conceptum etiam post emancipationem et
alios etiam ex eis descēdētes q̄uis large ꝛ improprie sint agnati.
qꝺ dictū ibi approbat Pau.de ca.ꝛ eum reputat sing.ꝛ Ludo.ro.
et do.Alex.ibi.et per illud dictū dicit ibi Pau.de ca.se cōsuluisse
qꝺ statutum astringens affines ad compromittendū cum sit fauo
rabile:comprehēdit etiā illos qui improprijssime sunt affines,de
quo ibi latius per eū.qꝺ dictum etiaz refert ꝛ sequitur do.Rochꝰ
de curte.in.c.fi.in.lij.colū.circa prin.de consue.in ver.octauo limi-
ta ꝛc.ad que etiam facit qꝺ voluit Bal.Salice.ꝛ alij.in.l.ij.C.de in
ius voc.vbi dicunt qꝺ statutum disponēs qꝺ extantibus filijs ma-
sculis filie femine non succedāt,quia est fauorabile ex parte filio-
rum masculorum extenditur ad nepotem qui large et improprie
dicitur filius,vt habetur per Bart.in.l.liberorum.ff.de ver.signi.
in.ij.qꝺ.prin.et in.l.filium habeo.ff.ad macedo.que omnia refert
et approbat Jas.in.l.non dubium.in.ix.col.in fi.C.de legi.ꝛ in.d.l.
qui se patris.in.xxix.colū.C.vnde liberi.Sed constitutio est fauo-
rabilis vtriqꝫ parti rapte vt non rapiatur ꝛ raptori vt metu pene
se contineat a raptu,ergo ita comprehendet mulierem rapientez
virum sicut virum rapientem mulierem:ꝓ quibus omibus faciūt
optime alia plura que ego adduxi in prealle.consilio meo.vbi vi-
deas.¶ Jtem pro ista glo.et proverbis suis inq̄tum dicit ꝙ raro
accidit ꝙ mulier rapiat virum,tamen rapiēdo punitur pena hu-
232 ius legis.† Adde qꝺ pro hac glo.facit optime:nam si dominus
fundi facit pactum cum colono ꝙ habeat quartam partem vini
de vineis plantandis per eum in fundo:modo pone ꝙ iste colonꝰ
plantat alias arbores an dominus debeat habere quartē partem
fructuum dictarum aliarum arborum:et certe videretur dicendū
ꝙ non.quia cōtractus ex cōuentione partium legem accipiūt.l.j.
§.si conuenerit.ff.depositi.et.l.cōtractus.ff.de regu.iur.sed cōtra-
rium est verius:nam idem erit in alijs arboribus per eum plantā-
dis:quia de vitibus fuit expressum ꝓpter frequentiam maiorem
que est in plantādis vitibus q̄ in alijs arboribus.ita singu.dixit
Jo.an.in addi.Specu.in titu.de loca.in.§.j.prope prin.qꝺ dictuz
refert et sequitur Jas.in.l.j.in vlti.verbis.C.de iure emphy.ad qꝺ
facit glo.que solet dici singularis in.l.tale pactum.§.fi.ff.de pact.
quā glo referunt ꝛ sequuntur doct.in pluribus locis adducentes
etiā alias similes glo.vt ego late retuli forte vltra omnes in.l.pa-
tre vel marito.in.iij.colū.cum seq.ff.de qōnibus.vbi etiam ꝓ illa
glo.adduxi aliquos tex.ad quod etiam est glo.nota.in cle.j.de re-
scrip.vbi illa clā que est exorbitans et loquitur in prelatis et reli-
giosis extēditur ad prelatos seculares:sed ideo ibi papa expressit
de prelatis religiosis:quia magis frequētatur in illis,de quo etiā
habetur per Barba.in repeti.rubrice.de rebus eccle.non alie.vbi
adducit alias similes glo.et ꝓ istis facit etiam glos.in.l.j.C.de nili
age.non rumpen.vbi text.loquitur de fractione agerū nili.et glo.
ibi dicit idem esse in alijs fluminibus.et dicit ibi Cy.qꝺ illa glos.
potest defendi in flumine cuius fractio ageruz esset maximū pre-
iudicium ꝛ damnum,vt in Pado Ferrarie.et eū refert ꝛ sequitur
Ange.ꝛ Salice.ibi.ꝓ quibus etiam faciunt optime dicta per do.
An.corse.in not.suis.in litera.F.in verbo,frequētia.quem vide ꝛ
per Alexā.in consilio suo.xxiiij.incipien.animaduersis ꝛc.in vlti.
char.in.j.colū.in fi.et ibi in vlti.colū.ante fi.in.ij.volu.et Jason in
repeti.l.admonendi.in.xlvj.colū.ff.de iureiuran.ꝛ que dixi ego in
dicto consilio meo.quasi per totum.tene mēti predicta.¶ Capio
glo.in verbo,sine fori prescrip.hec glo.allegat rationē quare reus
iste qui commisit crimen raptus nō potest opponere exceptionez
fori,et dicit ꝙ ratio est:quia ratione delicti habet foruz vbi est ca-
ptus.et allegat.l.j.C.vbi de crimine agi oportet.ꝛ.l.j.C.vbi senato.
vel cla.tu dicas qꝺ ista non est bona ratio:quia non est verum qꝺ

delinquens in vno loco possit puniri in alio: quia iurisditiones et
dñia sunt distincta, vt notorium est: sed dicas qđ hoc procedit in
hoc crimine raptus ꝑpter atrocitatem vel magnitudinem crimi-
nis: sed regulariter quis non sortitur forum in loco ratione crimi-
nis alibi commissi: et non est mirum si propter hoc crimẽ reus ca-
ptus non potest declinare forum. Nam propter enormitatem cri-
minis licituz est iura transgredi. dixit Inno. in. c. j. de cõsti. de quo
late dixi in. l. j. in prin. in. ix. col. ff. de qõni. ⁊ in. l. vnius. in. §. cogni
turum. in. xiiij. colũ. eo. tit. glo. in verbo, nullaz. clara est: nam alle-
gat concor. ⁊ alios casus in quib⁹ non admittitur appellatio. circa
qđ ego aliter non me extendo, cum super text. satis late locutus
sim de istis casibus in quibus nõ admittitur appellatio: vide ibi.
¶ Capio glo. in verbo, et siquidem. que glo. dicit qđ iste text. po-
nit duos casus speciales in quibus nihil de bonis delinquentis
applicatur fisco. ⁊ alle. simile qđ habetur in. l. j. s. de mulie. que ser-
uis propri. sz dicit qđ regulariter bona dãnati in totũ vel in partẽ
fisco applicãtur, vt habet in. l. fi. et in aut. ibi posita. j. de bo. dãna.
glo. in verbo, transferantur, est clara: nam dicit tex. ꝙ bona rapto
ris et sociorum transferuntur mulieribus raptis si sunt ingenue:
sed dicit hec glo. ꝙ nõ hoc hz locuz si ipsa mulier rapta eligat cõ-
sortium raptoris, quia tunc perdit omnia. ad qđ alleg. tex. in aut.
de raptis muli. in. §. superfluã. sed tu dicas qđ hoc nõ procedit de
iure canonico, vt dixi latius. s. in text. ad que me remitto. glos. in
verbo, exposcere idem dicit ⁊ alleg. aliqua iura canonica: vide tu
que dixi. s. in textualibus. ¶ Capio glo. in verbo, oportet. q̃ expo
233 nit istud verbum, id est decet. et sic ex hac glos. † potest notari qđ
verbum oportet nõ importat necessitatem, sed honestatẽ seu con
uenientiam. alleg. l. j. in princ. ff. de iusti. et iure. ⁊. l. fi. s. de capti. in
quibus iuribus exponitur ecõtrario verbũ decet. i. oportet. circa
qđ dicas ꝙ verbum necessitatiuuz ratione subiecte materie resol-
uitur vt sit volũtatis, vt hic ⁊ in dictis iuribus. quibus adde glos.
234 fi. in. l. j. ff. solu. matrimo. ⁊ in. l. j. ff. de offici. prefec. preto. ¶ † Et
adde ꝙ verbũ debet qđ est necessitatiuũ si ei addatur dictio oĩno,
que est precisa: vt quia dicatur omnino debet: tamen ratione sub-
iecte materie solum honestatem ⁊ non necessitatez importat. tex.
est in. c. j. in verbo, oĩno debet. cum glo. fi. et ibi hoc no. do. Abb. de
desponsa. impu. et vide glo. in cle. attendentes. in verbo, debeant.
de statu mona. Item verbum debet, exponitur ꝑ potest. glos. in. l.
obseruare. in. §. fi. in verbo, debet. ff. de offic. procon. et vide etiam
glo. in. l. creditores. s. de pigno. ⁊ glo. in. l. edictuz. ff. de iudi. ⁊ glo.
in. l. sepe audiui Cesarem. ff. de offic. presi. et vide Abba. in. c. cum
locum. de sponsa. et in. c. fin. de his que fiunt a prela. sine consensu
capi. et Joan. calde. in. c. intelleximus. de iudi. et Joan. de ana. in
c. si vir sciens. in vlti. colum. extra de adul. ⁊ Soci. in consilio. lxxiij.
235 incipien. capiendo primum. in. ij. col. in. iiij. volu. ¶ † Item scias
qđ verbum debet, prolatuz a testatore importat necessitatem. ita
dixit glo. no. in dicta. l. sepe audiui Cesarem. de qua dictione vide
236 etiam Jaso. in. §. curare. insti. de actio. in princi. ¶ † Item de di-
ctione potest, quid importet. vide doc. in. l. j. ff. de iurisdi. oĩm iud.
et Bart. Bal. ⁊ Moder. in. l. gallus. ff. de libe. ⁊ posthu. Bart. in. l.
suus quoqz. in. §. sed filio. ff. de here. institu. Bart. in. l. si ita quis.
ff. de lega. ij. Bart. in. l. si ita. in. ij. colũ. ff. de auro ⁊ argẽ. lega. Bar.
in. l. si quis accepit. ff. de sta. libe. ⁊ in. l. nepos proculo. ff. de verbo.
signifi. Bar. ⁊ Bal. in. l. j. ff. de iniust. testa. Bal. in. l. eũ. in. ij. col. eo.
titu. Barto. in consilio suo ✳ incipi. ex facto proponitur. Bal.
in. l. j. in. xxj. colũ. s. qui admit. Bal. in. l. ij. in. ij. colũ. s. quibus res
iudi. non nocet. Bal. in. l. genero. ff. de his qui not. infa. glo. in. c. j.
de regu. iur. in. vj. glo. in. l. j. s. quomodo ⁊ qñ iud. Bar. in. l. meui⁹.
in. §. duobus. in vlti. char. ff. de leg. j. Bart. in. l. si quis seruum. §. si
inter duos. ff. de leg. j. Glo. in verbo, comitati. est clara: nam a'leg.
cõcor. ad hoc qđ dicitur in hoc tex. vcz qđ raptores et illi qui comi
tati sunt eos ad tale delictum committenduz sunt pari pena pu-
niendi. ad qđ in simili alleg. tex. in. l. j. j. de nili ag. non rũpen. et sic
est clara. ¶ Capio modo glo. in verbo, volẽtibus. que simil'r clara
est: nã inq̃tum tex. iste dicit ꝙ raptores virginum puniunt pena
de qua hic etiam si rapiãt mulieres nõ inuitas sed volentes rapi:
glo. alleg. ad hoc etiam bonũ tex. in. l. ij. j. de salga. hospi. nõ ꝓstan.
lib. xij. postea glo. adducit in cõtrarium tex. in. l. j. §. vsqzadeo. ff. de
iniur. vbi dicitur ꝙ percutiens volentem non cadit in penaz. glo.
237 ista non soluit. Tu dicas † ꝙ verum est qđ volenti nõ fit iniuria:
sed hoc est verum in volente qui non habet superiorem vel aliquẽ
qui ex illo actu iniurietur sicut ille qui principaliter patit dãnuz:
nam tunc etiam volens nõ liberat a pena delinquentem vel iniu-
riãtẽ respectu alioꝝ quib⁹ etiã fit iniuria. et ita dixi. s. in textuali-
bus. ¶ Et iste tex. etiam allegari potest ad vnuz lz hoc debuisset
238 dicere. s. in nota. vcz † ꝙ qñ aliquid est ꝓhibitum fauore alicui⁹
tale ꝓhibitum nõ potest fieri etiam cõsentiente illo in cuius fauo
rem illud fuit prohibitũ. ita optime ꝓbat iste tex. ⁊ in. d. l. vnica. j.
de salgamo hospi. non prestan. lib. xij. ad idem est text. in. l. fina. §.
j. j. de re milita. lib. xij. et in. l. spem. s. que res pigno. ob. pos. et fa-
cit. l. commodis. ff. de re iudic. et. l. quos prohibet. ff. de postu. et. l.
filiusfami. in. §. veterani. ff. de procur. Que iura omnia faciunt ad
questionem quã plenius tetigi in. l. stipendia. s. de execu. rei iudi.
Nam vt ibi dixi plura sunt que prohibentur accipi pro pignore a
baruarijs seu ab executoribus: modo pone qđ ipsi debitores talia
prohibita accipi pro pignore sponte et vltro dant baruarijs vel
executoribus: an tunc liceat ipsis baruarijs talia prohibita acci-
pere, in quo dicas ꝙ non: quia talis prohibitio intelligitur etiam
ipsis debitoribus volentibus ꝑ predicta iura. pro quo facit etiã. c.
dilectus. le. ij. de symo'. Et faciunt optime dicta per do. Feli. in. c.
tua nos. in vlti. colum. circa mediũ. de homi. vbi dicit reprobãdo
239 Ange. in. l. archiarij. j. de professo. ⁊ medi. lib. x. ꝙ † medicus sala
riatus de publico non debet petere premiũ ab infirmis. ꝑm Bar.
in dicta. l. archiarij. ꝙ nec etiam poterit premium cõsequi a spõte
dare volentibus: licet Ange. ibi teneat cõtrarium. et male ꝑm eũ.
240 subdit etiam ipse do. Feli. in. d. c. tua nos, ꝙ † notarius anciano
rum salariatus de publico non potest aliquid accipere etiã a spõ-
te dante. allegat hoc voluisse Bart. in. l. munerum. §. fi. ff. de regu.
iur. et allegat rationem dicens ꝙ ratio est: quia quando a plurib⁹
capit inducitur consuetudo ꝙ quis erubescit non dare. ¶ Et fa-
ciunt etiam dicta per eundem do. Feli. in. c. j. in fi. de symo. vbi di-
241 cit † ꝙ prohibitum dari propter publicum bonum prohibitum
est accipi a sponte dante. ad quod allegat glos. in. l. inuitus. §. fi. ff.
de regu. iuris. et dicit ꝙ idem tenuit Bal. in aut. sed hodie. s. de
episco. ⁊ cleri. et glo. in. c. statutum. de rescrip. in. vj. et. c. exigit. cuz
glo. de censi. eo. lib. et faciunt etiam dicta per do. Feli. in. c. cũ. M.
Ferrariensis. in. xij. colum. in verbo, et in proposito est text. ⁊c.' de
consti. et dicta per do. Bartho. cepol. in consilio suo. xiij. incipien.
stante quodam. in. v. colum. et per Lapum in allegat. sua. xxxvij.
incipien. stante constitutione ⁊c. et ꝑ Pet. de ancha. in cõsilio suo
cclxxij. incipien. de titulis ⁊c. et que ego dixi al's in. l. vnius facino-
ris. in. §. seruus nec si. ff. de questio. vbi predicta retuli. glos. in ver-
bo, ipsum velle. clara est: nam pro concordantia text. in. l. iij. in. §.
si quis volentem. ff. de lib. ho. exhi. ¶ Uenio ad glo. fi. que ad am-
pliationẽ huius tex. qui dicit qđ parentes non possunt facere pa-
cem de raptu filie vel alterius mulieris. allegat bonum text. in. l.
qui cetu. in. §. qui vacantem. ff. ad legem iul. de vi publi. postea di-
cit glo. ꝙ si per pretium remiserint hoc crimen, qđ tunc puniendi
sunt. ad quod allegat bonum tex. in. l. de crimine. s. de adulte. vbi
242 dicitur ꝙ † ille qui reperto stupro illud pretio remiserit puni-
tur pena adulterij: de quo etiaz habetur per glos. et doctores. in. l.
transigere vel pacisci. s. de transac. ⁊ per glo. ⁊ docto. in dicta. l. qui
cetu. in dicto. §. qui vacantem. ad legem iuliam de vi publi. et per
Salice. hic. Ex quibus omnibus redditur expedita presens repe-
titio quo ad text. et glo. et quo ad plura dicta doctorũ. Sed quo-
niam alique sunt questiones nota. que circa presentem materiam
243 cadũt, ideo ne aliquid sit omissuz statui eas hic examinare. † Et
anteq̃ veniã ad dictas questiones scias qđ raptor mulieris nedũ
punitur penis de quibus hic in text. sed vltra illas penas est infa-
mis ⁊ repellitur a testimonio. ita dicit tex. in. c. consanguineorum.
iij. qõne. iiij. et in. c. constituimus. iij. qõne. v. ita dicit do. Bartho.
cepol. in. l. marcellus. in penulti. colum. ff. de verbo. signifi. et in. l. j.
244 in. §. qui furti. ff. de infamibus. ¶ † Modo quero: aliquis va-
dit ad aliquam domum cum hominibus armatis vt committat
crimen raptus: et in illa domo non repperit aliquam mulierem, ⁊
sic non potest perficere delictum: an hoc casu dicatur raptor mulie
ris et puniatur ac si mulierem inuenisset ⁊ rapuisset: in quo dicas
qđ ex quo animo inferendi violentiam et committendi raptum
accessit qđ dicitur raptor, et per consequens cadit in penam. ita
dixit glo. singularis institu. vi bono. rapto. post princi. quam glo.
refert et sequitur do. Ant. corse. in suis nota. in verbo, vis. vbi di-
cit ꝙ Bal. allegat illaz glo. in. l. j. s. vti posside. sed Bal. in lectura
mea, quia forte est corrupta non facit mentionem de illa glos. sed
ipse do. Anto. corsetus in dicto suo nota. dicit qđ pro illa glos. est
text. in. l. si quis ex domo. cum glo. ff. de furtis. quem ꝑm eum pon
derat ibi Barto. et alij. Et sic ex istis datur casus in quo punitur
affectus nõ secuto effectu. de qua materia dixi aliqua in. l. j. in ꝓn.
in. xvj. columna. ff. de sic. et in eadem. l. in. §. diuus adrianus. post
princi. et in. l. eiusdem. in prin. in. ij. colum. eo. tit. et latius in. l. qui
falsam. in. j. colũ. ff. de fal. ¶ Et pro illa gl. insti. vi bono. rapt. circa
245 princip. facit optime: † nam in atrocioribus delictis tractatus
pro facto habetur. cle. pastoralis. in verbo, tractauerat. ⁊ ibi Car.
de re iudi. et facit. l. si quis non dicam rapere. s. de episco. et cleri.
in verbo, attentare. Et faciunt plura iura que adducit do. Car. in
dicta clemen. pastoralis. Et faciunt dicta per Gemi. in. c. gratia. j.
qõne. j. vbi dicit ꝙ iura punientia conatum loquuntur in atrocio
ribus. quod etiam sentit glos. in. l. presenti. in verbo, cogitatione.
s. de his qui ad eccle. confug. et glo. in. c. nullus episcopus. j. qõe. j.
que dicit qđ in symonia punitur conatus in detestationem crimi
nis. que iura refert do. Feli. in tractatu suo de conatu. in. ij. colum.
versi. fallit. v. vbi etiam adducit Barto. in. l. j. ff. de parricidijs. vbi
dicit ꝙ monachi qui conati fuerunt dare venenum abbati sancti

Petri debebãt plene puniri licet conatus non habuerit effectuz
per illum text.quod etiã sm eum voluit Barto.⁊ Sali.in.l.j.j.de
malefi.⁊ mathe.allegat etiam ipse do.Fely.vbi.s.ad hoc Ang.de
are.⁊ ibi domi.Aug.ari.in addi.in tractatu maleficiorum.in ver-
bo,⁊ vestem celestẽ abstulit.in.ix.col.in versi.⁊ aduertas ne erres.
Et dicit domi.Fely.vbi supra qd ista etiã procedunt in crimine le
se maiestatis sm Geminia.in.c.pro humani.§.fi.in penulti.colũ.
post Hostien.ibi de homicidio.in.vj.⁊ Cardi.in dicta clemen.pa
storalis.in.xv.q.de re iudi. ¶ Pro quib⁹ facit tex.in.d.c.pro hu-
246 mani.in.§.fi.vbi dicitur† qd ille qui mãdat aliquẽ per assasina-
mentum occidi debet puniri pena de qua ibi,etiam si mors nõ se-
247 quatur,⁊ facit gl.ibi in verbo,mãdauerit.que dicit qd† ille qui
mandauit aliquem occidi per assasinamentũ debet puniri etiam
si ante homicidiũ sequutum reuocauerit mandatum re integra,
quod etiam firmat Ang.in consi.suo.xiiij.incip.nos Carolus ⁊c.
al's incipit,in questione premissa ⁊c.⁊ Bald.in.l.j.§.hec aũt.ff.qd
quisq iur.⁊ Jo.an.in regula.in penis.in mercu.vltra mediuz.Et
licet contrariũ teneat Ange.in.l.item apud labeonẽ.in.§.si cura-
uerit.ff.de iniurijs.vbi dicit qd mandans fieri homicidium nõ pu
nitur non sequuto homicidio,responde q dictũ illud Ang.verũ
est qd non punitur pena ordinaria homicidij:sed tamen punitur
248 pena extraordinaria.†Et ideo ille qui accessit ad locũ animo fu
randi ⁊ timens videri retrocessit ⁊ nõ furatus est talis non punit
pena furti:sed punit pena extraordinaria.text.est ⁊ ibi Bart in.l.
saccularij.ff.de varijs ⁊ extraordi.crimi.⁊ no.Bart.in.l.vulgaris.
ff.de furt.⁊ Bald.in.l.si quis non dicam rapere.s.de episco.⁊ cle.
⁊ alij quos adducit domi.Fely.in dicto tractatu suo de conatu in
iij.colum.in princ.Et predictis non habet obstare si adducerẽtur
plures casus in quib⁹ nõ punitur affect⁹ nõ sequuto effectu etiã
149 si quis processisset ad aliquem actum proximum vt est † si quis
conatur percutere clericum,⁊ facit quantum potest vt eum percu
tiat tamen non percutit,tamen per hoc nõ est excõmunicatus vt
dicit glo.in.c.in audientia.de senten.excõmunicatio.⁊ glo.j.in.c.
si vero.el.ij.eo.titu.quas refert domi.Fely.in dicto tractatu.de co
natu in.iij.colum.quia respondeo qd predicta non loquuntur in
atrociorib⁹ delictis vt est in casu questionis preposite,scilicet in
volente rapere mulierem:sed in omni casu atroci et enormi puni-
tur affect⁹ non perfecto delicto per iura ⁊ doctrinas superius ad-
ductas,pro quibus omnibus faciunt dicta per Bal.⁊ alios in.d.
250 l.si quis non dicam rapere. ¶ †Queri etiã hic potest de no.que-
stione in materia huius legis,vcz pone aliquis rapuit virginẽ vel
aliam mulierem honestam hic Bononie ⁊ eam intactã duxit Fer
rariam,vel alibi,et ibi eam carnaliter cognouit,quero in quo lo-
co debeat puniri.Doctores hoc non tangunt hic,sed Bald.in.l.
si quis non dicam rapere.in.iiij.colum.s.de episco.et cleri.format
hanc questionem,et dicit quod talis raptor poterit vbiq puniri
eo q deliquit in ambobus locis,hic rapiendo,⁊ Ferrarie vel alibi
carnaliter cognoscendo.⁊ ponit exemplũ de proijciente cũ bali-
sta,allegat que habentur supra vbi de crimi.agi oportet.l.j.dicit
tamẽ qd melior erit conditio preuenictis.allegat no.in regula in
obscuris.de reg.iur.in.vj.in mercurialibus.⁊ dicit quod hoc ideo
est quia vnusquisq istorũ iudicũ recepit iniuriam,ideo vterq po
test punire.pro quo sm eum facit.l.qui nocentez.in.§.si nupta.ff.
251 de iniurijs.Et dicit† qd ex his patet an principiũ an finis loci spe
ctetur in delictis puniẽdis sed in delictis excusandis dicit Bart.
sm eum quod semper inspicimus principium loci vt.ff.de adult.
l.quod ait lex.in.§.fina.vnde quicquid est licitũ in termino a quo
continuato actu est licituz in termino ad quem sm Barto.qd est
verum dicit Bald.nisi sit diuersa ratio et qualitas terminorum.
vt.ff.de edili.edic.l.quid sit fugitiuus.in.§.idem celsus.sed si est
eadem ratio et congruitas terminorum tunc propter continua-
tionem actus et impetus totum loci spacium reputatur idem lo
cus vt est text.in.d.l.quod ait lex.in.§.fi.ita residet Bald.in.d.l.
si quis non dicam rapere.in.iiij.colum.⁊ ibi etiam ante predictaz
questionem ponit similem questionem de statuto dicente qd vil-
la teneatur custodire territorium suum taliter quod ibi non fiant
robarie,⁊ si nõ custodierit teneatur ad emẽdationẽ damni.Mo-
do contingit qd quidam fuit captus ⁊ ligatus super equo in vna
villa,postea fuit ductus in aliam villã ⁊ ibi derobatus dubitatur
que villa teneatur ad emendationem damni.vide ibi Bal.distin-
guentem ⁊ no.loquentem.Et ad supradictam questionem faciũt
optime dicta per Bal.in consil.suo.ccxj.incip.an possit ⁊c.in.iiij.
volu.et ibi in consi.ccxiij.incipien.prefati excellentissimi ⁊c.⁊ per
domi.Anto.in.c.fi.de foro competen.⁊ per Joã.and.in additio.
Specu.in titu.de inquisitione.in.§.nũc tractemus.in versi.super
hoc vide decretalem statuimus ⁊c.⁊ vide Joã.and.in.c.j.de priui-
leg.in.vj.⁊ Bal.in.l.j.s.vbi de crimine agi oportet.⁊ Ang.de are.
in tractatu suo maleficiorũ in verbo,in platea cõmunis.in.iiij.co
lum.in ver.quero quid si aliquis existens.⁊ Barto.in.l.libellorũ.
ff.de accusa.Et si vis latius videre an attẽdatur principium vel fi
nis in delictis vide vltra predicta tex.et ibi docto.in.l.qui cũ ma
ior.in prin.in ver.sed si minor.ff.de bonis lib.Ange.⁊ Salicẽ.in.l.
gracchus.s.de adul.Bal.in.l.neganda.in.vij.colum.s.qui accus.
non pos.Bal.in.c.cum olim.de dolo et contu.⁊ Pet.de anchara.
in repe.c.postulasti.in.xxviij.colũ.de foro cõpetẽ.Ludo.roma.in
l.j.in.§.occisorum.in.viij.col.ff.ad sillenia.Joan.de ana.in consil.
suo.xj.in.ij.colum.item vide Albe.de rosa.in.iiij.parte statuto.q.
lxxvj.incipien.disputauit etiã ipse Oldra.⁊ Ange.in.l.nemo car
cerem.j.de exacto.tribu.Bal.in.l.j.s.de ser.fugi.Bald.in repe.l.j.
s.de sum.trini.⁊ fide catho.in.vij.char.Angel.de are.in.d.tracta.
maleficiorũ.in versi.fama publica.in versi.vj.queritur.Joan.and.
in addi.Specu.in titu.de accusa.in.§.fi.in addi.magna.in.x.col.
in versi.elegans Oldra.⁊c.Sali.in.l.penul.s.de accusa.Bal.in.c.
j.§.furtũ.de pa.iura.fir.Ange.de are.in.d.tracta.in ver.in schalis
sancti Petronij circa prin.Cy.in.l.presenti.s.de his qui ad eccle.
confu.do.An.⁊ Abb.in.c.fina.extra de immu.ecclesia.⁊ in.c.inter
alia.eo.titu.⁊ Salice.in aut.si quis.j.de adulte.et Alberi.de rosa.
in rubri.s.de his qui ad eccle.confu.⁊ vide de hac materia que la
tius dixi in repe.mea.l.fi.s.de proba.in.vij.q.extraordinaria.vbi
252 late loquutus sum. ¶ †Et vltra predicta circa hanc materiam
scias vnũ qd si Titius existens Florentie mandet Seyo qd aliquẽ
interficiat ⁊ ille interficit illũ Ferrarie,qd si iste mãdãs reperiatur
Ferra.poterit ibi puniri sicut ipse pricipalis occisor,⁊ si esset loc⁹
in quo esset fienda remissio q essent ambo loca sub vno superiori
posset peti vt remitteretur mãdãs sicut pricipalis occisor.ita sin
gulariter dixit Pau.de cast.in.l.si vt proponit.ff.de fideiusso.per
253 illum tex.ad quod allegat plura de quibus ibi per euz. ¶ †Pro
qua doctrina faciũt dicta per Bald.in.l.multũ interest.in penul.
col.in ver.sed hic quero ⁊c.s.si quis alteri vel sibi vt dixit,pone qd
ego existens Perusij per nuntiũ vel epistolam vẽdo fundum tibi
existẽti Bononie ⁊ tu cõsentis ibidẽ,ex hoc cõtractu ego volo age
re vbi intelliget esse cõtractũ an Perusij an Bononie vt sic agere
possim.⁊ respõdet qd itelligit esse cõtractũ Boñ.arg.ff.de auto.
tuto.l.obligari.in.§.fi.⁊ eorũ que ibi not.sm Nico.de matha.pro
254 quo etiã alleg.tex.in.d.l.si vt proponit.de fideius. ¶ †Quero vl
terius de alia questione circa materiã huius legis,vcz vtrũ rapt⁹
punibilis cõmittatur si nõ sequatur carnis cõmixtio seu carnalis
copula ⁊c.doct.hic nõ tãgũt hanc questionẽ sed eã ponit Joã.de
ana.in.c.cũ causa.in vlti.col.de rap.in qua dicit videri qd non per
hũc tex.in versi.cũ virginitas vel castitas corrupta restitui nõ pos
sit.qd etiã habet in.l.raptores.s.de episc.⁊ cle.itẽ pro hoc allegat
etiã tex.huius.l.in versi.que multo magis:q duplici crimine tam
adulterij quã rapine ⁊c.Itẽ allegat etiã pro hoc text.in.c.raptus.
xxvij.q.ij.vbi dr qd rapt⁹ est illicitus coitus a corrũpẽdo dict⁹,ad
idẽ etiã tex.in.c.raptus.xxxvj.q.j.⁊.c.ibi sequẽti.Adducit etiam
ipse Jo.de ana.ad hoc tex.in.c.j.extra de adul.vbi duo copulati-
ue requirunt ad hoc vt habeat locũ dispositio huius tex.ergo ar.
illi⁹ tex.videt qd solus rapt⁹ sine copula nõ sufficiat ad incurrẽdã
penã hui⁹ legis.⁊ dicit Jo.de ana.qd istud videt sentire Ange.in
hac.l.sed cõtrariũ tñ vr tenere ipse Ang.in.d.l.raptores.Dicit post-
ea ipe Joã.de ana.qd i hac qõne dici põt qd qs cõmittat raptũ,sz
nõ tñ talis rapt⁹ nõ sequuta carnali copula nõ erit punibilis pe-
na hui⁹ legis nre sz alia pena puniet arbitrio iudicis attẽta natu-
ra ⁊ qualitate facti ⁊ cõditione psonar,⁊ refert ipse Joã.de ana.se
p ista parte al's vidisse in hac ciuitate Boñ.cõsultũ ⁊ iudicatũ ⁊ li
beratũ a pena capitis quẽdã comitatiuuz cui parẽtes pmiserunt
puellã,⁊ postea nolebant ei illã dare,qui postea rapuit illã euntẽ
ad fontem pro aqua,⁊ ille eam honestissime duxit ad domũ auũ-
culi puelle:qui postea fuit captus et potestas volebat eum deca-
pitari,tamen fuit liberatus.Et hanc doctrinam Joan.de ana.re
fert et sequitur do.Bartho.cepo.in consi.suo.lvij.incipien.super
querela ⁊c.in.ij.col.Bald.autem in.l.si quis non dicam rapere.in
fi.s.de episco.⁊ cleri.videtur de directo tenere cõtrarium.s.qd so-
lus raptus sine culpa carnali punibilis sit pena huius legis,nam
ibi dicendo vnam questionem dicit qd pro solo raptu sine cogni-
tione ⁊ sola cognitio sine raptu est digna pena capitali per tex.in
l.raptores.s.de epis.⁊ cleri.⁊ in hac.l.⁊ per tex.in.l.j.§.fi.ff.de ex-
traor.crimi.Quid ergo dicẽdũ mihi videtur in hoc esse distinguẽ
dum hoc modo,vcz qd aut copula carnalis nõ est sequuta post ra
ptũ eo q raptor hoc facere nõ potuit aliqua de causa,⁊ tũc teneo
opi.Bald.qd talis raptor puniatur penis de quibus in hac.l.aut
non fuit sequuta copula carnalis post raptũ quia ipse raptor no-
luit,⁊ tũc teneo opi.Joã.de ana.Et ad hoc dicendum moueor in
simili ex eo qd dicimus de eo qui volebat facere monetam falsam
et iam se preparauerat ad illam faciendã,tunc si eam non fecit q
nõ potuit punitur tanq si illam fecisset.Si autẽ illam nõ fecit q
noluit tũc nõ punitur,ita dicit Bar.in.l.qui falsam.ff.de fal.alle-
gat dicta per doct.in.d.l.si quis nõ dicã rapere.⁊ dicta per eum in
l.qui ea mente.ff.de fur.Et pro hoc facit glos.in.c.periculose.de
255 peni.dist.j.in glo.fi.que dixit† qd si clericus voluit facere homici
diũ qd tñ nõ fecit q non potuit,qd tñ est irregularis.Pro quib⁹
etiam faciunt que dixi.s.in.j.q.que videas.Et si vellemus tenere

opi. Bal. vcꝫ qd̄ raptus solus sine carnali copula puniretur pena
huius legis quādo non est sequuta copula: qꝛ raptoꝛ noluit, certe
esset nimis rigoꝛosa, nam tantū puniret delictū perfectū sicut im
256 perfectū qd̄ non est dicendū cum † pena sit commensuranda deli
cto vt in aut. omnes peregrini. §. cōmunia de succes. Et vbi est ma
ioꝛ culpa ibi debet infligi maioꝛ pena ſm Sali. in hac. l. i. viij. col.
et facit tex. in. l. j. in. §. sed ⁊ qui. ff. de abigeis. ⁊ tex. in. §. si quis aūt
per donationē. in aut. de nō alie. ⁊ in. c. felicis. in. §. ceterum. de pe-
nis. in. vj. ⁊ in. c. quesiuit. de his q̄ fiunt a maio. par. ca. ⁊ facit illud
quod scribit Deuterono. c. xxv. vbi dicit, Juxta mensurā delicti
erit plagarū modus. Et facit gl. in. d. c. periculose que dicit qd̄ vbi
factū sequit propositū seu intētionē maius est delictum ꝙ quādo
nō sequitur factū. ⁊ faciūt que ego dixi in. l. fi. in. x. col. circa me. ff.
de sica. Et qd̄ raptus sine copula carnali nō puniat pena huius. l.
tenuit do. Philip. deci. in consil. suo. ccxxxiiij. inci. in effectū ⁊c. in
257 vlti. col. ¶ † Alterius circa materiam huius. l. scias qd̄ si aliqua
honesta mulier fuerit per vim rapta ⁊ cōtra eius volūtatē ⁊ post-
ea similiter cōtra eius voluntatē fuerit carnaliter cognita ex quo
violēti coitu reddita sit pregnans qd̄ filius inde natus non dicet
spurius quo ad eam, ita dixit Bald. in. l. eam quā. in. viij. col. §. de
fideicom. ⁊ in. l. si qua illustris. in versi. quid si mater. §. ad oꝛficia. ⁊
hoc qꝛ facta cōtra volūtatem facientis nō imputantur ipsi facien
ti. c. j. ⁊. ij. c. ita vt. xxxij. q. v. ⁊. c. presbyteros. l. dist. ⁊ probat tex. i. l.
cura. in ver. nec si per vim. ff. de mu. ⁊ hono. de quo latissime dixi vl
tra omnes in. l. j. §. preterea. in. iij. ⁊. iiij. col. ff. de questio. ¶ Alte-
rius nolo etiam omittere vnum satis ad propositum presentis le
gis quod sepissime venit in facto, vcꝫ qd̄ licet dicatur in hac. l. qd̄
maritus rapiens vxoꝛem suam nō tenet pena huius legis qꝛ ma-
ritus habet manus iniectionem in vxoꝛē, qd̄ istud est verū qn̄ ma
ritus bene ⁊ laudabiliter tractat vxoꝛē suam vt bonoꝛū viroꝛum
258 mos est. Sed si maritus eam male tractaret ex quo inter eos † se
quutum esset diuoꝛtium vel sine diuoꝛtio ex hac causa viuerēt se-
parati vnusquisqꝫ de per se hoc casu credo qd̄ talis maritus non
haberet manus iniectionē in vxoꝛem suam non tamen puto qd̄ si
eam raperet caderet in penā huius legis qꝛ iuuaret primoꝛdio ve
ritatis. s. matrimonij iam inter eos contracti sed non posset eā re-
259 tinere, ⁊ ad hoc dicen̄. moueoꝛ. † Nam quando vxoꝛ recessit a vi-
ro propter seuitiā ⁊ mala tractamēta que ei faciebat maritus, tali
casu nō est restituēda viro si nō potest secure cum eo moꝛari absqꝫ
periculo persone sue nec remedio cautionis potest sufficiēter pui
deri, immo hec est sufficiēs causa remouēdi eam ab eo ⁊ separādi
matrimoniū quo ad thoꝛum, quod etiā idem est in marito respe-
ctu vxoꝛis si ipsa vxoꝛ insidiaretur vite mariti ⁊ tētauerit eū occi-
dere veneno, ita no. dixit Abb. in. c. literas. in. ij. col. extra de resti.
spo. ⁊ in. c. quēadmodū. in fi. extra de iureiurā. et in. c. j. extra de di-
uoꝛ. De qua materia vide etiam Bald. in consi. suo. cclxj. incipiē.
Cecilia recessit ⁊c. in. iij. volu. ⁊ Bal. in. c. j. in fi. j. col. extra vt lit. nō
contest. ⁊ Alex. in cōsi. xxvj. incip. viso ⁊ diligenter ⁊c. ante med. in
vj. volu. ⁊ do. Joan. de neuizano in sua silua nuptiali in. j. char. in
iiij. col. ⁊ Bal. in. d. c. j. vt lite non cōte. in. ij. col. ante med. ¶ Mul
te alie questiones in materia huius legis possent hic examinari, que hic a doc. tangūtur maxime a Sali. qui multa ponit maxime circa materiā prestantis auxiliū circa quod ego aliter nō me extē-do cum dictā materiā satis ample ⁊ prolixe posuerim in aliquib⁹ operibus meis, maxime in practica causarū criminaliū in plurib⁹ chartis seu colūnis, ⁊ etiā i singulari meo. xv. inci. statuta ⁊c. ⁊ i. l. eiusdē. in prin. in. ij. col. ff. de sica. ⁊ in. l. fi. vj. vij. ⁊. viij. col. ff. de questio. Et ideo ne longioꝛ sim statui finem imponere huic mee repetitioni ⁊ presenti opusculo, in quo si quid boni dixi summo ⁊ omnipotenti deo omnium bonoꝛū largitoꝛi sit laus ⁊ gloꝛia, necnon beatissime virgini Marie eius genetrici, si autem male et inepte loquutus sum imputetur ignoꝛantie ⁊ insipientie mee. Si aliqui tamen dignabuntur hoc opusculum quandoqꝫ percurrere, foꝛte eos non penitebit legisse. Laus deo omnipotenti.

Explicit repetitio. l. vnice.

C. de raptu virginum edita et cōposita per me Hippolytum de Marsilijs. J. U. D. Bononiēsem. Anno. M. cccccxxj. die vero xvij. mensis Maij in hac ciuitate Bononie.

¶ Ad lectoꝛem carmina.

Si bene viuendi: cuiqꝫ si regula moꝛum est
  Hippolyto: ac merito: pꝛotinus illa viget
En modo de stupꝛis opus immoꝛtale nefandis
  Edidit: ⁊ recti iura sequenda docet.
Discat frena pati: discat reuerenter habere
  Jura: nimis votis stulta iuuenta suis:
Hoc legat omnis amans: legat hoc quicunqꝫ furoꝛes
  Optat: et duro soluere amoꝛe iugum.

Hei mihi sed veterem durus quis linquat amoꝛem
  Difficile est longo soluere ab igne faces
Clara sed interea se gens Marsilia iactet
  Gaudeat et tanto Felsina magna viro
At tua gentis honoꝛ: decus immoꝛtale paterne
  Hippolyte antiquos gloꝛia vincit annos.
Per te iura vigent: per te iam mille viroꝛum
  Carnificis seua se eripuere manu.

Lugduni per Dionysium de Harsy Typographū solertissimū, mense Julio.
1532

SANCTA
SALVE
FACIES
Simon Vincentius.

colorchecker CLASSIC

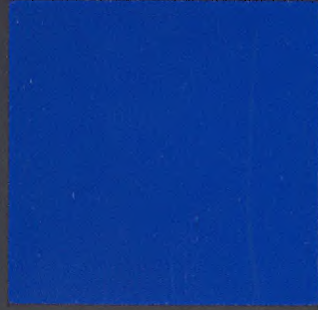

calibrite

mm